

การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

นางสาวพรทิพย์ แจ่มสว่าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-53-2854-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE OPERATIONS OF LOCAL INFORMATION CENTERS IN PUBLIC LIBRARIES

Miss Pornthip Jangsawang

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-53-2854-5

พรทิพย์ แจ่มสว่าง : การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน.(THE OPERATIONS OF LOCAL INFORMATION CENTERS IN PUBLIC LIBRARIES)
อ.ที่ปรึกษา : รศ. สุพรรณณี วราพร, 200 หน้า. ISBN 974-53-2854-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนในด้าน การบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน ตลอดจนปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่เป็นบรรณารักษ์ มีบุคลากรปฏิบัติงาน 1 คน รับผิดชอบทั้งงานศูนย์ข้อมูลชุมชน และงานห้องสมุดประชาชน ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่อยู่ภายในห้องสมุดโดยแยกเป็นสัดส่วน ได้รับงบประมาณร่วมกับห้องสมุดประชาชน คือ เงินงบประมาณจากรัฐบาล สื่อสารนิเทศที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ คือ สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทหนังสือ วารสาร และจุลสาร โดยจำนวนมากที่สุด มีเนื้อหาสภาพทั่วไปของท้องถิ่น ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ได้รับสื่อสารนิเทศจากหลายแหล่ง ได้แก่ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานจังหวัด และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด จัดเก็บสื่อสารนิเทศส่วนใหญ่แบบชั้นเปิด ระบบที่จัดเก็บคือ ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน โดยใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ (Public library Services) ในการเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทุกแห่งมีบริการให้อ่าน และส่วนใหญ่มีบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า และบริการยืม-คืน ตามลำดับ กิจกรรมที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่จัด คือ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน ปัญหาที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก 2 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรไม่เพียงพอ และไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

ลายมือชื่อนิติ..... พรทิพย์ แจ่มสว่าง

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2548

4580177122 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD : PUBLIC LIBRARIES / LOCAL INFORMATION CENTERS / OPERATIONS

PORNTHIP JANGSAWANG : THE OPERATIONS OF LOCAL INFORMATION

CENTERS IN PUBLIC LIBRARIES. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF.

SUPANNEE VARATORN, 200 pp. ISBN 974-53-2854-5 .

The objective of this research is to study the operations of local information centers in public libraries in terms of administration, information resources, acquisitions, storage, services, and activities on community information, and their operational problems.

The results of the research revealed that the staff in most of the local information centers were librarian. Most of the local information centers employed one staff whose responsibility covered both the local information center and the public library. Most of them were located in public library building as a separate unit, and shared the expense with the public library government grant. The information resources in most of these local information centers were printed materials in the forms of book, journal, and pamphlet with the content on generality of the locality. Most of the local information centers received information resources from various government offices; namely, Provincial Culture Centre, Provincial Office, and Provincial Non-formal Education Centre. Most of the information resources were arranged on open-shelves, categorized by content, and accessed through the online Public Library Services. Every local information centers provided reading service, and most of them offered reference and lending service to public. Activities provided by most of the local information centers were exhibitions on community's culture. Statistics showed that the significant problems of the local information centers were an insufficient numbers of personnel and a lack of its own librarian on duty.

Department Library Science

Student's signature.....

Field of study Library and Information Science

Advisor's signature.....

Academic year 2005

Pornthip Jangsamang
Supannee Varatorn

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ และ ความช่วยเหลือของ รองศาสตราจารย์สุพรรณณี วราทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนเป็นกำลังใจในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดร์กุล ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ผ่องพรรณ ลวนานนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และมีค่ายิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลชุมชน ในห้องสมุดประชาชน ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามด้วยดี รวมถึงขอบคุณพี่น้องเพื่อน ร่วมสาขาวิชาทุกท่านที่เป็นแรงใจด้วยดีตลอดมา โดยเฉพาะคุณสมฤทัย ขจรรุ่งเรือง ที่กรุณา ช่วยให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ และจัดรูปแบบวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ ขอขอบคุณคุณโสมนภา ผดุง บรรณารักษ์คณะครุศาสตร์ และคุณอภิรดี ทิศาปราโมทย์กุล และ พี่แดนเพื่อนสนิทที่ให้การช่วยเหลือ แนะนำและห่วงใยตลอดจนเป็นกำลังใจด้วยดีจนกระทั่ง วิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้ บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการ วิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มา ณ ที่นี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณยาย คุณน้า คุณแม่ และน้องชาย ที่ให้ความรัก ความเข้าใจ ความเอื้ออาทรเป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนเสมอมา จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จ สมบูรณ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขต/ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	5
วิธีการดำเนินการวิจัย	6
ประโยชน์ที่จะได้รับ	7
คำอธิบายศัพท์	7
2 ปรัชญาบรรณกรรม	8
ห้องสมุดประชาชน	8
ความหมายและวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน	8
ประวัติความเป็นมาของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย	9
ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน	14
ความหมายของข้อมูลชุมชน.....	14
ความหมายของศูนย์ข้อมูลชุมชน	14
การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน	15

	หน้า
การบริหาร	15
สื่อสารนิเทศ	17
วิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศ	20
การจัดเก็บ.....	22
การให้บริการ	23
กิจกรรม	24
สถานภาพของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนของไทย	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น	30
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	31
การสร้างเครื่องมือวิจัย	34
การทดสอบแบบสอบถาม	35
การรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	40
ตอนที่ 2 การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	43
ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน	102
ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน.....	123
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	127
สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	127
การทดสอบสมมติฐาน	146
ข้อเสนอแนะและการประยุกต์ผลการวิจัย	147
แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต	149

รายการอ้างอิง	150
ภาคผนวก	156
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุด ประชาชน	157
ภาคผนวก ข ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ.2529	170
ภาคผนวก ค ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ.2535	177
ภาคผนวก ง รายชื่องานวิจัยที่ศึกษาเรื่องห้องสมุดประชาชนจังหวัด	184
ภาคผนวก จ รายชื่อเว็บไซต์ข้อมูลชุมชน	190
ภาคผนวก ฉ รายชื่อห้องสมุดประชาชนที่มีการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนแยกเป็น สัดส่วน.....	197
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	200

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนแบบสอบถาม จำแนกตามภาค.....	37
2 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง.....	42
3 จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	44
4 ความรับผิดชอบของบุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	46
5 อาคารสถานที่ของศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	48
6 ลักษณะงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	50
7 แหล่งงบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	52
8 ประเภทของสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	57
9 เนื้อหาของข้อมูลชุมชน.....	60
10 วิธีการจัดหา และแหล่งที่จัดหาสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	66
11 ลักษณะการจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	75
12 ระบบจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	87
13 เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	95
14 การให้บริการของศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	98
15 กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชนของศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	101
16 ภาพรวมปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน.....	104
17 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการบริหาร.....	108
18 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านสื่อสารนิเทศ.....	111
19 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านวิธีการจัดหา.....	114
20 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการจัดเก็บ.....	117
21 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการให้บริการ.....	119
22 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน.....	122

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สารนิเทศเป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก และเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ และจำเป็นของหน่วยงานและสังคม (The ESCAP Secretarial 1987: 124) สารนิเทศช่วยเพิ่มพูนความรู้ คลายความสงสัยช่วยแก้ปัญหา ช่วยการวางแผนและตัดสินใจอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ สารนิเทศยังช่วยพัฒนาบุคคล ช่วยในการปฏิบัติงาน การดำเนินชีวิต ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาประเทศ (ประภาวดี สืบสนธิ์ 2532: 24) ห้องสมุดเป็นแหล่งที่รวบรวมสารนิเทศต่างๆ ซึ่งมีความหลากหลาย ทั้งในด้านประเภทและเนื้อหาเพื่อบริการแก่ผู้ใช้ ห้องสมุดที่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับ การศึกษาสามารถเข้าถึงได้คือห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดประชาชนจึงเป็นสถาบันที่สำคัญแห่งหนึ่งของชุมชน เพราะทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการทางด้านการศึกษา และความรู้ของประชาชน ช่วยให้รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กิติเกษม ใจชื่น 2532 : 25)

ในประเทศไทยห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ จัดตั้งและดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ โดยเป็นบริการทางการศึกษาลักษณะหนึ่งของรัฐ ห้องสมุดประชาชนมีหน้าที่เก็บรวบรวมสื่อ สารนิเทศต่างๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ ไลด์ทัศนวัสดุ ฐานข้อมูล ตลอดจน สารนิเทศในรูปแบบอื่นๆ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่นที่ห้องสมุดประชาชนนั้นๆตั้งอยู่ (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2533 : 11) ห้องสมุดประชาชนในประเทศไทยมีการดำเนินงานเป็น 2 ระบบ ในกรุงเทพมหานคร กอง นันทนาการ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ ในส่วนภูมิภาค ดำเนินงาน โดย กองส่งเสริมปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ (อัมพร นามเหลา 2542 : 38)

การดำเนินงานห้องสมุดประชาชนในประเทศไทยเริ่มขึ้นเมื่อพ.ศ. 2459 ใน กรุงเทพมหานคร โดยกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนในภูมิภาคเริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2492 เมื่อรัฐบาลมี นโยบายขยายห้องสมุดประชาชนไปยังจังหวัดต่างๆ (มานิจ ชุมสาย 2498:131) และได้มี พัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2522 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้ง “กรมการศึกษานอก

โรงเรียนในปี พ.ศ. 2522” และออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดสถานศึกษาสังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ยุบรวมห้องสมุดประชาชนเป็นงานหนึ่งของศูนย์การศึกษานอก โรงเรียนจังหวัด และให้ดำเนินงานตาม “ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุด ประชาชน พ.ศ. 2529” (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529) กำหนดให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ ส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือการดำเนินงานของบุคลากร ห้องสมุดให้คล่องตัว มีประสิทธิภาพ สามารถจัดกิจกรรมและบริการความรู้ข่าวสารข้อมูลแก่ ประชาชนได้มากที่สุด ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ออก”ระเบียบ กรมการ ศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535” (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535) กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล ข่าวสารของชุมชน เป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน และเพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน (กรมการ ศึกษานอกโรงเรียน, 2548) ต่อมาในปีพ.ศ.2538 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดภารกิจของห้องสมุดประชาชนในสังกัด ทุกประเภทให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) โดยให้ดำเนินการใน 3 ลักษณะ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2538 :9-29) ดังนี้

1. **การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education)** การจัดการศึกษาตาม อัธยาศัย เป็นการจัดการบริการทางการศึกษาด้านข่าวสารข้อมูลให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจาก สื่อแหล่งความรู้ประเภทต่างๆ จากสภาวะสิ่งแวดล้อม จากประสบการณ์ และการถ่ายทอดภูมิ ปัญญาที่เป็นจริงในชีวิตจริง เช่น การอบรมสั่งสอนในครอบครัว การประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ ประเพณี พิธีกรรม และวัฒนธรรมของสังคม การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ การอ่านหนังสือ ดู ภาพยนตร์รายการโทรทัศน์ การรับฟังวิทยุ เป็นต้น การศึกษาตามอัธยาศัย ไม่มีหลักสูตร ไม่มี การลงทะเบียน ไม่มีการสอน และไม่มีประกาศนียบัตร

2. **การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education)** การจัดการ ศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาก่อนที่จัดขึ้นนอกระบบโรงเรียน โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับบริการ และวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่มีความยืดหยุ่น และ หลากหลายมากกว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน มีองค์ประกอบที่ สำคัญได้แก่ มีหลักสูตรการเรียน มีการลงทะเบียนการเรียน มีการประเมินผล และมอบ ประกาศนียบัตรให้เมื่อจบหลักสูตร

3. การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน (Local Information Center) ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน เป็นแหล่งที่มีการจัดระบบและเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็น และเป็นประโยชน์ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านถึงระดับจังหวัด โดยเน้นการจัดเก็บข้อมูลของชุมชนที่ห้องสมุดประชาชนตั้งอยู่ และให้บริการข้อมูลรูปแบบต่างๆ แก่ผู้ใช้บริการ

ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนเป็นการดำเนินงานที่ช่วยการพัฒนาท้องถิ่น เพราะเป็นแหล่งข้อมูล ความรู้ เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจถึงสภาพข้อเท็จจริง ปัญหาต่างๆ ของชุมชน/ท้องถิ่น และเห็นคุณค่า ความสำคัญของชุมชน/ท้องถิ่น เมื่อเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ก็สามารถที่จะนำมาปรับใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นได้

ต่อมาเมื่อมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ: 2542) กำหนดให้ห้องสมุดเป็นศูนย์การเรียนรู้ เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะการเรียนรู้ด้วยตัวเองในชุมชน รวมทั้งในเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ห้องสมุดประชาชนจึงมีรูปแบบเป็นศูนย์การเรียนรู้ เป็นห้องสมุดในเชิงรุก เพื่อสามารถสนองตอบความต้องการในการเรียนรู้ของผู้มารับบริการ และสามารถให้บริการครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ห้องสมุดประชาชนจึงต้องมีบทบาทในการจัดการศึกษา และดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน (ช่อ สันธณพิพัฒน์ 2546: 47)

ใน พ.ศ. 2546 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนดให้เป็นปีที่เน้นการจัดการศึกษา สำหรับผู้อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยบูรณาการทั้งการศึกษาพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน โดยเน้นการเรียนรู้ในชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2546: 6-9) ต่อมาใน พ.ศ. 2547 สำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียน โดยเน้นการให้บริการประชาชนที่อยู่นอกโรงเรียน จัดและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยยึดชุมชนเป็นฐานให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน เพื่อเป็นการสร้างคน สร้างงาน สร้างรายได้ และ สร้างโอกาสให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งพัฒนาและส่งเสริมการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเป็นแหล่งให้บริการข้อมูล ความรู้ด้านต่างๆแก่ประชาชนในชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2547 : 4-6)

ปัจจุบันห้องสมุดประชาชนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวน 894 แห่ง ประกอบด้วย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2549)

1. ห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดมีจำนวน 72 แห่งใน 72 จังหวัด ยกเว้นจังหวัดลำพูน จังหวัดหนองบัวลำพู และจังหวัดปัตตานีได้เข้าร่วมโครงการจัดตั้งห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เพื่อใช้แทนห้องสมุดประชาชนจังหวัดที่มีอยู่เดิม ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ใน 3 จังหวัดนี้จึงใช้ชื่อห้องสมุดว่า ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2547)

2. ห้องสมุดประชาชนขนาดกลาง มีจำนวน 73 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองพระราชปณิธาน และแนวทางพระราชดำริในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับประชาชน และเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 36 พรรษา

3. ห้องสมุดประชาชนขนาดเล็ก มีจำนวน 749 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ และห้องสมุดประชาชนตำบล

ห้องสมุดประชาชนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบันมีวัตถุประสงค์ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2548) เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน และเพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน

การที่ห้องสมุดประชาชนถูกกำหนดให้เป็นศูนย์การเรียนการสอน และเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียน ดังกล่าวข้างต้น และมีการดำเนินตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจึงเป็นเรื่องจำเป็น และสำคัญยิ่ง อย่างไรก็ตามเรื่องราวเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนยังไม่ปรากฏแพร่หลายมากนัก แม้ว่าจะมีงานวิจัยเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชนมากพอควร แต่งานวิจัยที่มีข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนของไทยมีเพียง 4 เรื่อง ดังนี้ งานวิจัยของสมชาย สิริรัตนอักษร (2539) “การศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนตามนโยบายพัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปี พ.ศ. 2538” บุญเรือน แสงทอง (2539) เรื่อง “รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนมิติใหม่” นัยนา รักสกุล (2541) เรื่อง “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน” และ เบญจมาศ เพ็ชรพิรุณ (2541) เรื่อง “ความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดชุมพร”

อย่างไรก็ตามงานวิจัยเรื่องการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนโดยตรงนั้นยังไม่มีการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน” ในด้านการบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน และปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนทุกจังหวัด ในประเด็นต่างๆ โดยละเอียด สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา

1. การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนในด้าน การบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน
1. ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

สมมติฐานการวิจัย

1. ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลชุมชนจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
2. สื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่เป็นหนังสือ มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น
3. ปัญหาที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนประสบในระดับมากคือ ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง

ขอบเขต/ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษา ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนส่วนภูมิภาค 75 แห่ง ประกอบด้วย ห้องสมุดประชาชนจังหวัด 72 แห่ง และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ที่สร้างขึ้นแทนห้องสมุดประชาชนจังหวัด 3 แห่ง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ ห้องสมุดประชาชน 75 แห่งใน 75 จังหวัด แห่งละ 1 คน รวม 75 คน จำแนกตามภาค ดังนี้

บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนภาคเหนือ	16	คน
บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	9	คน
บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนภาคกลาง	17	คน
บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนภาคตะวันออก	19	คน
บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนภาคใต้	14	คน
รวมทั้งสิ้น	<u>75</u>	<u>คน</u>

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. สํารวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัด และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” โดยการสัมภาษณ์บรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ และสังเกตการณ์ในห้องสมุดประชาชน

2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลชุมชนและข้อมูลชุมชน โดยการสัมภาษณ์บรรณารักษ์ และรวบรวมข้อมูล จากหนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความในวารสาร เอกสารต่างๆ เว็บไซต์ และฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้อง

3. สร้างเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน ปัญหาและข้อเสนอแนะของบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในจังหวัดต่างๆ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

4. ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามกับบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ผู้รับผิดชอบงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ซึ่งไม่รวมอยู่ในกลุ่มประชากร สำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยเลือกจากห้องสมุดในจังหวัดที่มีศูนย์ข้อมูลชุมชนและอยู่ในภูมิภาคต่างกัน จำนวน 7 แห่ง

5. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

6. แจกแบบสอบถามแก่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน 75 แห่ง โดย

แจกและเก็บแบบสอบถามทางไปรษณีย์ นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ได้แก่ การหาค่าความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ในโปรแกรมไมโครซอฟต์เอ็กเซล

7. รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล

8. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

เป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำอธิบายศัพท์

ห้องสมุดประชาชน หมายถึง ห้องสมุดประชาชนจังหวัดที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง ขึ้นตรงต่อศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ที่สร้างขึ้นแทนห้องสมุดประชาชนจังหวัด และมีการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

ศูนย์ข้อมูลชุมชน หมายถึง แหล่งจัดหา จัดเก็บ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ทุกรูปแบบและทุกประเภทข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้บริการ การจัดการเรียนการสอน และการศึกษาดำเนินงานของประชาชน ซึ่งอยู่ในห้องสมุดประชาชน

ข้อมูลชุมชน หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพทั่วไป สังคม การปกครอง การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเกษตร อุตสาหกรรม และ เศรษฐกิจของท้องถิ่นในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ที่ห้องสมุดประชาชนตั้งอยู่

Public Library Services (PLS.) หมายถึง โปรแกรมการบริการงานห้องสมุด ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลางเป็นผู้พัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการทำงานของห้องสมุดประชาชนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงสื่อสารนิเทศ และใช้ในการให้บริการข้อมูลชุมชนของศูนย์ข้อมูลชุมชน

บทที่ 2

ปรัชญานวัตกรรม

1. ห้องสมุดประชาชน

ห้องสมุดประชาชนเปรียบเสมือน “ชุมทรัพย์ทางปัญญา” ของประชาชนในท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ผู้เข้าใช้บริการได้พัฒนาตนเอง ทั้งในด้านการศึกษา และวัฒนธรรมอันเป็นแหล่งการศึกษาไม่เป็นทางการ และเป็นแหล่งการศึกษาตลอดชีวิต (กิติเกษม ใจชื่น 2532 : 25)

1.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน การอธิบายความหมายของห้องสมุดประชาชนมีมากมาย อาจมีความแตกต่างกันบ้างตามท้องถิ่น และยุคสมัย คำอธิบายความหมายห้องสมุดประชาชนของต่างประเทศ อาจสรุปได้ดังนี้

ในสหรัฐอเมริกา ระหว่างปี ค.ศ. 1949-1973 ห้องสมุดประชาชน หมายถึง ห้องสมุดที่มีหน้าที่จัดบริการโดยไม่คิดมูลค่า แก่ประชาชน ในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง หรือภายในเขตใดเขตหนึ่ง ได้รับการสนับสนุนทั้งหมด หรือบางส่วนจากเงินงบประมาณ โดยมีรัฐบาลเป็นเจ้าของ เป็นผู้ควบคุม หรือ บางกรณีอาจได้รับการสนับสนุนและควบคุมโดยประชาชน (American Library Association. 1949: 19 และ Good. 1973: 339)

ต่อมาระหว่างปี ค.ศ. 1991-1997 การอธิบายความหมายของห้องสมุดประชาชน มีความชัดเจนมากขึ้นโดยระบุว่าห้องสมุดประชาชน เป็นห้องสมุดที่ได้รับการสนับสนุนจากเงินงบประมาณ หรือจากเงินภาษีของประเทศหรือของท้องถิ่น โดยให้ประชาชนทุกคน ทุกระดับ สามารถใช้ห้องสมุดได้โดยไม่ต้องเสียค่าบำรุง รัฐบาลกลางอาจจะให้เงินสนับสนุนแก่รัฐหรือจังหวัด เพื่อสร้างห้องสมุดหรือจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อจะได้ปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น โดยห้องสมุดประชาชนจะอำนวยความสะดวกแก่ท้องถิ่น โดยการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งอยู่ในรูปแบบต่างๆ (Moon and Moon. 1991: 191 Prytherch. 1996: 523 และ Usherwood. 1997: 380)

ในประเทศไทย คำอธิบายความหมายห้องสมุดของประชาชน ตามที่มีผู้อธิบายไว้สรุปได้ ดังนี้ ห้องสมุดประชาชน มีลักษณะที่สำคัญ คือ เปิดให้บริการแก่ผู้ใช้อย่างเสรี ไม่ว่าห้องสมุดนั้นจะ อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐบาล หรือ ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือไม่ก็ตาม มีการให้บริการโดยไม่คิดค่าตอบแทนแก่คนในท้องถิ่น ตำบล อำเภอ จังหวัด หรือภูมิภาค อย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ (สุภัทรา นัตริเงิน 2520: 5 และ จารุวรรณ สีนุโสภณ 2521: 54) นอกจากนี้มีการจัดหาสื่อสารนิเทศต่างๆ เพื่อยกระดับความรู้ และความเป็นอยู่ของ ประชาชน (นงเยาว์ ไตใจ 2533: 11) ตลอดจนส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชนและ ประเทศ มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ สร้างนิสัยให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย 2533 : 11)

จากคำอธิบายความหมายของห้องสมุดประชาชน ทั้งของต่างประเทศ และของประเทศไทยจึงสรุปได้ว่า ห้องสมุดประชาชน คือ ห้องสมุดที่จัดตั้งขึ้นในชุมชน และท้องถิ่นต่างๆ เพื่อจัดหา และรวบรวมสื่อสารนิเทศต่างๆ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนในชุมชน และท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่คิดค่าบริการ ห้องสมุดประชาชนอาจ ได้รับการสนับสนุนการเงินจากกองทุนสาธารณะ หรือ ได้รับการอุดหนุนจากภาษีของประชาชน โดยรัฐบาลเป็นผู้ควบคุมดูแล จัดบริการห้องสมุด ตลอดจนส่งเสริมเผยแพร่ความรู้และวัฒนธรรมของชุมชนและประเทศ ส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัย รักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

1.2 ประวัติความเป็นมาของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย ห้องสมุดประชาชนในประเทศไทยเริ่มจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2459 โดยกรมศึกษาธิการ ซึ่งปัจจุบันคือ กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งห้องอ่านหนังสือสำหรับประชาชนขึ้น เป็นครั้งแรกในพระนคร (กรุงเทพมหานคร)รวม 3 แห่ง โดยอาศัยอาคารโรงเรียนวัดสุทัศน์เทพวราราม โรงเรียนวัดสามจีน และโรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส ธนบุรี เป็นสถานที่จัดบริการหนังสือแก่ ประชาชน (กระทรวงศึกษาธิการ : 2509) ใน พ.ศ. 2492 กระทรวงศึกษาธิการรับนโยบายจากรัฐบาลให้จัดห้องสมุดสำหรับประชาชนให้แพร่หลายยิ่งขึ้น ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และได้ประกาศระเบียบว่าด้วยห้องสมุดสำหรับประชาชนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกฝังนิสัยให้ ประชาชนรักการอ่านหนังสือ และค้นคว้าจากหนังสือ และตำราในห้องสมุด รวมทั้งเป็นสถานที่ อบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ซึ่งจัดให้มีปฐกถา การสนทนา หรือให้ความรู้ด้วยการทัศนศึกษา ด้วยวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้มีการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนขึ้นในจังหวัดต่างๆ อีก 20 แห่ง และ

จัดสร้างเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึง ปี พ.ศ. 2493 มีห้องสมุดประชาชน รวม 64 แห่ง (มานิจ ชุ่มสาย 2498: 131)

ในปีพ.ศ. 2495 กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำนโยบายร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ดำเนินการขยายห้องสมุดไปยังอำเภอ โดยกระทรวงมหาดไทยจัดหาสถานที่ในย่านชุมชน และกระทรวงศึกษาธิการจัดงบประมาณค่าก่อสร้าง โดยกระทรวงศึกษาธิการได้จำแนก ห้องสมุดประชาชนเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชนอำเภอ และห้องสมุดเคลื่อนที่ โดยให้บริการหนังสือทั้งภายในห้องสมุด และหมุนเวียนออกไปถึงประชาชนในชนบทด้วย (ธานินทร์ ธรรมิรัตนเกษม. 2526: 348) ต่อมาในปี พ.ศ. 2516 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศยกฐานะห้องสมุดประชาชน เป็นสถานศึกษาสังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา โดยห้องสมุดมีหน้าที่ ให้การศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนทั่วไป ส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน และศึกษาค้นคว้า แนะนำให้ประชาชนมีความรู้ ทักษะคิดและสามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม สนับสนุนให้ประชาชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ให้บริการข่าวสาร ความรู้ต่างๆ เพื่อให้เป็นคนทันเหตุการณ์ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2538: 31)

ในปี พ.ศ. 2522 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศตั้ง “กรมการศึกษานอกโรงเรียน” และออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ยุบรวมห้องสมุดประชาชนเป็นงานหนึ่งของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และให้ดำเนินงานตาม “ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2529” (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2529) (ดูที่ภาคผนวก ข) กำหนดให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ ส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือการดำเนินงานของบุคลากรห้องสมุดให้คล่องตัว มีประสิทธิภาพ สามารถจัดกิจกรรมและบริการความรู้ข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชนได้มากที่สุด ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้ออก “ระเบียบว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535” (ดูที่ภาคผนวก ค) กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล ข่าวสารของชุมชน เป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน และเพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ของชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2548)

วัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน ตาม “ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535” มี 4 ประการ คือ เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล ข่าวสารของชุมชน เพื่อ

เป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของชุมชน และเพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ ในชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2535: 1)

ในปี 2538 กรมการศึกษานอกโรงเรียน มีนโยบายปรับห้องสมุดประชาชนให้เป็นสถานศึกษา เพื่อจัดและส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาในระบบโรงเรียนให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของชุมชน ได้กำหนดภารกิจของห้องสมุดประชาชนในสังกัดทุกประเภทให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) โดยให้ดำเนินการใน 3 ลักษณะ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2538 :9-29) ดังนี้ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน (Non-formal Education) และ การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน (Local Information Center)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ: 2542) กำหนดให้ห้องสมุด เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะการเรียนรู้ด้วยตัวเองในชุมชน ซึ่งรวมถึงเรื่องของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะสร้างและปลูกจิตสำนึกให้เกิดค่านิยมที่ดีต่อท้องถิ่นของตน และสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ห้องสมุดประชาชนจึงต้องเป็นห้องสมุดในเชิงรุก เพื่อสามารถสนองตอบความต้องการในการเรียนรู้ของผู้มารับบริการ และสามารถให้บริการครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ห้องสมุดจึงต้องมีบทบาทในการจัดการศึกษา และการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน (ช่อ สันธนิพิพัฒน์ 2546: 47)

ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจึงเป็นการดำเนินงานที่ช่วยการพัฒนาท้องถิ่น เพราะเป็นแหล่งข้อมูล ความรู้ เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจถึงสภาพข้อเท็จจริง ปัญหาต่างๆ ของชุมชน/ท้องถิ่น และเห็นคุณค่า ความสำคัญของชุมชนและท้องถิ่น เมื่อเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ก็สามารถที่จะนำมาปรับใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นได้

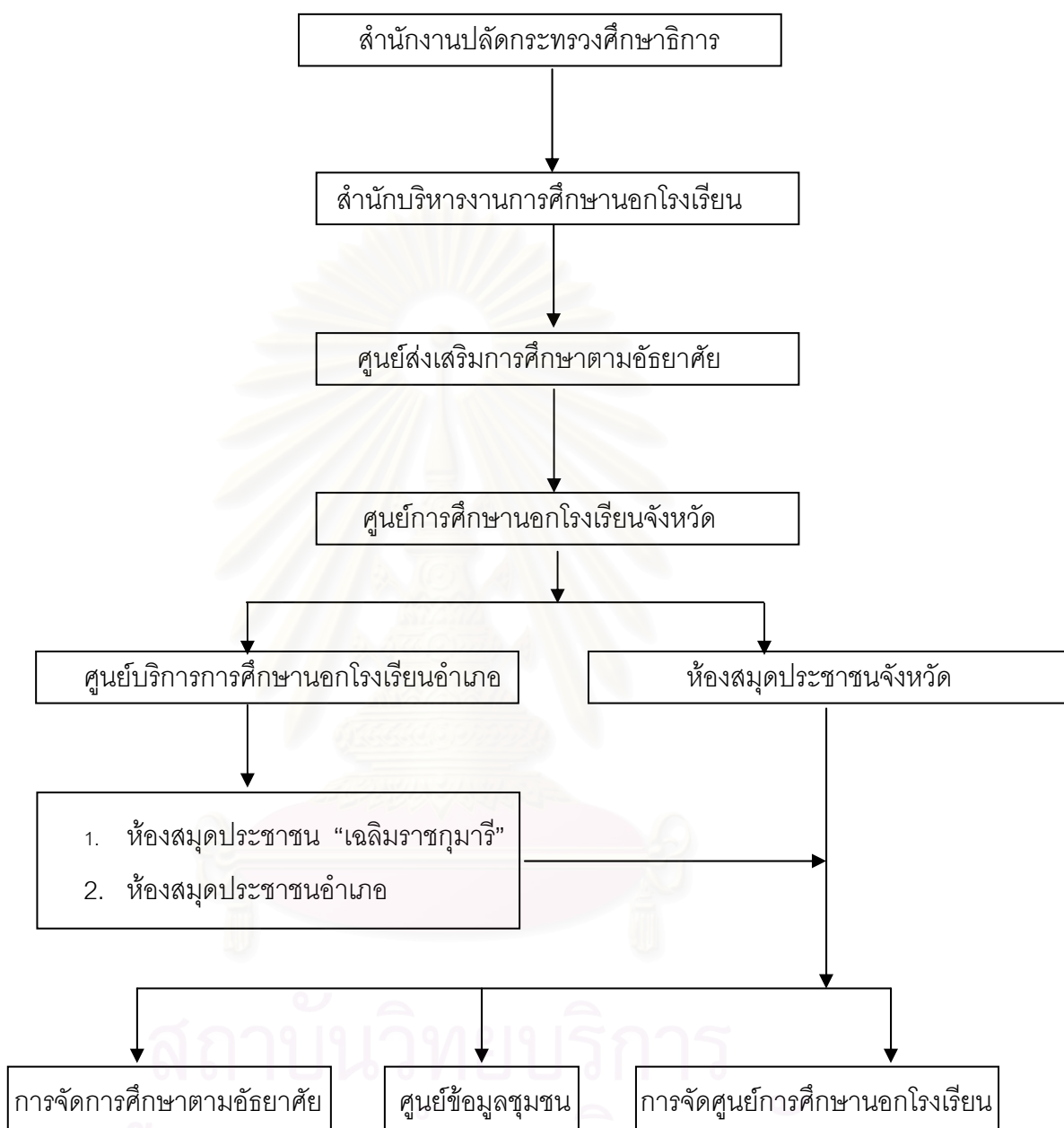
ใน พ.ศ. 2546 กรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนดให้เป็นปีที่เน้นการจัดการศึกษาสำหรับผู้อยู่นอกระบบโรงเรียน โดยบูรณาการทั้งการศึกษาพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ และการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน โดยเน้นการเรียนรู้ในชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2546: 6-9) ต่อมาใน พ.ศ. 2547 สำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียน โดยเน้นการให้บริการประชาชนที่อยู่นอกโรงเรียน จัดและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยยึดชุมชนเป็นฐานให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน เพื่อเป็นการสร้างคน สร้างงาน สร้างรายได้ และ สร้างโอกาสให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งพัฒนาและส่งเสริมการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อเป็นแหล่งให้บริการข้อมูล ความรู้ด้านต่างๆแก่ประชาชนในชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2547 : 4-6)

ในปี 2547 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้ง ศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นสถานศึกษาสังกัด สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยให้เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านห้องสมุดประชาชน (ดูรูปที่ 1) นอกจากนี้ได้กำหนดโครงการพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 25 และโครงการพัฒนาห้องสมุดประชาชนจังหวัดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และค้นคว้า เพื่อห้องสมุดประชาชนจะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ โดยบริการสื่อเพื่อการเรียนรู้ทุกประเภท จัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการอ่าน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องสมุด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2549) และจำแนกห้องสมุดประชาชนในส่วนภูมิภาค ซึ่งมีจำนวน 894 แห่ง เป็น 3 ขนาด ดังนี้

1. ห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดมีจำนวน 72 แห่ง
2. ห้องสมุดประชาชนขนาดกลาง มีจำนวน 73 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองพระราชปณิธาน และแนวทางพระราชดำริในการส่งเสริมการศึกษาสำหรับประชาชน และเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุ 36 พรรษา
3. ห้องสมุดประชาชนขนาดเล็ก มีจำนวน 749 แห่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ และห้องสมุดประชาชนตำบล

โครงสร้างการบริหารงานห้องสมุดประชาชนและศูนย์ข้อมูลชุมชน

(กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2549)

รูปที่ 1 แผนผังโครงสร้างการบริหารงาน

2. ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

2.1 ความหมายของข้อมูลชุมชน ข้อมูลชุมชนในความหมายทั่วไป หมายถึง สิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ จุลสาร สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง ได้แก่ วารสาร รายงานประจำปี รายงานการประชุม งบประมาณ เอกสารการประชุมวิชาการ รวมถึง แผนที่ แผ่นพับ ต้นฉบับตัวเขียน โปสเตอร์ (Radmacher, 1975 : 548 และ Hobbs, 1948: 35) ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน (Lynes, 1974: 38-42) รวมถึงสื่ออื่นๆ ที่ผลิตโดยหน่วยงานราชการ และเป็นเรื่องเกี่ยวกับชุมชนและท้องถิ่น (Nakata, 1979: 1) และตั้งแต่ทศวรรษที่ผ่านมา ข้อมูลชุมชน มีขอบเขตประเภทของสื่อสารนิเทศ หลากหลายยิ่งขึ้น โดยหมายถึง สิ่งพิมพ์ต่างๆ เทปบันทึกเสียง วิทยุทัศน์ และข้อมูลในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชุมชน (Dewe1999:1)

ในประเทศไทย ข้อมูลชุมชน หมายถึง ข้อมูลที่มีคุณค่าต่อการศึกษาระวัติศาสตร์ชุมชน นั้นๆ โดยบันทึกอยู่ใน เอกสารโบราณ ประเภทสมุดข่อย ใบลาน เอกสารราชการ หนังสือพิมพ์ ท้องถิ่น หนังสือ รายงานประจำปี สมุดคู่มือ เรื่องราวความทรงจำเกี่ยวกับบุคคลที่มาตั้งถิ่นฐาน และเหตุการณ์ในอดีต (นคร พันธุ์วงศ์, 2522 : 6-7 และมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ฯ, 2548 : 1) รวมถึงสื่อโสตทัศนวัสดุ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิภาค ชุมชน (นายิกา เด็ดขุนทด, 2546: 18) และรวมถึงงานเขียนของบุคคลที่มีชื่อเสียงในชุมชน (สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2534 : 64)

2.2 ความหมายของศูนย์ข้อมูลชุมชน ศูนย์ข้อมูลชุมชน ในความหมายทั่วไป หมายถึง แหล่งศึกษาของชุมชน (Prytherch : 1994) เป็นสถานที่ที่รวบรวมสื่อสารนิเทศประเภทต่างๆ ทั้งที่เป็น หนังสือ แผ่นพับ วารสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล แผนที่ เอกสารใบปลิว และหนังสือพิมพ์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชุมชน หรือท้องถิ่น (London Borough of Waltham Forest, and Cumbria Libraries, 2005 : Online) สำหรับประเทศไทย ศูนย์ข้อมูลชุมชนเป็นศูนย์รวบรวม ข่าวสาร ข้อมูลชุมชนชนิดต่างๆ ในหลายรูปแบบ และเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนในท้องถิ่นต่างๆ รวมถึงองค์ความรู้ทุกประเภท ตลอดจนภูมิปัญญาของท้องถิ่น (จุมพจน์ วิชกุล, 2546: 7) เพื่อนำมาให้บริการ จัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาอาชีพ และแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างเครือข่าย และให้บริการแก่ผู้ที่มีความสนใจ (อัมพร นามเหล่า, 2542: 35)

สรุปได้ว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน หมายถึง แหล่งเรียนรู้ของชุมชน เป็นแหล่งที่เก็บ และรวบรวม สื่อสารนิเทศต่างๆ ของท้องถิ่นทุกประเภท ซึ่งรวมเรียกว่า “ข้อมูลชุมชน” มีการให้บริการจัดการเรียนการสอน และแลกเปลี่ยน ข่าวสารข้อมูลระหว่างเครือข่าย และผู้สนใจ นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน

2.3 การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน หมายถึง แหล่งรวบรวมข้อมูลประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนทุกรูปแบบและทุกประเภทข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาท้องถิ่น จัดการเรียนรู้อ การสอน การพัฒนาอาชีพ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลสารนิเทศ ระหว่างเครือข่าย และผู้สนใจตามความประสงค์ในการใช้ข้อมูล การจัดศูนย์ข้อมูลในห้องสมุดประชาชน เป็นการจัดเก็บข้อมูลของชุมชน ระดับที่ห้องสมุดประชาชนตั้งอยู่ เพื่อสามารถให้บริการแก่ผู้ใช้ทั้งที่เป็นประชาชนทั่วไป ส่วนราชการและเอกชน ในฐานะเป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจึงให้บริการโดยเน้นการส่งเสริมการอ่าน และการค้นคว้าด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน และการส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ ตามความเหมาะสม

ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน มีการดำเนินงาน ในด้านการบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน ดังนี้

2.3.1. การบริหาร การบริหารงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารงานของห้องสมุดประชาชน จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ บุคลากร อาคารสถานที่ และงบประมาณ

2.3.1.1 บุคลากร บุคลากรของศูนย์ข้อมูลชุมชนควรเป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับงานเทคนิคของห้องสมุด ต้องมีความสนใจข่าวสารและสิ่งรอบตัวอย่างกว้างขวาง สามารถติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ ได้ดี มีความกระตือรือร้น มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลชุมชนเป็นอย่างดี และมีความสามารถในการถ่ายทอดสารนิเทศแก่ผู้อื่นด้วย (กันยา อื้อประเสริฐ 2530 : 31-32) ห้องสมุดที่มีข้อมูลชุมชนควรมีบุคลากรเพียงพอสำหรับการให้บริการ และ ควบคุมทรัพยากรสารนิเทศ (Smith 1972 : 411-415) เพื่อป้องกันปัญหาการสูญหาย และชำรุดเพราะถูกตัด ฉีก

2.3.1.2 อาคารสถานที่ สถานที่ตั้งของศูนย์ข้อมูลชุมชน ในห้องสมุดประชาชน ควรอยู่ในมุมสงบ ควรมีการระบายอากาศ และควบคุมอุณหภูมิ เพื่ออนุรักษ์เอกสารซึ่งอาจเป็น หนังสือหายาก และต้นฉบับตัวเขียน (Hobbs 1948 : 238; Lynes 1974 : 82) ต้องมีบริเวณที่ว่างเพียงพอสำหรับอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ เช่น จัดให้มีที่นั่งอ่านและค้นคว้า (Lynes 1974 : 81) บริเวณที่จัดนิทรรศการ หรือตู้หนังสือ ควรอยู่ห่างจากที่อ่าน อาจมีห้องเล็กๆ อยู่ข้างๆ สำหรับจัดนิทรรศการและใช้บรรยาย หรือใช้ทำกิจกรรมอื่นๆ (Hobbs 1948 : 238-242) สถานที่ที่ใช้จัดเก็บ สื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชน ควรแยกเป็นสัดส่วน ห่างจากทางเดิน และมุมพักผ่อน (Hobbs 1948 : 229) และผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้โดยมีการควบคุมอยู่ห่างๆ (Lynes 1974 : 101)

ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีข้อมูลชุมชน ที่เป็นหนังสือหายาก และเอกสารมีค่าต้องมีสถานที่จัดเก็บและบริการในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการเสื่อมสภาพของสื่อสารนิเทศ และหากชำรุดต้องซ่อมแซมในทันที สื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชนที่เป็นเอกสารหายาก ถ้าจัดไว้ในห้องอ่านทั่วไป อาจจัดเก็บในตู้กระจก และขอความร่วมมือจากผู้ใช้ในการคืนเอกสารที่โต๊ะเจ้าหน้าที่ทันทีที่ใช้เสร็จ หนังสือและเอกสารที่มีค่ามาก ควรเก็บไว้ในห้องที่ปลอดภัย มลพิษในอากาศ และป้องกันภัยจากไฟไหม้และขโมย ควรมีการควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น และแสงสว่าง (Nichols 1979 : 36 ; Lynes 1974 : 104 และ Reed 1975 : 175) สื่อสารนิเทศที่เป็นเอกสารต้นฉบับควรถ่ายภาพ ถ่ายสำเนาเอกสาร และถ่ายไมโครฟิล์ม เพื่อให้บริการ และเก็บรักษาต้นฉบับไว้ เพราะเป็นสิ่งที่มีค่า หาไม่ได้จากที่อื่น (Nichols 1979 : 37-45)

อเนกกรมการศึกษานอกโรงเรียน กำหนดให้ห้องสมุดประชาชนมีสถานที่เป็นส่วน โดยกำหนดไว้ใน "ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535" หมวดที่ 6 สถานที่ และมาตรฐานห้องสมุดประชาชน ข้อ 26 "ห้องสมุดประชาชนต้องมีที่ทำการเป็นเอกเทศ หรือเป็นส่วน ขนาด และแบบตามเกณฑ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535)

2.3.1.3 งบประมาณ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจะต้องได้รับงบประมาณเพียงพอ สำหรับการจัดหาสื่อสารนิเทศ การดำเนินงาน และการดูแลรักษาสื่อ นอกจากนี้ จะต้องมีการจัดงบประมาณสำหรับการจำลองและจัดทำสำเนาข้อมูลชุมชนในรูปแบบต่างๆ (สมาคมห้องสมุดอเมริกัน 1979 : 29-30 อ้างถึงใน อัมพร ที่ชะระ 2528 : 81-82)

2.3.2. สื่อสารนิเทศ สื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชน ลักษณะของสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชน พิจารณาตามประเภท และเนื้อหาของข้อมูลชุมชน มีดังนี้

2.3.2.1 ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน สื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จดสาร และกฤตภาค

สื่อโสตทัศนวัสดุ ได้แก่ วัสดุกราฟิก (แผนภูมิ แผนภาพ และแผนสถิติ) วัสดุแผ่นที่ (แผ่นที่ และ ลูกโลก) วัสดุภาพและเสียง (รูปภาพ สไลด์ ภาพยนตร์ และวีดิทัศน์) วัสดุบันทึกเสียง (แผ่นเสียง แถบบันทึกเสียงตลับ/ม้วน)

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ แผ่นซีดีรอม และ แผ่นดิสก์เก็ต (Nichols, 1979: 16)

2.3.2.2 เนื้อหาของข้อมูลชุมชน การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนแต่ละแห่ง ต้องกำหนดขอบเขตเนื้อหาของข้อมูลชุมชน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติงานในการจัดหา รวบรวม และบริการข้อมูลชุมชน ขอบเขตเนื้อหาสำคัญ 2 ด้าน คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของชุมชน และเรื่องทั่วไปของท้องถิ่น (Makepeace 1997: 184)

ศูนย์ข้อมูลชุมชนในประเทศไทยมี ขอบเขตเนื้อหาของข้อมูลชุมชน ตามที่กำหนด โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538 : 48-50) ครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับชุมชน 9หัวข้อ ดังนี้ ข้อมูลสภาพทั่วไปของท้องถิ่น ข้อมูลทางสังคมของท้องถิ่น ข้อมูลการเมืองการปกครองท้องถิ่น ข้อมูลทางการศึกษาของท้องถิ่น ข้อมูลทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ข้อมูลวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น ข้อมูลทางการเกษตรของท้องถิ่น ข้อมูลทางด้านอุตสาหกรรมของท้องถิ่น และข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจในท้องถิ่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ข้อมูลสภาพทั่วไปของท้องถิ่น ประเด็นที่เกี่ยวข้องมี ดังนี้

- ลักษณะภูมิประเทศ ได้แก่ อาณาเขต ที่ตั้ง ขนาดและพื้นที่
- ลักษณะภูมิอากาศ ได้แก่ อุณหภูมิเฉลี่ยในแต่ละฤดู ปริมาณน้ำฝน
- ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ แร่ธาตุ แหล่งน้ำ ภูเขา
- แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยว ระยะทาง ค่าขวัญ
- การคมนาคม ได้แก่ การคมนาคมทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ

2) ข้อมูลทางสังคมของท้องถิ่น ประเด็นที่เกี่ยวข้องมี ดังนี้

- ประวัติความเป็นมาของ อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน
- ประชากร ได้แก่ จำนวนประชากรในอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน
- ศาสนา ได้แก่ ประวัติของศาสนาในท้องถิ่น จำนวนศาสนาและศาสนสถาน ศาสนาที่คนส่วนใหญ่นับถือ
 - สาธารณสุข ได้แก่ จำนวนและสถานที่ตั้งของสถานอนามัย โรงพยาบาล คลินิก จำนวนแพทย์ พยาบาล สาธารณสุข ประเภทของโรคที่เกิดในท้องถิ่น
 - สถานที่ราชการ ได้แก่ ชื่อและสถานที่ตั้งของหน่วยราชการในระดับ อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน
 - แหล่งบริการ ได้แก่ จำนวนและสถานที่ตั้งโรงแรม ร้านอาหาร และสถานที่บริการต่างๆ
 - อาหารที่มีชื่อเสียงในท้องถิ่น
 - ประวัติบุคคลสำคัญดีเด่นในท้องถิ่น ได้แก่ ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ ดีเด่นในท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งที่มีชีวิต และที่เสียชีวิตแล้ว

3) ข้อมูลการเมืองการปกครองท้องถิ่น ประเด็นที่เกี่ยวข้องมี ดังนี้

- ส่วนราชการ ได้แก่ จำนวน เทศบาล สุขาภิบาล ตำบล หมู่บ้าน
- หัวหน้าส่วนราชการ ได้แก่ ชื่อ/จำนวนหัวหน้าส่วนราชการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้านใน อำเภอ/จังหวัด
 - ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ ชื่อคณะกรรมการสภาตำบล หมู่บ้านกลุ่มเกษตรกร
 - กฎข้อบังคับในท้องถิ่น เช่น อด ละ เลิกอบายมุข
 - องค์กรในท้องถิ่น ได้แก่ จำนวนสหกรณ์ กองทุน ธนาคารข้าว ธนาคารยา ในท้องถิ่น

4) ข้อมูลทางการศึกษาของท้องถิ่น ประเด็นที่เกี่ยวข้องมี ดังนี้

- จำนวนสถาบันทางการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน
- จำนวนและประเภทแหล่งวิทยาการ
- อัตราการรู้หนังสือ

- จำนวนเด็กในวัยเรียนทุกระดับ
- อัตราการเรียนต่อ
- วิทยากรพื้นบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ชื่อ/ที่อยู่ จำนวน ตลอดจน

ข้อมูลทางด้านความสามารถและความชำนาญของแต่ละบุคคล

5) ข้อมูลทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ประเด็นที่เกี่ยวข้องมี ดังนี้

- ขนบธรรมเนียมประเพณี
- สุภาษิตคำพังเพย
- ความเชื่อด้านไสยศาสตร์
- ภาษา เชื้อชาติ
- การแสดง การละเล่น
- วรรณกรรม ตำนาน นิทาน
- โบราณสถาน/โบราณวัตถุ
- พิพิธภัณฑ
- สถาปัตยกรรม
- ศิลปกรรม
- ปฐมกรรม/จิตรกรรม
- หัตถกรรม
- ดนตรี เพลง

6) ข้อมูลวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น

- พืชในท้องถิ่น
- สัตว์ในท้องถิ่น
- แร่ธาตุ
- เทคโนโลยีชาวบ้าน

7) ข้อมูลทางการเกษตรของท้องถิ่น ประเด็นที่เกี่ยวข้องมี ดังนี้

- พืชสวน/พืชไร่ ผลผลิต
- การเลี้ยงสัตว์

- การประมง ผลผลิต
 - การแปรรูปผลิตภัณฑ์
- 8) ข้อมูลทางด้านอุตสาหกรรมของท้องถิ่น ประเด็นที่เกี่ยวข้องมี ดังนี้
- สถานประกอบการ ได้แก่ จำนวน/ประเภทและสถานที่ตั้ง
 - ลักษณะของการประกอบการ
- 9) ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจในท้องถิ่น ประเด็นที่เกี่ยวข้องมี ดังนี้
- อาชีพ ได้แก่ จำนวน/ประเภท/ลักษณะของอาชีพ
 - รายได้ ได้แก่ รายได้สูงสุด ต่ำสุด รายได้โดยเฉลี่ย
 - อัตราการว่างงาน
 - อัตราการจ้าง
 - องค์การทางธุรกิจ ได้แก่ จำนวน/ที่ตั้ง ธนาคาร หอการค้า

สื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชนที่ควรมีในศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัด กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้กำหนดไว้มีหลายประเภท ได้แก่ หนังสือ กฤตภาค วารสารท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ทำเนียบนาม หนังสือรายปี เอกสารที่ผลิตโดยพรรคการเมืองในท้องถิ่น เอกสารทางการค้าของบริษัทในท้องถิ่น รูปภาพ รูปถ่าย สไลด์ แผนที่ และแบบแปลนต่างๆที่มี เนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลชุมชน เป็นต้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2535 :96-98)

2.3.3. วิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศ การดำเนินงานด้านสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชน ที่มีประสิทธิภาพ เกี่ยวข้องกับงานสำคัญ 2 ด้าน คือ วิธีการจัดหา และแหล่งที่จัดหาสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน

2.3.3.1 วิธีการจัดหา และแหล่งที่จัดหา วิธีการจัดหา ครอบคลุม วิธีการต่างๆ ที่จะทำให้ได้รับสื่อสารนิเทศเข้ามาในศูนย์ข้อมูลชุมชน วิธีการจัดหาในประเทศไทยขึ้นอยู่กับนโยบายของห้องสมุดแต่ละแห่ง ซึ่งวิธีการจัดหา ได้แก่ การรับมอบ การซื้อ การแลกเปลี่ยน และการจัดทำขึ้นเอง (กิติเกษม ใจชื่น. 2532 : 86-87)

1) การรับมอบ การรับมอบ หมายถึง วิธีการที่ทำให้ศูนย์ข้อมูลชุมชน ได้รับสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชนแบบได้เปล่า โดยการติดต่อขอ หรือการได้รับบริจาค การติดต่อขอหมายถึง การแสดงความจำนงขอรับสื่อสารนิเทศเฉพาะรายการที่ต้องการ หรือขอรับมอบสื่อสารนิเทศทั้งหมด จากหน่วยงานเฉพาะแห่งอย่างเป็นทางการ โดยการส่งหนังสือเวียนไปตามหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน สอบถามถึงสื่อสารนิเทศที่ผลิต และขอรับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน หรือเสนอความต้องการผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อขอความร่วมมือจากคนในชุมชน การดำเนินการขอรับมอบจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งทางราชการและเอกชนควรมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ ถ้าเป็นเอกสารสำคัญ ควรเขียนจดหมายส่งถึงผู้ครอบครองโดยตรง หรือติดต่อด้วยตนเอง (Hobbs 1948 : 33 ; Nichols 1979 : 31-33) แหล่งที่ห้องสมุดประชาชนจังหวัดได้รับมอบสื่อสารนิเทศได้แก่สำนักงานจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด สถาบันการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สำนักงานเกษตร สำนักงานพัฒนาการ สำนักงานสาธารณสุข อุตสาหกรรมจังหวัด/อำเภอ การท่องเที่ยวจังหวัด สถิติจังหวัด/อำเภอ ศาสนสถาน อาสาสมัคร/วิทยากรวิชาชีพท้องถิ่น สมาคม/องค์กร และบริษัท/ห้างร้าน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538: 1) ส่วนการรับมอบด้วยวิธีการบริจาค หมายถึง การที่ศูนย์ข้อมูลชุมชน ไม่ได้ติดต่อแสดงความจำนงขอสื่อสารนิเทศ แต่มีหน่วยงานหรือประชาชนนำสื่อสารนิเทศมามอบให้เอง ทั้งนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชนควรกำหนดนโยบายในเรื่องการรับมอบให้ชัดเจนว่าต้องการสื่อสารนิเทศในเนื้อหา และประเภทใด เพื่อจะได้รับสื่อสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการของศูนย์ข้อมูลชุมชน และผู้ใช้บริการ (Nelms 1979 : 687)

2) การซื้อ ในประเทศไทยมีการซื้อสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน ในรูปแบบหนังสือ จากสำนักพิมพ์ หรือหน่วยราชการ และสมาคม ที่มีการพิมพ์หนังสือจำหน่ายสื่อสารนิเทศที่มีคุณค่าสูง คือ หนังสือเก่าหายาก ซึ่งศูนย์ข้อมูลชุมชน ต้องสืบหา และตรวจสอบเนื้อหา และคุณภาพก่อนจัดซื้อเพื่อความคุ้มค่ากับราคา

3) การแลกเปลี่ยน ในประเทศไทย การแลกเปลี่ยนสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีการดำเนินการอย่างไม่เป็นทางการ และอยู่ในวงแคบ ระหว่างสถาบันหรือหน่วยงานในสังกัดเดียวกัน เช่น ห้องสมุดประชาชนจังหวัด กับ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” เป็นต้น โดยเมื่อหน่วยงานใดผลิตสื่อสารนิเทศก็ส่งไปให้สถาบันอื่น และมีการส่งตอบแทนกลับมา

4) การจัดทำขึ้นเอง ศูนย์ข้อมูลชุมชน สามารถจัดหาสื่อสารนิเทศ เข้าศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยการจัดทำขึ้นเอง เช่น ห้องสมุดประชาชนจัดทำภาคที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน หรือตัดและรวบรวมภาพสถานที่ ภาพศิลปวัฒนธรรม จากนิตยสาร/วารสาร เข้าแฟ้มไว้บริการ หรือเย็บรวมกันเป็นเล่มเช่นเดียวกับหนังสือได้

2.3.4 การจัดเก็บ การจัดเก็บ ครอบคลุมเรื่อง ระบบการจัดเก็บ และเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึง ดังนี้

2.3.4.1 ระบบการจัดเก็บ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชนจำนวนมาก โดยทั่วไปจะมีระบบจัดเก็บตามระบบการจัดเก็บสื่อสารนิเทศที่ห้องสมุดใช้ ซึ่งส่วนใหญ่จัดเก็บสื่อสารนิเทศประเภทสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นหนังสือ จัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามระบบการจัดหมู่หนังสือ หรือบรรณารักษ์อาจกำหนดวิธีการจัดหมวดหมู่ขึ้นเองตามความเหมาะสมของแต่ละศูนย์ข้อมูลชุมชน ในกรณีที่มีการจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ และระบบการจัดหมู่ที่ใช้เป็นมาตรฐานอื่นๆ อาจไม่เหมาะสม เช่น ต้องเน้นรายละเอียด ในด้านภูมิประเทศ วัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น (Hobbs 1948 : 279-297 ; Landau 1961 : 229-230)

สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จัดเก็บแบบแยกประเภทสื่อสารนิเทศ และกำหนดสัญลักษณ์แทนสื่อแต่ละประเภท หรือกำหนดหัวเรื่อง แล้วจัดเรียงตามลำดับ เลขทะเบียน หรือเลขหมู่ของสื่อแต่ละประเภท โดยจัดไว้ให้ผู้หยิบใช้ได้ด้วยตนเอง หรือบางแห่ง อาจจัดแบ่งเป็นชั้นปิดโดยให้เจ้าหน้าที่หยิบให้ตามนโยบายของศูนย์ข้อมูลชุมชนแต่ละแห่ง (อัมพร นามเหลา 2542 : 191-192)

2.3.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึง เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงสารนิเทศชุมชน อาจเป็น เครื่องมือที่บรรณารักษ์ จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงสื่อสารนิเทศได้อย่างรวดเร็ว ได้แก่ บัตรรายการ บรรณานุกรม และ ดรรชนี ซึ่งเข้าถึงด้วยระบบมือ และเครื่องมือเข้าถึงด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ฐานข้อมูล พ.ศ. 2542 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง และศูนย์ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัย ได้จัดทำโปรแกรม PLS. (Public Library Services) เพื่อเสนอภาพรวมของห้องสมุดประชาชนอำนวยความสะดวกในการสืบค้นสื่อสารนิเทศในห้องสมุด และใน

ศูนย์ข้อมูลชุมชนและงานต่างๆ ของห้องสมุด (ฐิติ บุญยศ 2544 : 46-47) นอกจากนี้ยังสามารถเข้าถึง โดยผ่านอินเทอร์เน็ต อันเป็นบริการที่สถานศึกษา หรือหน่วยงานต่างๆ จัดทำเว็บไซต์ขึ้นและนำเผยแพร่ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต (อัมพร นามเหล่า 2542 : 243-244) ใช้ค้นหาข้อมูล ชุมชน นอกเหนือจากที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนมีอยู่

2.3.5 การให้บริการ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทำหน้าที่ให้บริการอย่างมีระบบ เพื่อให้ผู้ใช้เข้าถึง หรือได้รับสารนิเทศตรงตามต้องการมากที่สุด และอย่างรวดเร็วที่สุด บริการที่จัดให้ในศูนย์ข้อมูลชุมชนได้แก่ การให้อ่าน บริการยืม-คืน บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน บริการสืบค้นข้อมูล บริการยืมข้อมูลชุมชนระหว่างห้องสมุด ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.3.5.1 บริการให้อ่าน ศูนย์ข้อมูลชุมชน ในห้องสมุดประชาชนที่มีสถานที่ แยกเป็นสัดส่วน และมีบุคลากรประจำควรจะเปิดบริการตลอดระยะเวลาที่ห้องสมุดเปิดบริการ สำหรับห้องสมุดประชาชน ที่มีบุคลากรน้อย ไม่มีผู้ให้บริการประจำในศูนย์ข้อมูลชุมชน อาจจำกัดเวลาการให้บริการ โดยเปิดบริการเฉพาะช่วงเวลาที่ผู้ต้องการใช้มากที่สุด (Lynes 1974: 104)

2.3.5.2 บริการยืม-คืน สื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน มีลักษณะเนื้อหา และการใช้ประโยชน์สำหรับค้นคว้า วิจัยเป็นสำคัญ จึงควรให้ใช้เฉพาะภายในศูนย์ข้อมูลชุมชน ในกรณี que เวลาเปิดบริการของศูนย์ข้อมูลชุมชนอาจเป็นอุปสรรคต่อผู้ใช้ ต้องพิจารณาให้ยืมออกได้ตามความจำเป็น โดยอยู่ในดุลยพินิจของหัวหน้าบรรณารักษ์ ที่จะพิจารณาจากองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง และสถานการณ์ (Hobbs 1948 : 228) เช่น หนังสือที่มีหลายฉบับ หรือเอกสารที่มีผู้ต้องการใช้มาก ต้องทำสำเนาไว้สำหรับให้ยืม ระเบียบที่ใช้ควรจะมีควมยืดหยุ่นได้ตามสมควร และควรจำกัดจำนวนที่ให้ยืมเพียงครั้งละ 1 ชิ้น รวมทั้งจำกัดเวลาที่ให้ยืมด้วย (Lynes 1974 : 99-105 ; Radmacher 1975 : 249)

2.3.5.3 บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า การให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าจากข้อมูลชุมชนอย่างมี ประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความพร้อม ด้านเครื่องมือช่วยค้น และคุณสมบัติและความสามารถของบรรณารักษ์ผู้ให้บริการ นอกจากการให้บริการตอบคำถามภายใน

ศูนย์ข้อมูลฯ แล้ว ยังมีการให้ข้อมูลทางจดหมาย ทางโทรศัพท์ และทางสื่ออื่นๆ รวมทั้งบริการช่วยค้นแก่ผู้ใช้ที่เป็นกลุ่มบุคคลจากสถาบันต่างๆ (Nichols 1979 : 79)

2.3.5.4 บริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน บรรณารักษ์ควรรู้จักแหล่งสารนิเทศที่สำคัญที่มีข้อมูลชุมชนในท้องถิ่นของตน ควรหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประวัติของท้องถิ่นและชุมชนนั้น และทำความเข้าใจกับเรื่องสำคัญๆ ที่ท้องถิ่น และชุมชนนั้นสนใจเป็นพิเศษ รวมทั้งติดตามสารนิเทศใหม่ๆ เพื่อนำเสนอแก่ผู้ใช้ นอกจากนี้ต้องรู้ขอบเขตเนื้อหาสื่อสารนิเทศที่เกี่ยวกับชุมชนของศูนย์ข้อมูลชุมชน อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และควรรวบรวมรายชื่อสื่อสารนิเทศของห้องสมุดเหล่านั้นไว้สำหรับแนะนำแก่ผู้ใช้ด้วย (Nichols 1979 : 91-101)

2.3.5.5 บริการสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลโดยมีคอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องมือช่วยค้น ช่วยผู้ใช้ให้สืบค้นสารนิเทศได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และตรงตามความต้องการเป็นบริการที่ช่วยให้ผู้ใช้ศูนย์ข้อมูลชุมชน รู้จักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ในกรณีที่ผู้ใช้ไม่สามารถสืบค้นได้ด้วยตนเอง บรรณารักษ์ควรจัดสอนวิธีการสืบค้นสารนิเทศแบบกลุ่มให้แก่ผู้ใช้บริการ โดยผู้ใช้สามารถติดต่อกับบรรณารักษ์ได้โดยตรง

2.3.5.6 บริการยืมระหว่างห้องสมุด เป็นบริการที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนทำหน้าที่ขอยืมสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชน ซึ่งไม่มีในศูนย์ข้อมูลฯ ของตน จากห้องสมุด หรือศูนย์ข้อมูลชุมชน อื่นๆ ตามความต้องการของผู้ใช้

2.3.6 กิจกรรม กิจกรรมที่เกี่ยวกับข้อมูลชุมชน เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้ศูนย์ข้อมูลชุมชนเป็นที่รู้จักของคนในชุมชน (Hobbs 1948 : 115-140) กิจกรรมที่ต้องมุ่งไปยังผู้ที่อยู่ในชุมชนและสอดคล้องกับความสนใจของชุมชน กิจกรรม ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลชุมชน มีหลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การนำเที่ยว (ทัศนศึกษา) ในชุมชน (Etheridge 1982 : 1002-1004) และ การบรรยาย โดยเชิญอาสาสมัครในท้องถิ่นมาแสดงปาฐกถา หรือ พูดคุยเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน เป็นต้น

3. สถานภาพของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนของไทย

การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย เกี่ยวข้องกับการรวบรวม จัดระบบ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งที่เป็นเรื่องทั่วไปที่จำเป็น และเป็นประโยชน์ ต่อผู้ใช้ และเรื่องเกี่ยวกับชุมชน ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านถึงระดับจังหวัด โดยเน้นการจัดเก็บข้อมูลในชุมชน และให้บริการข้อมูลรูปแบบต่างๆ แก่ผู้ใช้บริการ นอกจากนี้จากการสังเกตการณ์ในห้องสมุดประชาชน พบว่า สถานที่ที่ใช้เป็นศูนย์ข้อมูลชุมชน มี 2 ลักษณะ คือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนแบบที่แยกเป็นสัดส่วน และไม่แยกเป็นสัดส่วน

ศูนย์ข้อมูลชุมชน แบบแยกเป็นสัดส่วน คือ ภายในห้องสมุดจะจัดแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งให้เป็นส่วนของศูนย์ข้อมูลชุมชน แยกสื่อสารสนเทศที่มีข้อมูลชุมชนออกจากสื่อสารสนเทศของห้องสมุดประชาชน ส่วนศูนย์ข้อมูลชุมชนที่อยู่ภายในห้องสมุดแบบไม่แยกเป็นสัดส่วน คือ ไม่มีพื้นที่ที่จัดเป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ และจัดสื่อสารสนเทศที่มีข้อมูลชุมชน ร่วมกับสื่อสารสนเทศอื่นๆ ของห้องสมุดประชาชน สภาพโดยทั่วไปของศูนย์ข้อมูลชุมชนในประเทศไทย นำเสนอตามลำดับภาค ดังนี้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ในประเด็นอาคารสถานที่ บุคลากร และงบประมาณ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคเหนือมี 16 แห่ง เป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัด 15 แห่ง และ เป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดลำพูน 1 แห่ง มีสถานภาพเป็นหน่วยงานสังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคเหนือ จังหวัดลำปาง (อำภรณ์ ช่างเกวียน, สัมภาษณ์)

3.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 9 แห่ง เป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัดทั้งหมด มีสถานภาพเป็นหน่วยงานสังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดระยอง (จารุทัศน์ โสมส่องแสง, สัมภาษณ์)

3.3 ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนในภาคกลาง มี 17 แห่ง เป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัดทั้งหมด มีสถานภาพเป็นหน่วยงานสังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคกลางจังหวัดราชบุรี (วิโชค ชูติวรเจริญชัย, สัมภาษณ์)

3.4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 19 แห่ง เป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัด 18 แห่ง และเป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดหนองบัวลำพู 1 แห่ง มีสถานภาพเป็นหน่วยงานสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุบลราชธานี (จิราพร พันธุ์ลาวัณย์ และ สุปราณี กวีกุล, สัมภาษณ์)

3.5 ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนในภาคใต้ มี 14 แห่ง เป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัด 13 แห่ง และเป็นศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดปัตตานี 1 แห่ง มีสถานภาพเป็นหน่วยงานสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคใต้ จังหวัดสงขลา (จรี ศรัยทอง, สัมภาษณ์)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ สรุปได้ดังนี้

4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ข้อมูลชุมชน หรือข้อมูลชุมชน มี 1 เรื่อง ดังนี้

Paul, Derryan (1989) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การขยายตัวของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นส่งผลกระทบต่อห้องสมุด” เนื่องจาก ความสนใจในเรื่องข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีผลต่อห้องสมุดประชาชนโดยตรง คือ มีจำนวนผู้ใช้ข้อมูลท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น และมีวารสารของมูลนิธิ และสมาคมต่างๆ ในสังคมเพิ่มมากขึ้น เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นได้ถูกบูรณาการกับหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับการศึกษา และเป็นหัวข้อพูดคุยในรายการวิทยุและโทรทัศน์ เป็นที่สนใจของสื่อทุกประเภท งานวิจัยนี้ศึกษาถึงผลกระทบต่อห้องสมุดที่มีบริการข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยเน้นห้องสมุดประชาชน ผลการวิจัยพบว่า การขยายตัวของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นส่งผลกระทบต่อห้องสมุดประชาชน ดังนั้นห้องสมุดประชาชนต้องปรับเปลี่ยนในด้านต่างๆ ได้แก่ บุคลากร การบริการ และสื่อสารสนเทศต่างๆ ให้รองรับความต้องการของผู้ใช้จัดทำคู่มือการดำเนินงาน และบรรณารักษ์ควรต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดหาสื่อทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ

4.2 งานวิจัยในประเทศไทย จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า มีงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องห้องสมุดประชาชนจังหวัด ตั้งแต่ พ.ศ.2514 - พ.ศ.2544 จำนวนมากถึง 38 เรื่อง(ดูที่ภาคผนวก ง) งานวิจัยเหล่านี้ ครอบคลุมด้านต่างๆ ได้แก่ การดำเนินงานและปัญหาของห้องสมุดประชาชน 21 เรื่อง การใช้ ความต้องการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชน 13 เรื่อง การประเมินผล และการประชาสัมพันธ์ 3 เรื่อง และการรับและเผยแพร่สารนิเทศ 1 เรื่อง เมื่อศึกษางานวิจัยดังกล่าวทั้งหมดแล้ว พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยทำการศึกษานี้จำนวน 4 เรื่อง ดังนี้

สมชาย จิตรัตน์อัศว (2539) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนตามนโยบายพัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปี พ.ศ. 2538” ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดตามนโยบายการพัฒนาห้องสมุดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปี พ.ศ. 2538 โดยศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” และห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 300 คน ที่มีต่อนโยบายการพัฒนาห้องสมุดประชาชนในงาน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลชุมชนพบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนคาดว่าจะปฏิบัติงาน ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนอยู่ในระดับมาก เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” และห้องสมุดประชาชนอำเภอ คาดว่าจะปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้าน ได้แตกต่างกัน

บุญเรือน แสงทอง (2539) ศึกษาเรื่อง “การวิจัยการศึกษาสภาพการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนมิติใหม่” โดยศึกษาสภาพการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ ใน 4 จังหวัด ที่เป็นจังหวัดนำร่อง ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร น่าน สุรินทร์ และมุกดาหาร กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ จำนวน 16 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลชุมชนพบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน สามารถปฏิบัติงาน ทั้งทางด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนได้ในระดับมาก

นัยนา รักสกุล (2541) ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน” โดยศึกษาเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” และห้องสมุดประชาชนอำเภอ จำนวน 233 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลชุมชนพบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามนโยบายพัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปี พ.ศ. 2538 คือ ให้ห้องสมุดประชาชนพัฒนาบทบาทภารกิจใน 3 ลักษณะ คือการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย การจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนในระดับมาก

เบญจมาศ เพ็ชรพิรุณ (2541) วิจัยเรื่อง “ความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดชุมพร” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดชุมพร เปรียบเทียบความต้องการของผู้ใช้บริการ ด้านเพศ อายุ อาชีพ และสถานภาพการเป็นสมาชิกห้องสมุด และรวบรวมข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดชุมพร กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน ทั้ง 8 แห่ง จำนวน 450 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลชุมชนพบว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนจังหวัดชุมพร เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในด้านระดับการศึกษา กลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าใช้บริการมากที่สุด ห้องสมุดที่มีผู้มาใช้บริการมากคือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ผู้ใช้บริการมีความต้องการใช้บริการ ส่วนการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความต้องการการใช้บริการด้านเพศ อายุ อาชีพ และสถานภาพการเป็นสมาชิกห้องสมุดโดยรวมทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน ได้ 2 ประเด็น ได้แก่ การบริหารงาน และการให้บริการ ดังต่อไปนี้

1.การบริหาร ในส่วนของบุคลากร ผลงานวิจัยของ Paul, Derryan (1989) พบว่าการขยายตัวของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นส่งผลกระทบต่อห้องสมุดประชาชน ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนในด้านต่างๆ ได้แก่ บุคลากรของห้องสมุด กำหนดบริการ และสื่อสารนิเทศต่างๆ เพื่อรองรับความต้องการของผู้ใช้ โดยจัดทำคู่มือการดำเนินงาน และบรรณารักษ์ควรต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดหาสื่อทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ

งานวิจัยของ สมชาย ฐิติรัตนอักษร (2539) พบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนคาดว่า จะปฏิบัติงานด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนในระดับมาก และ บุญเรือน แสงทอง (2539) ที่พบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน สามารถปฏิบัติงานได้ในระดับมาก ในด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน

ส่วนงานวิจัยของ นัยนา รักสกุล (2541) ซึ่งศึกษาถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของบุคลากร พบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานตามนโยบาย พัฒนาห้องสมุดประชาชน มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนอยู่ในระดับมาก

2. การให้บริการ ผลงานวิจัยของ เบญจมาศ เพ็ชรพิรุณ (2541) พบว่า ผู้ใช้ที่มาใช้ บริการของห้องสมุดประชาชน มีความต้องการใช้บริการ การจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ในระดับมาก

งานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง มีความแตกต่างกัน โดยงานวิจัย ของ Paul, Derryan (1989) เป็น การศึกษาที่ทำให้เห็นว่า ข้อมูลที่เป็นประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีความสำคัญ และสามารถส่งผล กระทบต่อห้องสมุดได้ ส่วนงานวิจัย ของ สมชาย ฐิติรัตนอักษร (2539) จะเป็นการศึกษาความ คิดเห็นของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนที่คาดว่าตนเองจะสามารถปฏิบัติงานในส่วนงานศูนย์ ข้อมูลชุมชนได้อยู่ในระดับใดบ้าง ซึ่งอยู่ในระยะเริ่มต้นยังไม่ได้มีการปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลชุมชน จริง งานวิจัยของ บุญเรือน แสงทอง (2539) เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ประชาชน ในด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ว่าสามารถปฏิบัติงานได้อยู่ในระดับใด สำหรับ งานวิจัยของ นัยนา รักสกุล (2541) จะเป็นการศึกษาความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ประชาชน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชน ว่ามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ระดับใด และ งานวิจัยของ เบญจมาศ เพ็ชรพิรุณ (2541) ศึกษาความต้องการของผู้ใช้ ที่มาใช้ บริการของห้องสมุดประชาชน ว่ามีความต้องการที่จะใช้บริการ ของศูนย์ข้อมูลชุมชนในระดับใด จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า งานวิจัยทั้ง 5 เรื่องมีความแตกต่างกัน แต่มี ความสัมพันธ์กัน เพราะเรื่องที่ศึกษาวิจัยเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับข้อมูลชุมชน การปฏิบัติงานในศูนย์ ข้อมูลชุมชน และความต้องการใช้บริการศูนย์ข้อมูลชุมชน

ส่วนการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน ในเรื่องสื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ และ กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน ไม่ปรากฏในผลการวิจัยเรื่องใด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในท้องถิ่น
ประชาชนในด้านการบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้าน
ข้อมูลชุมชน ตลอดจนปัญหาในการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือวิจัย
4. การทดสอบแบบสอบถาม
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในด้านต่างๆ ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชน และศูนย์ข้อมูลชุมชน จากหนังสือ งานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ บทความวารสาร ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ เว็บไซต์
สังเกตการณ์ และสัมภาษณ์บรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน
2. สืบค้นและรวบรวมข้อมูลห้องสมุดประชาชนที่มีการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน จาก
เว็บไซต์กรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้ง 75 แห่ง ไม่รวมห้องสมุดที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร
3. รวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับห้องสมุดประชาชนที่มีการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน
แต่ละแห่งโดยวิธีการสัมภาษณ์บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลชุมชนทาง
โทรศัพท์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน จำนวน 75 คน ในห้องสมุดประชาชน จำนวน 75 แห่ง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัด 72 แห่ง 72 คน และ ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ที่สร้างขึ้นแทนห้องสมุดประชาชนจังหวัด 3 แห่ง 3 คน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2538 : 2) ห้องสมุดประชาชนที่เป็นแหล่งศึกษาวิจัย จำนวน 75 แห่ง มีรายชื่อโดยจำแนกเป็นภาค ดังต่อไปนี้

ภาคเหนือ จำนวน 16 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด 15 แห่ง และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” 1 แห่ง ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดกำแพงเพชร

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงราย

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดตาก

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครสวรรค์

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดน่าน

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพะเยา

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิจิตร

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเพชรบูรณ์

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดแพร่

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลำปาง

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุโขทัย

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุตรดิตถ์

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ลำพูน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนทั้งหมด ดังนี้

- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดจันทบุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทรา
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชลบุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดระยอง
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดตราด
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครนายก
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดปราจีนบุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรปราการ
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสระแก้ว

ภาคกลาง จำนวน 17 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนทั้งหมด ดังนี้

- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชัยนาท
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐม
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนนทบุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดปทุมธานี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเพชรบุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดราชบุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลพบุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรสงคราม
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรสาคร
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสระบุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสิงห์บุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอ่างทอง
- ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุทัยธานี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 19 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด 18 แห่ง และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” 1 แห่ง ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดกาฬสินธุ์
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดขอนแก่น
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชัยภูมิ
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครราชสีมา
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดบุรีรัมย์
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดมหาสารคาม
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดมุกดาหาร
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดยโสธร
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเลย
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสกลนคร
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุรินทร์
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดหนองคาย
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอำนาจเจริญ
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครพนม
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี
 ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” หนองบัวลำพู

ภาคใต้ จำนวน 14 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด 13 แห่ง และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” 1 แห่ง ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดกระบี่
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชุมพร
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดตรัง
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนราธิวาส
 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพังงา

ภาคใต้ (ต่อ)

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพัทลุง

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดภูเก็ต

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดยะลา

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดระนอง

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสตูล

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ปัตตานี

การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (ภาคผนวก ก) ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล การบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นโดยศึกษาและค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความในวารสาร เว็บไซต์ และฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และจากการสัมภาษณ์บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทั้ง 75 แห่ง โดยทางโทรศัพท์ รวมทั้งสังเกตการณ์ในห้องสมุดประชาชน

แบบสอบถาม มีเนื้อหา 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถาม 1 ข้อ แบบปลายเปิด ซึ่งกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ เกี่ยวกับตำแหน่งของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 11 ข้อ เกี่ยวกับ การบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน เป็นคำถามแบบปลายเปิดซึ่งกำหนดคำตอบไว้ให้เลือก

คำถามด้านสื่อสารนิเทศในเรื่องเนื้อหา กำหนดขอบเขตเนื้อหาของข้อมูลชุมชน ตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนดไว้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538 : 48-50)

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของท้องถิ่น
2. ข้อมูลทางสังคมของท้องถิ่น
3. ข้อมูลการเมืองการปกครองท้องถิ่น
4. ข้อมูลทางการศึกษาของท้องถิ่น

5. ข้อมูลทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น
6. ข้อมูลวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น
7. ข้อมูลทางการเกษตรของท้องถิ่น
8. ข้อมูลทางด้านอุตสาหกรรมของท้องถิ่น
9. ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจในท้องถิ่น

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานของคุณยข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 6 ด้าน ปัญหาด้านการบริหาร ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ ปัญหาด้านวิธีการจัดหา ปัญหาด้านการจัดเก็บ ปัญหาด้านการให้บริการ ปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน ประกอบด้วยรายการปัญหาจำนวน 49 ข้อ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิดซึ่งตอบได้โดยอิสระในช่องว่างที่เว้นไว้ จำแนกออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ การบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน

คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดระดับและความหมาย ดังนี้

ระดับมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับมาก	4	คะแนน
ระดับปานกลาง	3	คะแนน
ระดับน้อย	2	คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	1	คะแนน

การทดสอบแบบสอบถาม

เครื่องมือวิจัย คือแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ได้นำไปทดสอบความชัดเจนและความครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา กับบรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ซึ่งไม่รวมอยู่ในกลุ่มประชากร 7 แห่ง จำนวน 7 คน ระหว่างวันที่ 11 - 19 กันยายน 2547 โดยเลือกจากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดที่มีข้อมูลชุมชน และอยู่ในภูมิภาคต่างกัน ดังต่อไปนี้ ภาคเหนือ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคกลาง ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาคตะวันออก ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น และห้องสมุดประชาชน

“เฉลิมราชกุมารี” อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ภาคใต้ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ผลจากการทดสอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลชุมชนชัดเจนขึ้นจากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

- ข้อ 6 วิธีการจัดหา ประเด็นการรับมอบ ตัดตัวเลือกคำตอบ “สำนักงานศึกษาธิการ” และ “สำนักงานการประถมศึกษา” เพราะปัจจุบันทั้ง 2 หน่วยงาน รวมอยู่ในสำนักงานจังหวัด
- ข้อ 9 เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ตัดตัวเลือก “ฐานข้อมูลออนไลน์ (OPAC)” ตัดคำว่า “(OPAC)” เพิ่มคำว่า “Public Library Services (PLS)”
- ข้อ 10 บริการในศูนย์ข้อมูลชุมชน ตัดตัวเลือก “บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ (OPAC)” ตัดคำว่า “(OPAC)” เพิ่มคำว่า “Public Library Services (PLS)”

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินของศูนย์ข้อมูลชุมชนและข้อเสนอแนะ

- ปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน เพิ่มประเด็นปัญหา “ไม่สามารถจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ”

การรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมกับหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย ไปยังบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ จำนวน 75 คน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนทั้ง 75 แห่ง ที่เป็นแหล่งที่ศึกษา โดยทางไปรษณีย์ ระหว่างวันที่ 2-4 ตุลาคม 2547 และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามกลับคืน ทางไปรษณีย์ ภายใน 1 สัปดาห์ เมื่อถึงกำหนดรับแบบสอบถามคืนปรากฏว่าได้แบบสอบถาม จำนวน 52 ชุด คิดเป็นร้อยละ 69.33 ผู้วิจัยจึงติดตามขอรับแบบสอบถามจากผู้ตอบ จำนวน 23 คน ที่ยังไม่ส่งกลับคืนอีกครั้ง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบ 75 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2547

ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถาม จำแนกตามภาค

ศูนย์ข้อมูลชุมชนใน ห้องสมุดประชาชน	แบบสอบถาม ที่ส่ง	แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน		แบบสอบถามที่สมบูรณ์ ใช้ในการวิเคราะห์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุด ประชาชนภาคเหนือ	16	16	100.00	16	100.00
ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุด ประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	9	9	100.00	9	100.00
ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุด ประชาชนภาคกลาง	17	17	100.00	17	100.00
ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุด ประชาชนภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	19	19	100.00	19	100.00
ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุด ประชาชนภาคใต้	14	14	100.00	14	100.00
รวม	75	75	100.00	75	100.00

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์โดยใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ในโปรแกรม ไมโครซอฟต์เอ็กเซล ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามมีคำถามเกี่ยวกับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน การบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน และ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยการหาความถี่ และค่าร้อยละ โดยใช้สูตรดังนี้

ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ร้อยละ (Percent) โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่} X \cdot 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร(ประกอบ กรรณสูต, 2538)

2.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
$\sum fx$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด.
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum fx^2$	แทน	ผลรวมคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum fx)^2$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดไว้ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มาก
2.51-3.50	หมายถึง	ปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	น้อย
1.00-1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบตาราง และคำบรรยายประกอบตารางใน บทที่ 4 และสรุปอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะในบทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน” ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 2)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ในด้านการบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน(ตารางที่ 3-15)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน (ตารางที่ 16-22)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนในด้านการบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน

ดังรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 75 คน ในด้านตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังตารางที่ 2 ดังนี้

1.1 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกตำแหน่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน ๔ ส่วนใหญ่ จำนวน 58 ราย (ร้อยละ 77.33) มีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ และจำนวน 17 ราย (ร้อยละ 22.67) มีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่

เมื่อพิจารณาตามภาคพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ในทุกภาคมีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์ ดังนี้ ภาคเหนือ จำนวน 13 ราย (ร้อยละ 81.25) ภาคตะวันออก จำนวน 8 ราย (ร้อยละ 88.88) ภาคกลาง จำนวน 13 ราย (ร้อยละ 76.47) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12 ราย (ร้อยละ 63.16) และภาคใต้ จำนวน 12 ราย (ร้อยละ 85.71)

ส่วนเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในแต่ละภาคมีจำนวน ดังนี้ ภาคเหนือจำนวน 3 ราย (ร้อยละ 18.75) ภาคตะวันออก จำนวน 1 ราย (ร้อยละ 11.11) ภาคกลาง จำนวน 4 ราย (ร้อยละ 23.53) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7 ราย (ร้อยละ 36.84) และภาคใต้ จำนวน 2 ราย (ร้อยละ 14.29)

ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน (N=16)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=9)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=17)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=19)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=14)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=75)	ร้อยละ 100.00
บรรณารักษ์	13	81.25	8	88.88	13	76.47	12	63.16	12	85.71	58	77.33
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด อื่นๆ	3	18.75	1	11.11	4	23.53	7	36.84	2	14.29	17	22.67
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตอนที่ 2 การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหาร 2) สื่อสารนิเทศ 3) วิธีการจัดหา 4) การจัดเก็บ 5) การให้บริการ และ 6) กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน โดยผลการวิเคราะห์การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน มีดังนี้

2.1 การบริหาร

ศึกษานุคลากร อาคารสถานที่ และงบประมาณ ดังนี้

2.1.1 บุคลากร

วิเคราะห์ในประเด็น จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน และลักษณะความรับผิดชอบของบุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1.1 จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน

ศูนย์ข้อมูลชุมชน ๙ ส่วนใหญ่ จำนวน 53 แห่ง (ร้อยละ 70.67) มีบุคลากรปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชนแต่ละแห่ง จำนวน 1 คน รองลงมา จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 21.33) มีบุคลากรปฏิบัติงาน จำนวน 2 คน จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 6.67) มีบุคลากรปฏิบัติงาน จำนวน 3 คน และน้อยที่สุด จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 1.33) มีบุคลากรปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 4 คน คือจังหวัดเพชรบุรี

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ๙ ภาคตะวันออก ทั้งหมด จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 100.00) และศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ใน ภาคเหนือ จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 62.50) ภาคกลาง จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 58.82) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 68.42) และภาคใต้ จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 78.57) มีบุคลากรปฏิบัติงาน 1 คน

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน

จำนวนบุคลากร	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออก		ภาคกลาง		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน (N=16)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=9)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=17)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=19)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=14)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=75)	ร้อยละ 100.00
1 คน	10	62.50	9	100.00	10	58.82	13	68.42	11	78.57	53	70.67
2 คน	3	18.75	-	-	6	35.30	4	21.05	3	21.43	16	21.33
3 คน	3	18.75	-	-	-	-	2	10.53	-	-	5	6.67
4 คน	-	-	-	-	1	5.88	-	-	-	-	1	1.33

2.1.1.2 ลักษณะความรับผิดชอบของบุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

บุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชน รับผิดชอบงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน 2 ลักษณะ คือ รับผิดชอบเฉพาะงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน และรับผิดชอบงานศูนย์ข้อมูลชุมชน และงานห้องสมุดประชาชน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า บุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ส่วนใหญ่ จำนวน 73 แห่ง (ร้อยละ 97.34) รับผิดชอบทั้งงานศูนย์ข้อมูลชุมชนและงานห้องสมุดประชาชน และจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 2.66) รับผิดชอบเฉพาะงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน คือ ภาคกลาง จังหวัดราชบุรี และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดบุรีรัมย์

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด ในภาคเหนือ จำนวน 16 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 แห่ง และภาคใต้ จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100.00เท่ากัน) และศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 94.74) และ ภาคกลาง จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 94.12) มีบุคลากรรับผิดชอบทั้งงานศูนย์ข้อมูลชุมชนและงานห้องสมุดประชาชน

ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีบุคลากรรับผิดชอบเฉพาะงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน มีเพียง 2 แห่ง ในภาคกลาง จำนวน 1 แห่ง คือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดราชบุรี และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 1 แห่ง คือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดบุรีรัมย์

ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความรับผิดชอบของบุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

ความรับผิดชอบของบุคลากร	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
รับผิดชอบเฉพาะงานของ ศูนย์ข้อมูลชุมชน	-	-	-	-	1	5.88	1	5.26	-	-	2	2.66
รับผิดชอบงานศูนย์ข้อมูลชุมชน และงานอื่นของห้องสมุด	16	100.00	9	100.00	16	94.12	18	94.74	14	100.00	73	97.34

2.1.2 อาคารสถานที่ของศูนย์ข้อมูลชุมชน

อาคารสถานที่ของศูนย์ข้อมูลชุมชน มี 3 ลักษณะ คือ อยู่ในห้องสมุดโดยไม่แยกเป็นสัดส่วน อยู่ในห้องสมุดโดยแยกเป็นสัดส่วน และเป็นอาคารเอกเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ มีอาคารสถานที่ 2 ลักษณะ คือ จำนวน 39 แห่ง (ร้อยละ 52.00) อยู่ในห้องสมุดโดยแยกเป็นสัดส่วน (ดูภาคผนวก ฉ) และจำนวนใกล้เคียงกัน จำนวน 36 แห่ง (ร้อยละ 48.00) อยู่ในห้องสมุดโดยไม่แยกเป็นสัดส่วน ไม่มีศูนย์ข้อมูลชุมชนที่เป็นอาคารเอกเทศ

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ใน 3 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 64.71) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 63.16) และภาคตะวันออก จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 55.55) มีอาคารสถานที่อยู่ในห้องสมุดโดยแยกเป็นสัดส่วน ส่วนศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ใน 2 ภาค ได้แก่ ภาคเหนือ จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 68.75) และภาคใต้ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 57.14) อยู่ในห้องสมุดโดยไม่แยกเป็นสัดส่วน

ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 อาคารสถานที่ของศูนย์ข้อมูลชุมชน

อาคารสถานที่ของศูนย์ข้อมูล ชุมชน	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
อยู่ในห้องสมุดโดยไม่แยก เป็นส่วน	11	68.75	4	44.44	6	35.29	7	36.84	8	57.14	36	48.00
อยู่ในห้องสมุดโดยแยกเป็น ส่วน	5	31.25	5	55.56	11	64.71	12	63.16	6	42.86	39	52.00
อาคารเอกเทศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2.1.3 งบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน

วิเคราะห์ในประเด็นลักษณะงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน และแหล่งงบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

2.1.3.1 ลักษณะงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

งบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน มี 2 ลักษณะคือ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรโดยเฉพาะ และงบประมาณร่วมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ส่วนใหญ่ จำนวน 71 แห่ง (ร้อยละ 94.67) ได้รับงบประมาณร่วมกับห้องสมุดประชาชน และจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 5.33) ได้รับจัดสรรโดยเฉพาะ คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดอุบลราชธานี

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมดในภาคเหนือ จำนวน 16 แห่ง ภาคตะวันออก จำนวน 9 แห่ง ภาคกลาง จำนวน 17 แห่ง และภาคใต้ จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100.00 เท่ากัน) ได้รับงบประมาณร่วมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน ส่วนศูนย์ข้อมูลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับงบประมาณ 2 ลักษณะ คือ ส่วนใหญ่ จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 78.95) ได้รับงบประมาณร่วมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน และ จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 21.05) ได้รับจัดสรรงบประมาณโดยเฉพาะ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ลักษณะงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

งบประมาณ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออก		ภาคกลาง		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน (N=16)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=9)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=17)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=19)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=14)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=75)	ร้อยละ 100.00
ได้รับจัดสรรงบประมาณ โดยเฉพาะ	-	-	-	-	-	-	4	21.05	-	-	4	5.33
ได้รับร่วมกับงบประมาณ ของห้องสมุดประชาชน	16	100.00	9	100.00	17	100.00	15	78.95	14	100.00	71	94.67

2.1.3.2 แหล่งงบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน

แหล่งงบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 5 แหล่ง ได้แก่ เงินงบประมาณ (ได้รับจัดสรรจากกองส่งเสริมปฏิบัติการ) เงินค่าบำรุงจากสมาชิกห้องสมุด เงินค่าปรับของห้องสมุด เงินบริจาค และเงินรายได้จากการจัดกิจกรรมของห้องสมุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด จำนวน 75 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีแหล่งงบประมาณการดำเนินงานคือ เงินงบประมาณ (ได้รับจัดสรรจากกองส่งเสริมปฏิบัติการ) และศูนย์ข้อมูลชุมชนบางแห่งยังมีแหล่งงบประมาณอื่น คือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 25 แห่ง (ร้อยละ 33.33) มีแหล่งงบประมาณจาก เงินค่าบำรุงจากสมาชิกห้องสมุด รongลงมา จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 10.67) จากเงินบริจาค จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 8.00) จากเงินค่าปรับของห้องสมุด และ จำนวนน้อยที่สุด 4 แห่ง (ร้อยละ 5.33) จากการจัดกิจกรรมของห้องสมุด นอกจากนี้ยังมีศูนย์ข้อมูลชุมชน 2 แห่ง (ร้อยละ 2.67) ได้รับงบประมาณจากแหล่งอื่นๆ คือ ภาคกลาง ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับงบประมาณจากสำนักงานจังหวัด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอำนาจเจริญ ได้รับงบประมาณจากงบประมาณพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ของทุกภาค ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีแหล่งงบประมาณ คือ เงินงบประมาณได้รับจัดสรรจากกองส่งเสริมปฏิบัติการ และศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวนรongลงมาของทุกภาค มีแหล่งงบประมาณ คือ เงินค่าบำรุงจากสมาชิกห้องสมุด ดังนี้ ภาคเหนือ จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 31.25) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 44.44) ภาคกลาง จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 11.76) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 42.10) และภาคใต้ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 42.86) นอกจากนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชน ภาคกลาง จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 11.76) เท่ากัน ยังมีแหล่งงบประมาณจาก เงินค่าปรับของห้องสมุด

ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แหล่งงบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน

แหล่งงบประมาณของศูนย์ ข้อมูลชุมชน	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออก		ภาคกลาง		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน (N=16)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=9)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=17)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=19)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=14)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=75)	ร้อยละ 100.00
เงินงบประมาณ	16	100.00	9	100.00	17	100.00	19	100.00	14	100.00	75	100.00
เงินค่าบำรุงจากสมาชิกห้องสมุด	5	31.25	4	44.44	2	11.76	8	42.10	6	42.86	25	33.33
เงินค่าปรับของห้องสมุด	1	6.25	1	11.11	2	11.76	-	-	2	14.28	6	8.00
เงินบริจาค	2	12.50	2	22.22	-	-	2	10.53	2	14.28	8	10.67
เงินรายได้จากการจัดกิจกรรม ของห้องสมุด	-	-	1	11.11	-	-	1	5.26	2	14.28	4	5.33
อื่นๆ	-	-	-	-	1	5.88	1	5.26	-	-	2	2.67

2.2 สื่อสารนิเทศ

ศึกษาประเภท และเนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ดังนี้

2.2.1 ประเภทของสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน

สื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 75 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีสื่อสิ่งพิมพ์ และศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 76.00) มีสื่อโสตทัศนวัสดุ และจำนวน 52 แห่ง (ร้อยละ 69.33) มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามประเภทย่อยของสื่อสารนิเทศ ปรากฏผลดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ จำแนกย่อยเป็น 5 ประเภท ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร และกฤตภาค พบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ มี 3 ประเภท ได้แก่ หนังสือ วารสาร และจุลสาร ดังนี้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 71 แห่ง (ร้อยละ 94.66) มีหนังสือ รองลงมา จำนวน 46 แห่ง (ร้อยละ 61.33) มีวารสาร และ จำนวน 38 แห่ง (ร้อยละ 50.66) มีจุลสาร ตามลำดับ ส่วนศูนย์ข้อมูลชุมชนที่ไม่มีสื่อสิ่งพิมพ์ประเภท หนังสือ 4 แห่ง ได้แก่ ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัดลำปางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนจังหวัดภูเก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดปัตตานี

สื่อโสตทัศนวัสดุ จำแนกย่อยเป็น 4 ประเภท ได้แก่ วัสดุกราฟิก วัสดุแผ่นที่ วัสดุรูปภาพและเสียง และวัสดุบันทึกเสียง พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ จำนวน 39 แห่ง (ร้อยละ 68.42) มีวัสดุภาพและเสียง รองลงมา จำนวน 31 แห่ง (ร้อยละ 54.38) มีวัสดุแผ่นที่ และน้อยที่สุด จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 21.05) มีวัสดุกราฟิก ตามลำดับ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำแนกย่อยเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ แผ่นซีดีรอม และแผ่นดิสก์เก็ต พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ จำนวน 40 แห่ง (ร้อยละ 76.92) มีแผ่นซีดีรอม รองลงมา จำนวน 27 แห่ง (ร้อยละ 51.92) มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และน้อยที่สุด จำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 34.61) มีแผ่นดิสก์เก็ต ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีสื่อสารนิเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 11 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 68.75) เท่ากัน ยังมีสื่อโสตทัศนวัสดุ และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังรายละเอียดตามประเภทย่อยของสื่อสารนิเทศ ต่อไปนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด 16 แห่ง ที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า จำนวนสูงสุด 15 แห่ง (ร้อยละ 93.75) มีหนังสือ รองลงมาจำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 68.75) มีหนังสือพิมพ์

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 11 แห่งที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุ พบว่า จำนวนสูงสุด 6 แห่ง 3 กลุ่ม (ร้อยละ 54.54) เท่ากัน มี สื่อโสตทัศนวัสดุ ได้แก่ วัสดุแผ่นที่ วัสดุภาพและเสียง และวัสดุบันทึกเสียง

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 11 แห่งที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า จำนวนสูงสุด 7 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 63.63) เท่ากัน มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และ แผ่นซีดีรอม

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีสื่อสารนิเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 88.88) ยังมีสื่อโสตทัศนวัสดุ และ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 66.66) มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังรายละเอียดตามประเภทย่อยของสื่อสารนิเทศ ต่อไปนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมดที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีหนังสือ รองลงมาจำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 66.66) มีวารสาร

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 8 แห่งที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุ พบว่า จำนวนสูงสุด 6 แห่ง (ร้อยละ 75.00) มีวัสดุภาพและเสียง รองลงมาจำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 62.50) มีวัสดุแผ่นที่

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน 6 แห่ง ที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีแผ่นซีดีรอม รองลงมา จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 66.66) มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด จำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีสื่อสารนิเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 11 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 64.70) เท่ากัน ยังมีสื่อโสตทัศนวัสดุ และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังรายละเอียดตามประเภทย่อยของสื่อสารนิเทศ ต่อไปนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมดที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า จำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีหนังสือ รองลงมาจำนวน 8 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 47.05) เท่ากัน มีวารสารและจุลสาร

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 11 แห่งที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุ พบว่า จำนวนสูงสุด 7 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 63.63) เท่ากัน มีวัสดุแผ่นที่ และวัสดุภาพและเสียง รองลงมาจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 36.36) มีวัสดุบันทึกเสียง

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน 11 แห่ง ที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า จำนวน สูงสุด 8 แห่ง (ร้อยละ 72.72) มีแผ่นซีดีรอม รองลงมา จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 54.54) มีฐาน ข้อมูลคอมพิวเตอร์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 19 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีสื่อสารนิเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 84.21) ยังมีสื่อโสตทัศนวัสดุ และ จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 78.94) มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดัง รายละเอียดตามประเภทย่อยของสื่อสารนิเทศ ต่อไปนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 19 แห่ง ที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่าจำนวนสูงสุด 18 แห่ง (ร้อยละ 94.73) มีหนังสือ รองลงมาจำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 73.68) มีวารสาร

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 16 แห่งที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุ พบว่า จำนวนสูงสุด 13 แห่ง (ร้อยละ 81.25) มีวัสดุภาพและเสียง รองลงมาจำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 43.75) มีวัสดุบันทึกเสียง

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน 15 แห่ง ที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า จำนวน สูงสุด 12 แห่ง (ร้อยละ 80.00) มีแผ่นซีดีรอม รองลงมา จำนวน 6 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 40.40) เท่ากัน มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และแผ่นดิสก์เก็ต

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีสื่อสารนิเทศ ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 78.57) มีสื่อ โสตทัศนวัสดุ และ จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 64.28) มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังรายละเอียดตามประเภท ย่อยของสื่อสารนิเทศ ต่อไปนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 14 แห่ง ที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่าจำนวนสูงสุด 12 แห่ง (ร้อยละ 85.71) มีหนังสือ รองลงมาจำนวน 9 แห่ง 3 กลุ่ม (ร้อยละ 64.28) เท่ากัน มีวารสาร จุลสาร และกฤตภาค

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 11 แห่งที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุ พบว่า จำนวนสูงสุด 7 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 63.63) เท่ากัน มีวัสดุแผ่นที่ และวัสดุภาพและเสียง รองลงมา จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 45.45) มีวัสดุบันทึกเสียง

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน 9 แห่ง ที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า จำนวน สูงสุด 7 แห่ง (ร้อยละ 77.77) มีแผ่นซีดีรอม รองลงมา จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 66.66) มีแผ่น ดิสก์เก็ต

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 แห่ง และภาค กลาง จำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 100.00 เท่ากัน) ที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า มีหนังสือ และศูนย์ข้อมูล ชุมชนในภาคเหนือ จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 93.75) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 94.73) และ ภาคใต้ จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 85.71) มีหนังสือ

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในทุกภาค มีวัสดุภาพและเสียง วัสดุแผ่นที่ และวัสดุบันทึกเสียง ภาคเหนือ จำนวน 6 แห่ง 3 กลุ่ม (ร้อยละ 54.54) เท่ากัน มี สื่อโสตทัศนวัสดุ ได้แก่ วัสดุภาพและเสียง วัสดุแผ่นที่ และวัสดุบันทึกเสียง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 75.00) มีวัสดุภาพและเสียง ภาคกลาง จำนวน 7 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 63.63) เท่ากัน มีวัสดุภาพ และเสียง และ วัสดุแผ่นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 81.25) มีวัสดุภาพ และเสียง ภาคใต้ จำนวน 2 กลุ่ม (ร้อยละ 63.63) เท่ากัน มีวัสดุภาพและเสียง และวัสดุแผ่นที่

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน 6 แห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีแผ่นซีดีรอม ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคเหนือ จำนวน 7 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 63.63) เท่ากัน มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และ แผ่นซีดีรอม ภาคกลาง จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 72.72) และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 80.00) ภาคใต้ จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 77.77) มีแผ่นซีดีรอม

ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ประเภทของสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน

ประเภทของสื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
สื่อสิ่งพิมพ์	16	100.00	9	100.00	17	100.00	19	100.00	14	100.00	75	100.00
หนังสือ	15	93.75	9	100.00	17	100.00	18	94.73	12	85.71	71	94.66
วารสาร	9	56.25	6	66.66	8	47.05	14	73.68	9	64.28	46	61.33
หนังสือพิมพ์	11	68.75	5	55.55	3	17.64	11	57.89	5	35.71	35	46.66
จุลสาร	8	50.00	5	55.55	8	47.05	8	42.10	9	64.28	38	50.66
กฤตภาค	6	37.50	5	55.55	5	29.41	10	52.63	9	64.28	35	46.66
สื่อโสตทัศนวัสดุ	11	68.75	8	88.88	11	64.70	16	84.21	11	78.57	57	76.00
วัสดุกราฟิก	3	27.27	2	25.00	1	9.09	3	18.75	3	27.27	12	21.05
วัสดุแผ่นที่	6	54.54	5	62.50	7	63.63	6	37.50	7	63.63	31	54.38
วัสดุภาพและเสียง	6	54.54	6	75.00	7	63.63	13	81.25	7	63.63	39	68.42
วัสดุบันทึกเสียง	6	54.54	3	37.50	4	36.36	7	43.75	5	45.45	25	43.85

ตารางที่ 8 ประเภทของสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

ประเภทของสื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออก		ภาคกลาง		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน (N=16)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=9)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=17)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=19)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=14)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=75)	ร้อยละ 100.00
สื่ออิเล็กทรอนิกส์	11	68.75	6	66.66	11	64.70	15	78.94	9	64.28	52	69.33
ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์	7	63.63	4	66.66	6	54.54	6	40.00	4	44.44	27	51.92
แผ่นซีดีรอม	7	63.63	6	100.00	8	72.72	12	80.00	7	77.77	40	76.92
แผ่นดิสก์เก็ต	4	36.36	1	16.66	1	9.09	6	40.00	6	66.66	18	34.61

2.2.2 เนื้อหาของข้อมูลชุมชน

ข้อมูลชุมชนในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเนื้อหาเป็น 9 เนื้อหา ได้แก่ สภาพทั่วไปของท้องถิ่น สภาพสังคมของท้องถิ่น การเมืองการปกครองท้องถิ่น การศึกษาของท้องถิ่น วัฒนธรรมของท้องถิ่น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น การเกษตรของท้องถิ่น อุตสาหกรรมของท้องถิ่น และเศรษฐกิจในท้องถิ่น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่มีสื่อสารนิเทศ 8 เนื้อหา ตามลำดับ ดังนี้ จำนวน 73 แห่ง (ร้อยละ 97.33) มีเนื้อหาสภาพทั่วไปของท้องถิ่น จำนวน 68 แห่ง (ร้อยละ 90.66) มีเนื้อหาสภาพสังคมของท้องถิ่น จำนวน 65 แห่ง (ร้อยละ 86.67) มีเนื้อหาวัฒนธรรมของท้องถิ่น จำนวน 56 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 74.67) เท่ากัน มีเนื้อหาการเกษตรของท้องถิ่น และ เศรษฐกิจในท้องถิ่น จำนวน 50 แห่ง (ร้อยละ 66.67) มีเนื้อหาการเมืองการปกครองท้องถิ่น จำนวน 46 แห่ง (ร้อยละ 61.33) มีเนื้อหาการศึกษาของท้องถิ่น และ จำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 58.67) มีเนื้อหาอุตสาหกรรมของท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวนสูงสุด 15 แห่ง (ร้อยละ 93.75) มีเนื้อหาสภาพทั่วไปของท้องถิ่น รองลงมาจำนวน 14 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 87.50) เท่ากัน มีเนื้อหาสภาพสังคมของท้องถิ่น และวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด จำนวน 9 แห่ง 3 กลุ่ม (ร้อยละ 100.00) เท่ากัน มีเนื้อหาสภาพทั่วไปของท้องถิ่น วัฒนธรรมของท้องถิ่น และเศรษฐกิจในท้องถิ่น รองลงมาจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 88.88) มีเนื้อหาสภาพสังคมของท้องถิ่น

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด จำนวน 17 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 100.00) เท่ากัน มีเนื้อหาสภาพทั่วไปของท้องถิ่น และสภาพสังคมของท้องถิ่น รองลงมา จำนวน 13 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 76.47) เท่ากัน มีเนื้อหาวัฒนธรรมของท้องถิ่น และการเกษตรของท้องถิ่น

ภาคตะวันออก ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวนสูงสุด 18 แห่ง (ร้อยละ 94.74) มีเนื้อหาสภาพทั่วไปของท้องถิ่น รองลงมาจำนวน 16 แห่ง 3 กลุ่ม (ร้อยละ 84.21) เท่ากัน มีเนื้อหาสภาพทั่วไปของท้องถิ่น วัฒนธรรมของท้องถิ่น และเศรษฐกิจในท้องถิ่น

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีเนื้อหาสภาพทั่วไปของท้องถิ่น รองลงมาจำนวน 13 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 92.86) เท่ากัน มีเนื้อหาสภาพสังคมของท้องถิ่น และวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

2.3 วิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน

ศึกษาวิธีต่างๆที่ใช้ในการจัดหา และแหล่งที่จัดหา ดังนี้

2.3 วิธีการจัดหา และแหล่งที่จัดหาสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน

วิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 4 วิธี ได้แก่ การรับมอบ การซื้อ การแลกเปลี่ยน และจัดทำขึ้นเอง จำแนกตามแหล่งที่จัดหา และการจัดทำขึ้นเองจำแนกตามประเภทของสื่อสารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 75 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการจัดหา คือ การรับมอบ และศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ยังมีวิธีการจัดหาอีก 2 วิธี ดังนี้ จำนวน 46 แห่ง (ร้อยละ 61.33) มีการจัดทำขึ้นเอง รองลงมาจำนวน 42 แห่ง (ร้อยละ 56.00) มีการแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 2.66) ยังมีแหล่งจัดหาอื่นๆ คือ ดาวนโหลดข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต คือ ภาคกลาง ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลพบุรี และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสระแก้ว

ดังรายละเอียดแหล่งที่จัดหาในวิธีการจัดหาแต่ละวิธี ต่อไปนี้

การรับมอบ จำแนกแหล่งที่มอบเป็น 15 แหล่ง ได้แก่ สำนักงานจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด สถาบันการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สำนักงานเกษตร สำนักงานพัฒนาการ สำนักงานสาธารณสุข อุตสาหกรรมจังหวัด/อำเภอ การท่องเที่ยวจังหวัด สถิติจังหวัด/อำเภอ ศาสนสถาน อาสาสมัคร/วิทยากรวิชาชีพท้องถิ่น สมาคม/องค์กร และบริษัท/ห้างร้าน พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด 75 แห่ง (ร้อยละ 100.00) ที่ได้รับมอบสื่อสารนิเทศ ส่วนใหญ่ได้รับมอบจากแหล่งต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้ จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 76.00) รับมอบจากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 56 แห่ง (ร้อยละ 74.66) ได้รับมอบจากสำนักงานจังหวัด จำนวน 48 แห่ง (ร้อยละ 64.00) ได้รับมอบจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และ จำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 58.66) ได้รับมอบจากการท่องเที่ยวจังหวัด และจำนวน 40 แห่ง (ร้อยละ 53.33) ได้รับมอบจากสมาคม/องค์กร ตามลำดับ

การซื้อ จำแนกแหล่งที่จัดซื้อเป็น 2 แหล่ง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งจำแนกย่อยเป็น 2 กลุ่ม คือ สมาคม/องค์กร และร้านหนังสือ พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่จำนวน 27 แห่ง (ร้อยละ 81.81) ซื้อจากหน่วยงานภาคเอกชน และศูนย์ข้อมูล

จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 42.42) ซึ่งจากหน่วยงานภาครัฐ โดยศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่ซื้อจากหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 55.55) ซึ่งจากร้านหนังสือ และจำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 44.44) ซึ่งจากสมาคม/องค์กร

การแลกเปลี่ยน จำแนกแหล่งการแลกเปลี่ยนเป็น 7 แหล่ง ได้แก่ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ห้องสมุดประชาชนตำบล ห้องสมุดสถาบันการศึกษา ห้องสมุดหน่วยงานภาครัฐ ห้องสมุดหน่วยงานเอกชน พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่จำนวน 33 แห่ง (ร้อยละ 78.57) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชนอำเภอ รองลงมา จำนวน 22 แห่ง (ร้อยละ 52.38) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ตามลำดับ

การจัดทำขึ้นเอง จำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือ กฤตภาค และแฟ้มข้อมูล) สื่อโสตทัศนวัสดุ (วัสดุภาพและเสียง) และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (แผ่นซีดีรอม และแผ่นดีวีดี) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ขึ้นเองทั้งหมด 46 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 21 แห่ง (ร้อยละ 45.65) จัดทำกฤตภาค จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 32.60) จัดทำแฟ้มข้อมูล และจำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 21.73) จัดทำหนังสือ ตามลำดับ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่จัดทำขึ้นเอง จำนวนรองลงมา 8 แห่ง (ร้อยละ 17.39) จัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยจำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 87.50) จัดทำแผ่นซีดีรอม

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

ภาคเหนือ

การรับมอบ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด 16 แห่ง (ร้อยละ 100) มีการรับมอบ โดยจำนวนสูงสุด 10 แห่ง 3 กลุ่ม (ร้อยละ 62.50) เท่ากัน รับมอบจากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และการท่องเที่ยวจังหวัด รองลงมา จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 56.25) รับมอบจากสำนักงานจังหวัด

การซื้อ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 5 แห่ง ที่มีการซื้อ พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ซื้อจากหน่วยงานภาคเอกชน โดยศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 60.00) ซื้อจาก สมาคม/องค์กร รองลงมา จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 40.00) ซื้อจากร้านหนังสือ

การแลกเปลี่ยน ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 8 แห่งที่มีการแลกเปลี่ยน พบว่าจำนวนสูงสุด 7 แห่ง (ร้อยละ 87.50) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชนอำเภอ รองลงมา จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 62.50) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

การจัดทำขึ้นเอง ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 7 แห่ง ที่มีการจัดทำสื่อสารนิเทศ พบว่า จำนวนสูงสุด 3 แห่ง (ร้อยละ 42.85) จัดทำกฤตภาค และรองลงมา จำนวน 2 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 28.57) เท่ากัน จัดทำหนังสือ และเพิ่มข้อมูล

ภาคตะวันออก

การรับมอบ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 9 แห่ง ที่มีการรับมอบ พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100) รับมอบจากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด รองลงมา จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 77.77) รับมอบจากสำนักงานจังหวัด

การซื้อ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 5 แห่ง ที่มีการซื้อทั้งหมด พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ซื้อจากหน่วยงานภาคเอกชน โดยศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 80.00) ซื้อจาก สมาคม/องค์กร รองลงมา จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 40.00) ซื้อจากร้านหนังสือ

การแลกเปลี่ยน ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 7 แห่งที่มีการแลกเปลี่ยน พบว่า จำนวนสูงสุด 3 แห่ง (ร้อยละ 42.85) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดสถาบันการศึกษา รองลงมา จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 28.57) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชนจังหวัด

การจัดทำขึ้นเอง ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 6 แห่ง ที่มีการจัดทำสื่อสารนิเทศ พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวนสูงสุด 3 แห่ง (ร้อยละ 50.00) จัดทำกฤตภาค และรองลงมา จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 33.33) จัดทำเพิ่มข้อมูล

ภาคกลาง

การรับมอบ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด 17 แห่ง ที่มีการรับมอบ พบว่า จำนวนสูงสุด 13 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 76.47) เท่ากัน รับมอบจากสำนักงานจังหวัด และแหล่งศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด รองลงมา จำนวน 9 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 52.94) เท่ากัน รับมอบจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และจากสมาคม/องค์กร

การซื้อ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 10 แห่ง ที่มีการซื้อ พบว่า จำนวนสูงสุด 8 แห่ง (ร้อยละ 80.00) ซื้อจากหน่วยงานภาคเอกชน รองลงมา จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 60.00) ซื้อจากหน่วยงานภาครัฐ

การแลกเปลี่ยน ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 8 แห่งที่มีการแลกเปลี่ยน พบว่า จำนวนสูงสุด 6 แห่ง (ร้อยละ 75.00) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชนอำเภอ รองลงมา จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 62.50) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

การจัดทำขึ้นเอง ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 11 แห่ง ที่มีการจัดทำสื่อสารนิเทศ พบว่า ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวนสูงสุด 6 แห่ง (ร้อยละ 54.54) จัดทำหนังสือ และรองลงมา จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 27.27) จัดทำเพิ่มข้อมูล

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การรับมอบ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด 19 แห่ง ที่มีการรับมอบ พบว่า จำนวนสูงสุด 16 แห่ง (ร้อยละ 84.21) รับมอบจากสำนักงานจังหวัด รองลงมา จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 78.94) รับมอบจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด

การซื้อ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 7 แห่ง ที่มีการซื้อ พบว่า จำนวนสูงสุด 6 แห่ง (ร้อยละ 80.00) ซื้อจากหน่วยงานภาครัฐ รองลงมา จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 71.42) ซื้อจากหน่วยงานภาคเอกชน

การแลกเปลี่ยน ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 13 แห่ง ที่มีการแลกเปลี่ยน พบว่า ทั้งหมด 13 แห่ง (ร้อยละ 100.00) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชนอำเภอ รองลงมา จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 53.84) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

การจัดทำขึ้นเอง ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 11 แห่ง ที่มีการจัดทำสื่อสารนิเทศ พบว่า จำนวนสูงสุด 5 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 45.45) เท่ากัน จัดทำกฤตภาค และเพิ่มข้อมูล และรองลงมา จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 9.09) จัดทำหนังสือ

ภาคใต้

การรับมอบ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด 14 แห่ง ที่มีการรับมอบ พบว่า จำนวนสูงสุด 11 แห่ง 3 กลุ่ม (ร้อยละ 78.57) เท่ากัน รับมอบจากสำนักงานจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และ การท่องเที่ยวจังหวัด รองลงมา จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 64.28) รับมอบจากสถิติจังหวัด/อำเภอ

การซื้อ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 6 แห่ง ที่มีการซื้อ พบว่า จำนวนสูงสุด 4 แห่ง (ร้อยละ 66.66) ซื้อจากหน่วยงานภาคเอกชน รองลงมา จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 33.33) ซื้อจากหน่วยงานภาครัฐ

การแลกเปลี่ยน ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 6 แห่ง ที่มีการแลกเปลี่ยน พบว่า ทั้งหมด 6 แห่ง (ร้อยละ 100.00) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชนอำเภอ รองลงมา จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 66.66) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”

การจัดทำขึ้นเอง ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 11 แห่ง ที่มีการจัดทำสื่อสารนิเทศพบว่า จำนวนสูงสุด 8 แห่ง (ร้อยละ 72.72) จัดทำกฤตภาค และรองลงมา จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 27.27) จัดทำแฟ้มข้อมูล

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

การรับมอบ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 100.00)รับมอบจาก ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวนสูงสุดในภาคต่างๆ มีการรับมอบ ดังนี้ ในภาคเหนือ จำนวน 10 แห่ง 3 กลุ่ม (ร้อยละ 62.50) เท่ากัน รับมอบจากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และการท่องเที่ยวจังหวัด ในภาคกลาง จำนวน 13 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 76.47) เท่ากัน รับมอบสำนักงานจังหวัด และแหล่งศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 84.21) รับมอบจากสำนักงานจังหวัด และภาคใต้ จำนวน 11 แห่ง 3 กลุ่ม (ร้อยละ 78.57) เท่ากัน รับมอบจากสำนักงานจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด และ การท่องเที่ยวจังหวัด

การซื้อ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซื้อจากหน่วยงานภาคเอกชน ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวนสูงสุดในภาคกลาง จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 80.00) และภาคใต้ จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 66.66) ซื้อจากหน่วยงานภาคเอกชน และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 80.00) ซื้อจากหน่วยงานภาครัฐ

การแลกเปลี่ยน ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชนอำเภอ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวนสูงสุดในภาคเหนือ จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 87.50) และภาคกลาง จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 75.00) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดประชาชนอำเภอ และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวนสูงสุด 3 แห่ง (ร้อยละ 42.85) แลกเปลี่ยนกับห้องสมุดสถาบันการศึกษา

การจัดทำขึ้นเอง ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวนสูงสุดในภาคเหนือ จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 42.85) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 50.00) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 45.45) เท่ากัน และในภาคใต้ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 72.72) จัดทำกฤตภาค ยกเว้นภาคกลาง จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 54.54) จัดทำหนังสือ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 วิธีการจัดหา และแหล่งที่จัดหาสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน

วิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
แหล่งที่จัดหา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
การรับมอบ	16	100.00	9	100.00	17	100.00	19	100.00	14	100.00	75	100.00
สำนักงานจังหวัด	9	56.25	7	77.77	13	76.47	16	84.21	11	78.57	56	74.66
ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด	10	62.50	9	100.00	13	76.47	14	73.68	11	78.57	57	76.00
สถาบันการศึกษา	3	18.75	3	33.33	5	29.41	8	42.10	8	57.14	27	36.00
ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	10	62.50	6	66.66	9	52.94	15	78.94	8	57.14	48	64.00
ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ	8	50.00	5	55.55	6	35.29	11	57.89	8	57.14	38	50.66
สำนักงานเกษตร	5	31.25	3	33.33	2	11.76	9	47.36	7	50.00	26	34.66
สำนักงานพัฒนาการ	5	31.25	4	44.44	4	23.52	10	52.63	7	50.00	30	40.00
สำนักงานสาธารณสุข	2	12.50	3	33.33	2	11.76	5	26.31	7	50.00	19	25.33
อุตสาหกรรมจังหวัด/อำเภอ	4	25.00	4	44.44	2	11.76	8	42.10	5	35.71	23	30.66
การท่องเที่ยวจังหวัด	10	62.50	6	66.66	5	29.41	12	63.15	11	78.57	44	58.66
สถิติจังหวัด/อำเภอ	5	31.25	6	66.66	4	23.52	8	42.10	9	64.28	32	42.66

ตารางที่ 10 วิธีการจัดหา และแหล่งที่จัดหาสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

วิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออก		ภาคกลาง		ตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม	
แหล่งที่จัดหา	จำนวน (N=16)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=9)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=17)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=19)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=14)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=75)	ร้อยละ 100.00
การรับมอบ (ต่อ)	16	100.00	9	100.00	17	100.00	19	100.00	14	100.00	75	100.00
ศาสนสถาน	4	25.00	4	44.44	2	11.76	6	31.57	4	28.57	20	26.66
อาสาสมัคร/วิทยากรวิชาชีพท้องถิ่น	5	31.25	3	33.33	6	35.29	7	36.84	5	35.71	26	34.66
สมาคม/องค์กร	8	50.00	4	44.44	9	52.94	11	57.89	8	57.14	40	53.33
บริษัท/ห้างร้าน	8	50.00	2	22.22	2	11.76	10	52.63	5	35.71	27	36.00
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	14.28	2	2.66
การซื้อ	5	31.25	5	55.55	10	58.82	7	36.84	6	42.85	33	44.00
หน่วยงานภาครัฐ	-	-	-	-	6	60.00	6	85.71	2	33.33	14	42.42
หน่วยงานภาคเอกชน	5	100.00	5	100.00	8	80.00	5	71.42	4	66.66	27	81.81
- สมาคม/องค์กร	3	60.00	1	20.00	4	50.00	4	80.00	-	-	12	44.44
- ร้านหนังสือ	2	40.00	4	80.00	4	50.00	1	20.00	4	100.00	15	55.56

ตารางที่ 10 วิธีการจัดหา และแหล่งที่จัดหาสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

วิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	(N=16)	(N=9)	(N=9)	(N=17)	(N=17)	(N=19)	(N=14)	(N=14)	(N=75)	(N=75)		
แหล่งที่จัดหา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การแลกเปลี่ยน	8	50.00	7	77.77	8	47.05	13	68.42	6	42.85	42	56.00
ห้องสมุดประชาชนจังหวัด	1	12.50	2	28.57	3	37.50	6	46.15	2	33.33	14	33.33
ห้องสมุดประชาชน“เฉลิมราชกุมารี”	5	62.50	1	14.28	5	62.50	7	53.84	4	66.66	22	52.38
ห้องสมุดประชาชนอำเภอ	7	87.50	1	14.28	6	75.00	13	100.00	6	100.00	33	78.57
ห้องสมุดประชาชนตำบล	-	-	-	-	1	12.50	1	7.69	-	-	2	4.76
ห้องสมุดสถาบันการศึกษา	1	12.50	3	42.85	3	37.50	2	15.38	-	-	9	21.42
ห้องสมุดหน่วยงานภาครัฐ	2	25.00	1	14.28	2	25.00	2	15.38	1	16.66	8	19.04
ห้องสมุดหน่วยงานเอกชน	-	-	-	-	1	12.50	-	-	1	16.66	2	4.76
อื่นๆ	-	-	-	-	1	12.50	-	-	-	-	1	2.38

ตารางที่ 10 วิธีการจัดหา และแหล่งที่จัดหาสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

วิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
แหล่งที่จัดหา	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
จัดทำขึ้นเอง	7	43.75	6	66.66	11	64.70	11	57.89	11	78.57	46	61.33
สื่อสิ่งพิมพ์	7	100.00	6	100.00	11	100.00	11	100.00	11	100.00	46	100.00
- หนังสือ	2	28.57	1	16.66	6	54.54	1	9.09	-	-	10	21.73
- กฤตภาค	3	42.85	3	50.00	2	18.18	5	45.45	8	72.72	21	45.65
- แฟ้มข้อมูล	2	28.57	2	33.33	3	27.27	5	45.45	3	27.27	15	32.60
สื่อโสตทัศนวัสดุ	-	-	-	-	1	9.09	2	18.18	-	-	3	6.52
- วัสดุภาพและเสียง	-	-	-	-	1	100.00	2	100.00	-	-	3	100.00
สื่ออิเล็กทรอนิกส์	-	-	2	33.33	2	18.18	3	27.27	1	9.09	8	17.39
- แผ่นซีดีรอม	-	-	2	100.00	2	100.00	3	100.00	-	-	7	87.50
- แผ่นดิสก์เก็ต	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100.00	1	12.50
อื่นๆ	-	-	1	11.11	1	5.88	-	-	-	-	2	2.66

2.4 การจัดเก็บ

ศึกษา ลักษณะการจัดเก็บ ระบบการจัดเก็บ และเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ดังรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังนี้

2.4.1 ลักษณะการจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน

การจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน มี 2 ลักษณะ คือ จัดเก็บแบบชั้นเปิด และจัดเก็บแบบชั้นปิด ลักษณะการจัดเก็บจำแนกตามประเภทสื่อสารนิเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีหนังสือ ส่วนใหญ่ จำนวน 68 แห่ง (ร้อยละ 95.77) จัดเก็บแบบชั้นเปิด มีเพียง 3 แห่ง (ร้อยละ 4.22) ที่จัดเก็บแบบชั้นปิด

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีวารสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 45 แห่ง (ร้อยละ 97.82) จัดเก็บแบบชั้นเปิด มีเพียง 1 แห่ง (ร้อยละ 2.17) ที่จัดเก็บแบบชั้นปิด

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีหนังสือพิมพ์ ทั้งหมด จำนวน 35 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

จุลสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีจุลสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 36 แห่ง (ร้อยละ 94.73) จัดเก็บแบบชั้นเปิด มีเพียง 2 แห่ง (ร้อยละ 5.26) ที่จัดเก็บแบบชั้นปิด

กฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีกฤตภาค ส่วนใหญ่ จำนวน 34 แห่ง (ร้อยละ 97.14) จัดเก็บแบบชั้นเปิด มีเพียง 1 แห่ง (ร้อยละ 2.86) ที่จัดเก็บแบบชั้นปิด

สื่อโสตทัศนวัสดุ

วัสดุกราฟิก ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีวัสดุกราฟิก ทั้งหมด จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นปิด

วัสดุแผ่นที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีวัสดุแผ่นที่ ทั้งหมด จำนวน 31 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นปิด

วัสดุภาพและเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีวัสดุภาพและเสียง ทั้งหมด จำนวน 39 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

วัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีวัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด จำนวน 25 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทั้งหมด จำนวน 27 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

ซีดีรอม ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีซีดีรอม ทั้งหมด จำนวน 40 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

แผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีแผ่นดิสก์เก็ต ส่วนใหญ่ จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 72.22) จัดเก็บแบบชั้นเปิด มีเพียง 5 แห่ง (ร้อยละ 27.77) ที่จัดเก็บแบบชั้นปิด

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

ภาคเหนือ

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บสื่อสิ่งพิมพ์ ทุกประเภทแบบชั้นเปิด

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุ ประเภท วัสดุภาพและเสียง และ วัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บแบบชั้นเปิด และศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิกและวัสดุแผนที่ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นปิด

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภท ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ แผ่นซีดีรอม และ แผ่นดิสก์เก็ต ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บแบบชั้นเปิด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บสื่อสิ่งพิมพ์ ทุกประเภทแบบชั้นเปิด

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุ ประเภท วัสดุภาพและเสียง และ วัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บแบบชั้นเปิด และศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิกและวัสดุแผนที่ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นปิด

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภท ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และแผ่นซีดีรอม ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บแบบชั้นเปิด และศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทแผ่นดิสก์เก็ต ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บแบบชั้นปิด

ภาคกลาง

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ มีการจัดเก็บสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ ทั้งแบบชั้นเปิด และแบบชั้นปิด คือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บหนังสือพิมพ์ แบบชั้นเปิด และศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่จัดเก็บ วารสาร หนังสือ กฤตภาค และจุลสาร แบบชั้นเปิด (ร้อยละ 87.50 82.35 80.00 และ 75.00) ตามลำดับ

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุ ประเภท วัสดุกราฟิก และ วัสดุแผ่นที่ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นปิด ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีวัสดุภาพและเสียง และวัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภท ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และแผ่นซีดีรอม แบบชั้นเปิด และ จัดเก็บแผ่นดิสก์เก็ต แบบชั้นปิด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทต่างๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร และ กฤตภาค แบบชั้นเปิด

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุประเภท วัสดุภาพและเสียง และวัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด และศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุประเภทวัสดุกราฟิก และวัสดุแผ่นที่ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นปิด

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มี สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภท ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และแผ่นซีดีรอม ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด และศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทแผ่นดิสก์เก็ต จำนวน 3 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 50.00) เท่ากัน จัดเก็บแบบชั้นเปิด และแบบชั้นปิด

ภาคใต้

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร และ กฤตภาค ทั้งหมด(ร้อยละ 100.00)มีการจัดเก็บแบบชั้นเปิด

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุประเภท วัสดุภาพและเสียง และวัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บแบบชั้นเปิด และศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มี

สื่อโสตทัศนวัสดุประเภทวีสดูกราฟิก และวัสดุแผ่นที่ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บแบบ
ชั้นปิด

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภท ฐาน
ข้อมูลคอมพิวเตอร์ แผ่นซีดีรอม และแผ่นดีสก์เก็ต ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) มีการจัดเก็บแบบชั้น
เปิด

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด ในทุกภาค (ร้อยละ100.00)จัดเก็บหนังสือ แบบ
ชั้นเปิด ยกเว้นภาคกลาง ที่ส่วนใหญ่(ร้อยละ82.35)จัดเก็บหนังสือ แบบชั้นเปิด

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด ในทุกภาค(ร้อยละ100.00)จัดเก็บวารสาร แบบ
ชั้นเปิด ยกเว้นภาคกลาง ที่ส่วนใหญ่(ร้อยละ87.50)จัดเก็บวารสาร แบบชั้นเปิด

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด ในทุกภาค(ร้อยละ100.00)จัดเก็บ
หนังสือพิมพ์ แบบชั้นเปิด

จุลสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมดในทุกภาค(ร้อยละ100.00)จัดเก็บจุลสาร แบบ
ชั้นเปิด ยกเว้นภาคกลาง ที่ส่วนใหญ่(ร้อยละ75.00)จัดเก็บจุลสาร แบบชั้นเปิด

กฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด ในทุกภาค(ร้อยละ100.00)จัดเก็บกฤตภาค
แบบชั้นเปิด ยกเว้นภาคกลาง ที่ส่วนใหญ่(ร้อยละ80.00)จัดเก็บกฤตภาค แบบชั้นเปิด

สื่อโสตทัศนวัสดุ

วีสดูกราฟิก ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด ในทุกภาค(ร้อยละ100.00)จัดเก็บวีสดู
กราฟิก แบบชั้นเปิด

วัสดุแผ่นที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด ในทุกภาค(ร้อยละ100.00)จัดเก็บวัสดุแผ่นที่
แบบชั้นปิด

วัสดุภาพและเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมดในทุกภาค(ร้อยละ100.00)จัดเก็บ
วัสดุภาพและเสียง แบบชั้นเปิด

วัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด ในทุกภาค(ร้อยละ100.00)จัดเก็บวัสดุ
บันทึกเสียง แบบชั้นเปิด

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมดในทุกภาค (ร้อยละ100.00)
จัดเก็บฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ แบบชั้นเปิด

แผ่นซีดีรอม ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมดในทุกภาค (ร้อยละ100.00) จัดเก็บซีดีรอม
แบบชั้นเปิด

แผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด (ร้อยละ100.00) ในภาคเหนือ และ
ภาคใต้จัดเก็บแผ่นดิสก์เก็ต แบบชั้นเปิด ส่วนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง (ร้อยละ100.00)
จัดเก็บแผ่นดิสก์เก็ต แบบชั้นปิด ยกเว้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ50.00) ที่จัดเก็บแผ่น
ดิสก์เก็ต แบบชั้นเปิดและชั้นปิด เท่ากัน

ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ลักษณะการจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน

สื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะชั้น	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
สื่อสิ่งพิมพ์	16	100.00	9	100.00	17	100.00	19	100.00	14	100.00	75	100.00
หนังสือ	<u>15</u>	<u>93.75</u>	<u>9</u>	<u>100.00</u>	<u>17</u>	<u>100.00</u>	<u>18</u>	<u>94.73</u>	<u>12</u>	<u>85.71</u>	<u>71</u>	<u>94.66</u>
ชั้นเปิด	15	100.00	9	100.00	14	82.35	18	100.00	12	100.00	68	95.77
ชั้นปิด	-	-	-	-	3	17.64	-	-	-	-	3	4.22
วารสาร	<u>9</u>	<u>56.25</u>	<u>6</u>	<u>66.66</u>	<u>8</u>	<u>47.05</u>	<u>14</u>	<u>73.68</u>	<u>9</u>	<u>64.28</u>	<u>46</u>	<u>61.33</u>
ชั้นเปิด	9	100.00	6	100.00	7	87.50	14	100.00	9	100.00	45	97.82
ชั้นปิด	-	-	-	-	1	12.50	-	-	-	-	1	2.17
หนังสือพิมพ์	<u>11</u>	<u>68.75</u>	<u>5</u>	<u>55.55</u>	<u>3</u>	<u>17.54</u>	<u>11</u>	<u>57.89</u>	<u>5</u>	<u>35.71</u>	<u>35</u>	<u>46.66</u>
ชั้นเปิด	11	100.00	5	100.00	3	100.00	11	100.00	5	100.00	35	100.00
ชั้นปิด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 11 ลักษณะการจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

สื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะชั้น	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
จุลสาร	8	50.00	5	55.55	8	47.05	8	42.10	9	64.28	38	50.66
ชั้นเปิด	8	100.00	5	100.00	6	75.00	8	100.00	9	100.00	36	94.73
ชั้นปิด	-	-	-	-	2	25.00	-	-	-	-	2	5.26
กฤตภาค	6	37.50	5	55.55	5	29.41	10	52.63	9	64.28	35	46.66
ชั้นเปิด	6	100.00	5	100.00	4	80.00	10	100.00	9	100.00	34	97.14
ชั้นปิด	-	-	-	-	1	20.00	-	-	-	-	1	2.86
สื่อโสตทัศนวัสดุ	11	68.75	8	88.88	11	64.70	16	84.21	11	78.57	57	76.00
วัสดุกราฟิก	3	27.27	2	25.00	1	9.09	3	18.75	3	27.27	12	21.05
ชั้นเปิด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชั้นปิด	3	100.00	2	100.00	1	100.00	3	100.00	3	100.00	12	100.00

ตารางที่ 11 ลักษณะการจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

สื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะชั้น	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
วัสดุแผนที่	<u>6</u>	<u>54.54</u>	<u>5</u>	<u>62.50</u>	<u>7</u>	<u>63.63</u>	<u>6</u>	<u>37.50</u>	<u>7</u>	<u>63.63</u>	<u>31</u>	<u>54.38</u>
ชั้นเปิด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ชั้นปิด	6	100.00	5	100.00	7	100.00	6	100.00	7	100.00	31	100.00
วัสดุภาพและเสียง	<u>6</u>	<u>54.54</u>	<u>6</u>	<u>75.00</u>	<u>7</u>	<u>63.63</u>	<u>13</u>	<u>81.25</u>	<u>7</u>	<u>63.63</u>	<u>39</u>	<u>68.42</u>
ชั้นเปิด	6	100.00	6	100.00	7	100.00	13	100.00	7	100.00	39	100.00
ชั้นปิด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
วัสดุบันทึกเสียง	<u>6</u>	<u>54.54</u>	<u>3</u>	<u>37.50</u>	<u>4</u>	<u>36.36</u>	<u>7</u>	<u>43.75</u>	<u>5</u>	<u>45.45</u>	<u>25</u>	<u>43.85</u>
ชั้นเปิด	6	100.00	3	100.00	4	100.00	7	100.00	5	100.00	25	100.00
ชั้นปิด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 11 ลักษณะการจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

สื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะชั้น	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
สื่ออิเล็กทรอนิกส์	11	68.75	6	66.66	11	64.70	15	78.94	9	64.28	52	69.33
ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์	7	63.63	4	66.66	6	54.54	6	40.00	4	44.44	27	51.92
ชั้นเปิด	7	100.00	4	100.00	6	100.00	6	100.00	4	100.00	27	100.00
ชั้นปิด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
แผ่นซีดีรอม	7	63.63	6	100.00	8	72.72	12	80.00	7	77.77	40	76.92
ชั้นเปิด	7	100.00	6	100.00	8	100.00	12	100.00	7	100.00	40	100.00
ชั้นปิด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
แผ่นดิสก์เก็ต	4	36.36	1	66.66	1	9.09	6	40.00	6	66.66	18	34.61
ชั้นเปิด	4	100.00	-	-	-	-	3	50.00	6	100.00	13	72.22
ชั้นปิด	-	-	1	100.00	1	100.00	3	50.00	-	-	5	27.77

2.4.2 ระบบการจัดเก็บสื่อสารนิเทศ

ระบบการจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ จำแนกตามประเภทของสื่อสารนิเทศ มี 7 แบบ ได้แก่ ระบบดิวอี้ ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน ระบบตามอักษรชื่อเรื่อง ระบบตามหัวเรื่อง ระบบตามเลขทะเบียน ระบบตามวันที่ และไม่มีระบบจัดเก็บ ระบบการจัดเก็บ จำแนกตามประเภทสื่อสารนิเทศมี ดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีหนังสือ ส่วนใหญ่ จำนวน 37 แห่ง (ร้อยละ 52.11) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน และจำนวน 34 แห่ง (ร้อยละ 47.88) จัดเก็บระบบดิวอี้

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวารสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 28 แห่ง (ร้อยละ 60.86) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง และจำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 39.13) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ จำนวน 26 แห่ง (ร้อยละ 74.28) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง และจำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 25.71) จัดเก็บระบบตามวันที่

จุลสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีจุลสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 33 แห่ง (ร้อยละ 86.84) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง รองลงมา จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 7.89) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน และ น้อยที่สุด จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 5.26) จัดเก็บระบบตามเลขทะเบียน

กฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีกฤตภาค ส่วนใหญ่ จำนวน 31 แห่ง (ร้อยละ 88.57) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง และจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 11.42) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

สื่อโสตทัศนวัสดุ

วัสดุกราฟิก และวัสดุแผ่นที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิก และวัสดุแผ่นที่ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

วัสดุภาพและเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุภาพและเสียง ส่วนใหญ่ จำนวน 30 แห่ง (ร้อยละ 76.92) ไม่มีระบบการจัดเก็บ และ จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 23.07) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

วัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มี ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

แผ่นซีดีรอม ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นซีดีรอม ทั้งหมด(ร้อยละ 100.00)ไม่มีระบบการจัดเก็บ

แผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นดิสก์เก็ต ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88.88) ไม่มีระบบการจัดเก็บ และจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 11.11) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

เมื่อพิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

ภาคเหนือ

สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือ ส่วนใหญ่ จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 66.66) จัดเก็บระบบดี

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มี วารสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 55.55) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 72.72) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง

จุลสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีจุลสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 87.50) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

กฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีกฤตภาค ทั้งหมด(ร้อยละ100.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

สื่อโสตทัศนวัสดุ

วัสดุกราฟิก วัสดุแผนที่ และ วัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิก วัสดุแผนที่ และวัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

วัสดุภาพและเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุภาพและเสียง ส่วนใหญ่ จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 83.33) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

แผ่นซีดีรอม และแผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นซีดีรอม และ แผ่นดิสก์เก็ต ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

ภาคตะวันออกสื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือ ส่วนใหญ่ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 66.66) จัดเก็บระบบดีวีดี

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวารสาร ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 80.00) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง

จุลสาร และกฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีจุลสาร และกฤตภาค ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

สื่อโสตทัศนวัสดุ

วัสดุกราฟิก วัสดุแผนที่ วัสดุภาพและเสียง และวัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิก วัสดุแผนที่ วัสดุภาพและเสียง และ วัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์และแผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และแผ่นดิสก์เก็ต ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

แผ่นซีดีรอม ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นซีดีรอม ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

ภาคกลาง

สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือ ส่วนใหญ่ จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 70.58) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวารสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 75.00) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 66.66) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง

จุลสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีจุลสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 75.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

กฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีกฤตภาค ส่วนใหญ่ จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 60.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

สื่อโสตทัศนวัสดุ

วัสดุกราฟิก วัสดุแผนที่ และ วัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิก วัสดุแผนที่ และ วัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

วัสดุภาพและเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุภาพและเสียง ส่วนใหญ่ จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 71.42) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และแผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และ แผ่นดิสก์เก็ต ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

แผ่นซีดีรอม ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นซีดีรอม ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือ ส่วนใหญ่ จำนวน 9 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 50.00) เท่ากัน จัดเก็บระบบดิวอี้ และระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวารสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 57.14) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 81.81) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง

จุลสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีจุลสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 75.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

กฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีกฤตภาค ส่วนใหญ่ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 80.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

สื่อโสตทัศนวัสดุ

วัสดุกราฟิก วัสดุแผนที่ และ วัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิก วัสดุแผนที่ และ วัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

วัสดุภาพและเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุภาพและเสียง ส่วนใหญ่ จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 84.61) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

แผ่นซีดีรอม และแผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นซีดีรอม และ แผ่นดิสก์เก็ต ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

ภาคใต้สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือ ส่วนใหญ่ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 66.66) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวารสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 77.77) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 60.00) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อ

จุลสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีจุลสาร ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

กฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีกฤตภาค ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

สื่อโสตทัศนวัสดุ

วัสดุกราฟิก วัสดุแผนที่ และ วัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิก วัสดุแผนที่ และ วัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

วัสดุภาพและเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุภาพและเสียง ส่วนใหญ่ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 85.71) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

แผ่นซีดีรอม และ แผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นซีดีรอม และ แผ่นดิสก์เก็ต ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวนสูงสุดที่มีหนังสือ ในภาคเหนือ จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 66.66) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 50.00) จัดเก็บระบบดิ๋วอี่ ส่วนภาคกลาง จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 70.58) และ ภาคใต้ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 66.66) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวารสาร ทั้งหมดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวนสูงสุด ในภาคเหนือ จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 55.55) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 57.14) และ ภาคใต้

จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 77.77) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง ส่วนในภาคกลาง จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 75.00) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือพิมพ์ จำนวนสูงสุด ในภาคเหนือ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 72.72) ภาคตะวันออก จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 80.00) ภาคกลาง จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 66.66) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 81.81) และภาคใต้ จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 60.00) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง

จุลสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีจุลสาร ทั้งหมดในภาคตะวันออก และภาคใต้ (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง และจำนวนสูงสุด ในภาคเหนือ จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 87.50) ภาคกลาง จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 75.00) และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 75.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

กฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีกฤตภาค ทั้งหมด ในภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคใต้ (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง และจำนวนสูงสุด ในภาคกลาง จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 60.00) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 80.00) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง

สื่อโสตทัศนวัสดุ

วัสดุกราฟิก ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิก ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในทุกภาค ไม่มีระบบการจัดเก็บ

วัสดุแผนที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุแผนที่ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในทุกภาค ไม่มีระบบจัดเก็บ

วัสดุภาพและเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุภาพและเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในภาคตะวันออก และจำนวนสูงสุด ในภาคเหนือ จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 83.33) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 84.61) และภาคใต้ จำนวน 6 แห่ง (ร้อยละ 85.71) ไม่มีระบบการจัดเก็บ ส่วนในภาคกลาง จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 71.42) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

วัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในทุกภาค ไม่มีระบบจัดเก็บ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในทุกภาค จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

แผ่นซีดีรอม ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นซีดีรอม ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในทุกภาค ไม่มีระบบการจัดเก็บ

แผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นดิสก์เก็ต ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ไม่มีระบบการจัดเก็บ ส่วนในภาคตะวันออก และภาคกลาง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ระบบจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน

สื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
ระบบจัดเก็บ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
สื่อสิ่งพิมพ์	16	100.00	9	100.00	17	100.00	19	100.00	14	100.00	75	100.00
หนังสือ	<u>15</u>	<u>93.75</u>	<u>9</u>	<u>100.00</u>	<u>17</u>	<u>100.00</u>	<u>18</u>	<u>94.73</u>	<u>12</u>	<u>85.71</u>	<u>71</u>	<u>94.66</u>
ระบบดิจิทัล	10	66.66	6	66.66	5	29.41	9	50.00	4	33.33	34	47.88
ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	5	33.33	3	33.33	12	70.58	9	50.00	8	66.66	37	52.11
ไม่มีระบบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
วารสาร	<u>9</u>	<u>56.25</u>	<u>6</u>	<u>66.66</u>	<u>8</u>	<u>47.05</u>	<u>14</u>	<u>73.68</u>	<u>9</u>	<u>64.28</u>	<u>46</u>	<u>61.33</u>
ตามอักษรชื่อเรื่อง	5	55.55	6	100.00	2	25.00	8	57.14	7	77.77	28	60.86
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	4	44.44	-	-	6	75.00	6	42.85	2	22.22	18	39.13
ไม่มีระบบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 12 ระบบจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

สื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระบบจัดเก็บ	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
หนังสือพิมพ์	11	68.75	5	55.55	3	17.64	11	57.89	5	35.71	35	46.66
ตามอักษรชื่อเรื่อง	8	72.72	4	80.00	2	66.66	9	81.81	3	60.00	26	74.28
ตามวันที่	3	27.27	1	20.00	1	33.33	2	18.18	2	40.00	9	25.71
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีระบบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
จุลสาร	8	50.00	5	55.55	8	47.05	8	42.10	9	64.28	38	50.66
ตามหัวเรื่อง	7	87.50	5	100.00	6	75.00	6	75.00	9	100.00	33	86.84
ตามเลขทะเบียน	-	-	-	-	2	25.00	1	12.50	-	-	3	7.89
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีระบบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 12 ระบบจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

สื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
ระบบจัดเก็บ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
กฤตภาค	<u>6</u>	<u>37.50</u>	<u>5</u>	<u>55.55</u>	<u>5</u>	<u>29.41</u>	<u>10</u>	<u>52.63</u>	<u>9</u>	<u>64.28</u>	<u>35</u>	<u>46.66</u>
ตามหัวเรื่อง	6	100.00	5	100.00	3	60.00	8	80.00	9	100.00	31	88.57
ตามเลขทะเบียน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	-	-	-	-	2	40.00	2	20.00	-	-	4	11.42
ไม่มีระบบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สื่อโสตทัศนวัสดุ	11	68.75	8	88.88	11	64.70	16	84.21	11	78.57	57	76.00
วัสดุกราฟิก	<u>3</u>	<u>27.27</u>	<u>2</u>	<u>25.00</u>	<u>1</u>	<u>9.09</u>	<u>3</u>	<u>18.75</u>	<u>3</u>	<u>27.27</u>	<u>12</u>	<u>21.05</u>
ตามหัวเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีระบบ	3	100.00	2	100.00	1	100.00	3	100.00	3	100.00	12	100.00

ตารางที่ 12 ระบบจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

สื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
ระบบจัดเก็บ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
วัสดุแผนที่	<u>6</u>	<u>54.54</u>	<u>5</u>	<u>62.50</u>	<u>7</u>	<u>63.63</u>	<u>6</u>	<u>37.50</u>	<u>7</u>	<u>63.63</u>	<u>31</u>	<u>54.38</u>
ตามหัวเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีระบบ	6	100.00	5	100.00	7	100.00	6	100.00	7	100.00	31	100.00
วัสดุภาพและเสียง	<u>6</u>	<u>54.54</u>	<u>6</u>	<u>75.00</u>	<u>7</u>	<u>63.63</u>	<u>13</u>	<u>81.25</u>	<u>7</u>	<u>63.63</u>	<u>39</u>	<u>68.42</u>
ตามหัวเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	1	16.66	-	-	5	71.42	2	15.38	1	14.28	9	23.07
ไม่มีระบบ	5	83.33	6	100.00	2	28.57	11	84.61	6	85.71	30	76.92

ตารางที่ 12 ระบบจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

สื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
ระบบจัดเก็บ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
วัสดุบันทึกเสียง	6	54.54	3	37.50	4	36.36	7	43.75	5	45.45	25	43.85
ตามหัวเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีระบบ	6	100.00	3	100.00	4	100.00	7	100.00	5	100.00	25	100.00
สื่ออิเล็กทรอนิกส์	11	68.75	6	66.66	11	64.70	15	78.94	9	64.28	52	69.33
ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์	7	63.63	4	66.66	6	54.54	6	40.00	4	44.44	27	51.92
ตามหัวเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	7	100.00	4	100.00	6	100.00	6	100.00	4	100.00	27	100.00
ไม่มีระบบ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ 12 ระบบจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ต่อ)

สื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
ระบบจัดเก็บ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(N=16)	100.00	(N=9)	100.00	(N=17)	100.00	(N=19)	100.00	(N=14)	100.00	(N=75)	100.00
แผ่นซีดีรอม	<u>7</u>	<u>63.63</u>	<u>6</u>	<u>100.00</u>	<u>8</u>	<u>72.72</u>	<u>12</u>	<u>80.00</u>	<u>7</u>	<u>77.77</u>	<u>40</u>	<u>76.92</u>
ตามหัวเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่มีระบบ	7	100.00	6	100.00	8	100.00	12	100.00	7	100.00	40	100.00
แผ่นดิสก์เก็ต	<u>4</u>	<u>36.36</u>	<u>1</u>	<u>16.66</u>	<u>1</u>	<u>9.09</u>	<u>6</u>	<u>40.00</u>	<u>6</u>	<u>66.66</u>	<u>18</u>	<u>34.61</u>
ตามหัวเรื่อง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน	-	-	1	100.00	1	100.00	-	-	-	-	2	11.11
ไม่มีระบบ	4	100.00	-	-	-	-	6	100.00	6	100.00	16	88.88

ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.4.3 เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน

ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด 75 แห่ง พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน 71 แห่ง มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ 5 ชนิด ได้แก่ บัตรรายการ บรรณานุกรม ดรรชนี ฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) และ เว็บไซต์ และศูนย์ข้อมูลชุมชน 4 แห่งไม่มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ มี 2 ชนิด ได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) จำนวน 49 แห่ง (ร้อยละ 69.01) และเว็บไซต์ จำนวน 41 แห่ง (ร้อยละ 57.74) เว็บไซต์ส่วนใหญ่จำนวน 34 แห่ง เป็นเว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน รองลงมา จำนวน 30 แห่ง เป็นเว็บไซต์ของห้องสมุด นอกจากนี้ พบว่ามีศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 5.33) ไม่มีเครื่องมือในการเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ได้แก่ ภาคเหนือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลำปาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด และภาคใต้ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดภูเก็ต และห้องสมุดประชาชนจังหวัดปัตตานี

ผลการวิเคราะห์เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 71 แห่ง ในแต่ละภาค มีดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคเหนือทั้งหมดมีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 9 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 60.00) เท่ากัน มี เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) และ เว็บไซต์ โดยศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 9 แห่ง มีเว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และ จำนวน 8 แห่ง มีเว็บไซต์ของห้องสมุด และ จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 13.33) มีบัตรรายการ และไม่มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ 1 แห่ง (ร้อยละ 6.25) คือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลำปาง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมดมีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ จำนวน 7 แห่ง (ร้อยละ 77.78) มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ คือ ฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) รองลงมาจำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 55.55) มีเว็บไซต์ ในจำนวนนี้ 4 แห่ง มีเว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และ 3 แห่ง มีเว็บไซต์ของห้องสมุด

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคกลาง ทั้งหมดมีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 64.70) มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ คือ

ฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) รองลงมาจำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 52.94) มีเว็บไซต์ ในจำนวนนี้ 8 แห่ง มีเว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และ 6 แห่ง มีเว็บไซต์ของห้องสมุด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ 18 แห่ง (ร้อยละ 94.73) โดยศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 77.77) มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ คือ เว็บไซต์ ในจำนวนนี้ 10 แห่ง จำนวน เท่ากัน 2 กลุ่ม มีเว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และเว็บไซต์ของห้องสมุด รองลงมา จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 66.66) มีฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) และไม่มี เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ 1 แห่ง (ร้อยละ 5.26) คือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคใต้ มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ 12 แห่ง (ร้อยละ 85.71) โดยศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 83.33) มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสาร นิเทศคือ ฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) รองลงมาจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 33.33) มีเว็บไซต์ ในจำนวนนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชน 3 แห่ง เท่ากัน 2 กลุ่ม มีเว็บไซต์ของกรมการศึกษานอก โรงเรียน และเว็บไซต์ของห้องสมุด และไม่มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ 2 แห่ง (ร้อยละ 14.28) คือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดภูเก็ต และห้องสมุดประชาชนจังหวัดปัตตานี

ดังรายละเอียดในตารางที่ 13

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน

เครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน (N=16)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=9)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=17)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=19)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=14)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=75)	ร้อยละ 100.00
มีเครื่องมือเข้าถึง	15	93.75	9	100.00	17	100.00	18	94.73	12	85.71	71	94.66
บัตรรายการ	2	13.33	2	22.22	1	5.88	1	5.55	1	8.33	7	9.85
บรรณานุกรม	-	-	2	22.22	1	5.88	2	11.11	1	8.33	6	8.45
ดรรชนี	-	-	-	-	-	-	-	-	1	8.33	1	1.40
ฐานข้อมูลออนไลน์ (PLS.)	9	60.00	7	77.78	11	64.70	12	66.66	10	83.33	49	69.01
เว็บไซต์	9	60.00	5	55.55	9	52.94	14	77.77	4	33.33	41	57.74
- เว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	9	100.00	4	80.00	8	88.88	10	71.42	3	75.00	34	82.92
- เว็บไซต์ของห้องสมุด	8	88.88	3	60.00	6	66.66	10	71.42	3	75.00	30	73.17
- เว็บไซต์ไทยตำบล	1	11.11	-	-	-	-	1	7.14	1	25.00	3	7.31
- เว็บไซต์ของจังหวัด	-	-	-	-	3	33.33	-	-	-	-	3	7.31
- เว็บไซต์ มสธ.	-	-	1	20.00	-	-	-	-	-	-	1	2.43
ไม่มีเครื่องมือในการเข้าถึง	1	6.25	-	-	-	-	1	5.26	2	14.28	4	5.33

ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.5 การให้บริการ

การให้บริการ ในศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ จำแนกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ บริการยืม-คืน บริการให้อ่าน บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ บริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ บริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน บริการยืมระหว่างห้องสมุด และบริการถ่ายเอกสาร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 75 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีบริการให้อ่าน และศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ มีบริการ ดังนี้ จำนวน 68 แห่ง (ร้อยละ 90.66) มีบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 76.00) มีบริการยืม-คืน จำนวน 50 แห่ง (ร้อยละ 66.66) มีบริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน จำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 58.66) มีบริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ และ จำนวน 40 แห่ง (ร้อยละ 53.33) มีบริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ ตามลำดับ

พิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีบริการให้อ่าน และ ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ยังมีบริการอื่นๆ ดังนี้ จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 93.75) บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 75.00) บริการยืม-คืน จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 62.50) บริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ และ จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 56.25) บริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีบริการให้อ่าน และ ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ยังมีบริการอื่นๆ ดังนี้ จำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 88.89) บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวน 6 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 66.67) เท่ากัน บริการยืม-คืน และบริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 55.56) บริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ ตามลำดับ

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีบริการให้อ่าน และ ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ยังมีบริการอื่นๆ ดังนี้ จำนวน 15 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 88.23) เท่ากัน บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และบริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน จำนวน 11 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 64.70) เท่ากัน บริการยืม-คืน และบริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ ตามลำดับ

ภาคตะวันออก ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 19 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีบริการให้อ่าน และ ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ยังมีบริการอื่นๆ ดังนี้ จำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ

94.73) บริการยืม-คืน จำนวน 17 แห่ง (ร้อยละ 89.47) บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 78.94) บริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน จำนวน 10 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 52.63) เท่ากัน บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ และบริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ ตามลำดับ

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 14 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีบริการให้อ่าน และ ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ยังมีบริการอื่นๆ ดังนี้ จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 92.85) บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 71.42) บริการยืม-คืน จำนวน 8 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 57.14) เท่ากัน บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ และบริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ ตามลำดับ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 การให้บริการของศูนย์ข้อมูลชุมชน

บริการที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชน	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ตะวันออก		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน (N=16)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=9)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=17)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=19)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=14)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=75)	ร้อยละ 100.00
บริการยืม-คืน	12	75.00	6	66.67	11	64.70	18	94.73	10	71.42	57	76.00
บริการให้อ่าน	16	100.00	9	100.00	17	100.00	19	100.00	14	100.00	75	100.00
บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	15	93.75	8	88.89	15	88.23	17	89.47	13	92.85	68	90.66
บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์	8	50.00	6	66.67	8	47.05	10	52.63	8	57.14	40	53.33
บริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์	10	62.50	5	55.56	11	64.70	10	52.63	8	57.14	44	58.66
บริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน	9	56.25	4	44.44	15	88.23	15	78.94	7	50.00	50	66.66
บริการยืมระหว่างห้องสมุด	-	-	1	11.11	7	41.17	4	21.05	2	14.28	14	18.66
บริการถ่ายเอกสาร	4	25.00	1	11.11	6	35.29	4	21.05	6	42.85	21	28.00

ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

2.6 กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน

ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด 75 แห่ง พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 73 แห่ง (ร้อยละ 97.33) มีกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน และศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 2.66) ไม่มีกิจกรรม ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจังหวัดเชียงราย และศูนย์ข้อมูลชุมชนจังหวัดปัตตานี กิจกรรมของศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ นิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน การจัดประชุมสัมมนาและปาฐกถาหัวข้อเกี่ยวกับชุมชน ทักษะศึกษา(แหล่งธรรมชาติ และแหล่งโบราณคดีในท้องถิ่น) การฝึกอบรม/สาธิตภูมิปัญญาชาวบ้าน และการแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมชุมชน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีกิจกรรมส่วนใหญ่ จำนวน 68 แห่ง (ร้อยละ 93.15) มีนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน รองลงมาจำนวน 35 แห่ง (ร้อยละ 47.94) มีการแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชุมชน และจำนวน 26 แห่ง (ร้อยละ 35.61) มีการฝึกอบรม/สาธิตภูมิปัญญาชาวบ้าน

พิจารณาในแต่ละภาค ปรากฏผลดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคเหนือทั้งหมด 15 แห่ง (ร้อยละ 100.00) ที่มีกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน พบว่า มีนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน รองลงมาจำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 60.00) มีการแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชุมชน และศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 6.25) ไม่มีกิจกรรม (จังหวัดเชียงราย)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน รองลงมาจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 44.44) มีการแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชุมชน

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคกลางทั้งหมด จำนวน 17 แห่ง มีกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน โดยส่วนใหญ่ จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 94.11) มีนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน รองลงมาจำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 52.94) มีการแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชุมชน

ภาคตะวันออก ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคตะวันออกทั้งหมด จำนวน 19 แห่ง มีกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน โดยส่วนใหญ่ จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 84.21) มีนิทรรศการ

เกี่ยวกับชุมชน รองลงมาจำนวน 8 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 42.10)เท่ากัน มีการฝึกอบรม/สาธิตภูมิปัญญาชาวบ้าน และมีการแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชุมชน

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคใต้ จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 92.85) มีกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน โดยส่วนใหญ่ จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 92.30) มีนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน รองลงมาจำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 38.46) มีการแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชุมชน และศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 7.14) ไม่มีกิจกรรม (จังหวัดปัตตานี)

การเปรียบเทียบระหว่างศูนย์ข้อมูลชุมชนภาคต่างๆ ปรากฏผลดังนี้

ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด และจำนวนสูงสุดของทุกภาคมีกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน คือ นิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน

ดังรายละเอียดในตารางที่ 15

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชนของศูนย์ข้อมูลชุมชน

กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน											
	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออก		ภาคกลาง		ตะวันออก เฉียงเหนือ		ภาคใต้		รวม	
	จำนวน (N=16)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=9)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=17)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=19)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=14)	ร้อยละ 100.00	จำนวน (N=75)	ร้อยละ 100.00
มีกิจกรรม	15	93.75	9	100.00	17	100.00	19	100.00	13	92.85	73	97.33
นิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน	15	100.00	9	100.00	16	94.11	16	84.21	12	92.30	68	93.15
การจัดประชุมสัมมนา และ ปาฐกถาหัวข้อเกี่ยวกับชุมชน	2	13.33	2	22.22	1	5.88	7	36.84	2	15.38	14	19.17
ทัศนศึกษา (แหล่งธรรมชาติ และแหล่ง โบราณคดีในท้องถิ่น)	2	13.33	1	11.11	2	11.76	6	31.57	-	-	11	15.06
การฝึกอบรม/สาธิตภูมิปัญญา ชาวบ้าน	6	40.00	3	33.33	6	35.29	8	42.10	3	23.07	26	35.61
การแสดงเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรมของชุมชน	9	60.00	4	44.44	9	52.94	8	42.10	5	38.46	35	47.94
ไม่มีกิจกรรม	1	6.25	-	-	-	-	-	-	1	7.14	2	2.66

ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหาร ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ ปัญหาด้านวิธีการจัดหา ปัญหาด้านการจัดเก็บ ปัญหาด้านการให้บริการและปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน โดยศูนย์ข้อมูลชุมชนทุกแห่งตอบแบบสอบถามทุกข้อ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนมีดังต่อไปนี้

3.1 ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูล 2 ระดับ ในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.69$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 5 ด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.44$) ปัญหาด้านวิธีการจัดหา และปัญหาด้านการให้บริการ ($\bar{X} = 3.39$) เท่ากัน ปัญหาด้านการบริหาร ($\bar{X} = 3.38$) และปัญหาด้านการจัดเก็บ ($\bar{X} = 3.07$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่าศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคต่างๆ ประสบปัญหาด้านการบริหาร ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือระดับมาก ดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาการดำเนินงาน ในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.73$)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาการดำเนินงานในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.65$) และ ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.51$) ตามลำดับ

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาการดำเนินงานในระดับมากและระดับปานกลาง ระดับละ 3 ด้าน เท่ากัน ปัญหาในระดับมาก ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.85$) ปัญหาด้านวิธีการจัดหา ($\bar{X} = 3.78$) และปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ

ภาคตะวันออก ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาการดำเนินงานในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการให้บริการ ($\bar{X} = 3.54$) และปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาการดำเนินงานในระดับมากและระดับปานกลาง
ปัญหาในระดับมากมี 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านสื่อสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.81$)
ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ภาพรวมปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

ปัญหาในการดำเนินงาน ศูนย์ข้อมูลชุมชน	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน																	
	เหนือ (N=16)			ตะวันออก (N=9)			กลาง (N=17)			ตะวันออกเฉียงเหนือ (N=19)			ใต้ (N=14)			รวม (N=75)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ
ปัญหาด้านการบริหาร	3.48	1.18	ป.	3.46	1.46	ป.	3.43	1.26	ป.	3.17	1.29	ป.	3.46	1.31	ป.	3.38	1.29	ป.
ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ	3.73	0.79	ม.	3.51	1.06	ม.	3.85	1.14	ม.	3.53	1.06	ม.	3.81	0.81	ม.	3.69	0.99	ม.
ปัญหาด้านวิธีการจัดหา	3.42	1.02	ป.	3.25	0.95	ป.	3.78	0.79	ม.	3.13	1.09	ป.	3.33	0.96	ป.	3.39	1.10	ป.
ปัญหาด้านการจัดเก็บ	3.09	0.97	ป.	3.00	0.96	ป.	3.01	0.97	ป.	3.33	1.04	ป.	2.80	1.13	ป.	3.07	1.03	ป.
ปัญหาด้านการให้บริการ	3.23	1.29	ป.	3.42	1.20	ป.	3.41	1.14	ป.	3.54	1.14	ม.	3.34	1.16	ป.	3.39	1.18	ป.
ปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน	3.38	0.92	ป.	3.65	1.00	ม.	3.62	1.05	ม.	3.24	1.05	ป.	3.43	1.18	ป.	3.44	1.05	ป.

3.2 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการบริหาร

ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนด้านการบริหาร จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และงบประมาณ พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.06$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.56$) และประสบปัญหาระดับปานกลาง ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 2.84$)

ปัญหาด้านการบริหาร จำแนกตามประเด็นย่อย ปรากฏผล ดังนี้

บุคลากร ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาบุคลากรในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.17$) และไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ($\bar{X} = 4.13$) ปัญหาระดับปานกลาง มี 2 ประเด็น ได้แก่ บุคลากรไม่มีความรู้งานศูนย์ข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.13$) และบุคลากรมีการโอนย้ายหน้าที่หรือลาออกบ่อย ($\bar{X} = 2.79$) ตามลำดับ

อาคารสถานที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาอาคารสถานที่ ในระดับปานกลางและระดับน้อย ปัญหาในระดับปานกลางมี 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ อาคารสถานที่คับแคบ ($\bar{X} = 3.45$) อาคารสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน ($\bar{X} = 2.97$) อาคารสถานที่ไม่เป็นเอกเทศ ($\bar{X} = 2.77$) และสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.69$) ตามลำดับ ปัญหาระดับน้อย 1 ประเด็น คือ อาคารสถานที่อยู่ห่างไกลจากชุมชน ($\bar{X} = 2.32$)

งบประมาณ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาทางงบประมาณ ในระดับมาก ทั้ง 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ งบประมาณสำหรับดำเนินงานไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.12$) ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ ($\bar{X} = 4.08$) และไม่ได้รับงบประมาณเพิ่ม ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่าศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคต่างๆ ประสบปัญหาด้านการบริหาร ที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก และระดับปานกลาง ดังนี้

ภาคเหนือ

บุคลากร ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก และปานกลาง ระดับละ 2 ประเด็นเท่ากัน ปัญหาในระดับมาก ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ($\bar{X} = 4.13$) และบุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ

อาคารสถานที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ประเด็น คือ อาคารสถานที่คับแคบ ($\bar{X} = 3.88$)

งบประมาณ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ งบประมาณสำหรับดำเนินงานไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.25$) ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ ($\bar{X} = 4.00$) และไม่ได้รับงบประมาณเพิ่ม ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

ภาคตะวันออก

บุคลากร ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมากที่สุด ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากที่สุดมี 1 ประเด็น คือ บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.67$) ปัญหาในระดับมากมี 1 ประเด็น คือ ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ($\bar{X} = 4.00$)

อาคารสถานที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ประเด็น คือ อาคารสถานที่คับแคบ ($\bar{X} = 4.00$)

งบประมาณ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ งบประมาณสำหรับดำเนินงานไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.22$) ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ ($\bar{X} = 4.00$) และไม่ได้รับงบประมาณเพิ่ม ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

ภาคกลาง

บุคลากร ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.18$) และไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ

อาคารสถานที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับมากมี 1 ประเด็น คือ อาคารสถานที่คับแคบ ($\bar{X} = 3.53$)

งบประมาณ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ ($\bar{X} = 4.24$) งบประมาณสำหรับดำเนินงานไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.18$) และไม่ได้รับงบประมาณเพิ่ม ($\bar{X} = 4.00$) ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บุคลากร ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ($\bar{X} = 4.11$) และบุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ

อาคารสถานที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับปานกลางมี 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ อาคารสถานที่คับแคบ ($\bar{X} = 2.84$) และ อาคารสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน ($\bar{X} = 2.63$) ตามลำดับ

งบประมาณ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ และไม่ได้รับงบประมาณเพิ่ม ($\bar{X} = 3.84$) เท่ากัน และ งบประมาณสำหรับดำเนินงานไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ

ภาคใต้

บุคลากร ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก และ ระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ($\bar{X} = 4.36$) และบุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ

อาคารสถานที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาในระดับปานกลางมี 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ อาคารสถานที่คับแคบ ($\bar{X} = 3.36$) อาคารสถานที่ไม่เป็นเอกเทศ ($\bar{X} = 3.29$) และ อาคารสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน ($\bar{X} = 3.21$) ตามลำดับ

งบประมาณ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ งบประมาณสำหรับดำเนินงานไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.43$) และไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ ไม่ได้รับงบประมาณเพิ่ม ($\bar{X} = 4.36$) เท่ากันตามลำดับ
ดังรายละเอียดในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการบริหาร

ปัญหาด้านการบริหาร	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน																	
	เหนือ			ตะวันออก			กลาง			ตะวันออกเฉียงเหนือ			ใต้			รวม		
	(N=16)			(N=9)			(N=17)			(N=19)			(N=14)			(N=75)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ
บุคลากร	3.42	1.25	ป.	3.69	1.35	ม.	3.56	1.21	ม.	3.50	1.18	ป.	3.54	1.26	ม.	3.56	1.22	ม.
ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง	4.13	0.89	ม.	4.00	1.50	ม.	4.06	0.90	ม.	4.11	0.94	ม.	4.36	0.74	ม.	4.13	0.95	ม.
บุคลากรไม่เพียงพอดำเนินงาน	4.06	0.77	ม.	4.67	0.50	ม.ส.	4.18	1.01	ม.	3.95	1.03	ม.	4.29	0.61	ม.	4.17	0.86	ม.
บุคลากรมีการโอนย้ายหน้าที่หรือลาออกบ่อย	2.88	1.41	ป.	2.78	1.30	ป.	2.59	1.06	ป.	3.05	1.18	ป.	2.57	1.34	ป.	2.79	1.23	ป.
บุคลากรไม่มีความรู้งานศูนย์ข้อมูลชุมชน	3.19	1.05	ป.	3.33	1.22	ป.	3.41	1.23	ป.	2.89	1.15	ป.	2.93	1.14	ป.	3.13	1.14	ป.
อาคารสถานที่	3.09	1.18	ป.	2.93	1.59	ป.	2.91	1.30	ป.	2.53	1.15	ป.	2.56	1.27	ป.	2.84	1.28	ป.
อาคารสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน	3.06	1.12	ป.	3.11	1.76	ป.	3.00	1.32	ป.	2.63	1.30	ป.	3.21	1.05	ป.	2.97	1.27	ป.
อาคารสถานที่ไม่เป็นเอกเทศ	3.00	1.15	ป.	2.89	2.03	ป.	2.41	1.12	น.	2.47	1.22	น.	3.29	1.14	ป.	2.77	1.30	ป.
อาคารสถานที่คับแคบ	3.88	0.89	ม.	4.00	1.32	ม.	3.53	1.33	ม.	2.84	1.12	ป.	3.36	1.28	ป.	3.45	1.22	ป.
อาคารสถานที่อยู่ห่างไกลจากชุมชน	2.56	1.31	ป.	1.78	0.83	น.	2.59	1.37	ป.	2.42	1.17	น.	1.93	1.07	น.	2.32	1.21	น.
สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม	2.94	1.12	ป.	2.89	1.17	ป.	3.00	1.17	ป.	2.26	0.93	น.	2.50	1.29	น.	2.69	1.14	ป.
งบประมาณ	4.02	0.96	ม.	4.04	1.09	ม.	4.14	0.83	ม.	3.79	1.21	ม.	4.38	0.82	ม.	4.06	1.01	ม.
ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน	4.00	1.15	ม.	4.00	1.32	ม.	4.24	0.75	ม.	3.84	1.34	ม.	4.36	0.84	ม.	4.08	1.09	ม.
โดยเฉพาะ																		
งบประมาณสำหรับดำเนินงานไม่เพียงพอ	4.25	0.86	ม.	4.22	0.67	ม.	4.18	0.73	ม.	3.68	1.25	ม.	4.43	0.85	ม.	4.12	0.94	ม.
ไม่ได้รับงบประมาณเพิ่ม	3.81	0.83	ม.	3.89	1.27	ม.	4.00	1.00	ม.	3.84	1.07	ม.	4.36	0.84	ม.	3.97	0.99	ม.

3.3 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านสื่อสารนิเทศ

ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ด้านสื่อสารนิเทศ จำแนกเป็น 7 ประเด็น ได้แก่ ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีสภาพเก่า สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนชำรุด สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย และเนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาการดำเนินงานด้านสื่อสารนิเทศ ในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาระดับมากมี 6 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 3.99$) ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.95$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีสภาพเก่า ($\bar{X} = 3.76$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.69$) เนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.63$) และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ ปานกลาง 1 ประเด็น คือ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนชำรุด ($\bar{X} = 3.24$)

เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่าศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคต่างๆ ประสบปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ ที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ระดับมาก ดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลางปัญหาในระดับมากมี 6 ประเด็นตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 4.06$) ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.94$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.88$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.69$) และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีสภาพเก่า และเนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.63$) เท่ากัน ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.00$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 3.89$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.67$) และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมาก มี 6 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 4.18$) ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.12$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีสภาพเก่า ($\bar{X} = 4.06$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.94$) เนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.82$) และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมาก มี 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.79$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย และ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีสภาพเก่า ($\bar{X} = 3.74$) เท่ากัน และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.53$) ตามลำดับ

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมาก มี 6 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 4.07$) ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.93$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีสภาพเก่า ($\bar{X} = 3.86$) เท่ากัน เนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.79$) และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 18

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านสื่อสารนิเทศ

ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน																	
	เหนือ			ตะวันออก			กลาง			ตะวันออกเฉียงเหนือ			ใต้			รวม		
	(N=16)			(N=9)			(N=17)			(N=19)			(N=14)			(N=75)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ
ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย	3.94	0.57	ม.	4.00	0.71	ม.	4.12	1.17	ม.	3.79	1.08	ม.	3.93	0.92	ม.	3.95	0.93	ม.
สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย	4.06	0.57	ม.	3.89	0.60	ม.	4.18	1.07	ม.	3.74	1.10	ม.	4.07	0.83	ม.	3.99	0.89	ม.
สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย	3.88	0.62	ม.	3.67	0.71	ม.	3.94	1.09	ม.	3.21	1.23	ป.	3.86	0.77	ม.	3.69	0.97	ม.
สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีสภาพเก่า	3.63	0.72	ม.	3.33	1.22	ป.	4.06	1.09	ม.	3.74	1.05	ม.	3.86	0.95	ม.	3.76	1.00	ม.
สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนซ้ำชุด	3.31	0.95	ป.	2.67	1.32	ป.	3.29	1.21	ป.	3.26	1.10	ป.	3.43	0.94	ป.	3.24	1.09	ป.
สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย	3.69	0.87	ม.	3.56	1.13	ม.	3.53	1.18	ม.	3.53	0.96	ม.	3.71	0.61	ม.	3.60	0.94	ม.
เนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย	3.63	1.02	ม.	3.44	1.24	ป.	3.82	1.07	ม.	3.42	0.90	ป.	3.79	0.58	ม.	3.63	0.96	ม.

3.4 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านวิธีการจัดหา

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ด้านวิธีการจัดหา จำแนกเป็น 7 ประเด็น ได้แก่ ไม่ทราบแหล่งผลิตสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ติดต่อขอ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้แลกเปลี่ยนมีสภาพเก่า สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคมีสภาพเก่า สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคซ้ำกับที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนมี ไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน และไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจากหน่วยงานที่มีข้อมูลชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาการดำเนินงานด้านวิธีการจัดหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบระดับมากมี 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน ($\bar{X} = 3.96$) ไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจากหน่วยงานที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.59$) และไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ติดต่อขอ ($\bar{X} = 3.51$) ปัญหาที่ประสบระดับปานกลางมี 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่ทราบแหล่งผลิตสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.35$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคมีสภาพเก่า ($\bar{X} = 3.32$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้แลกเปลี่ยนมีสภาพเก่า ($\bar{X} = 3.04$) และ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลที่ได้รับบริจาคซ้ำกับที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 2.97$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่าศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคต่างๆ ประสบปัญหาด้านวิธีการจัดหา ที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ระดับมาก ดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหา ระดับมากมี 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน ($\bar{X} = 3.94$) และไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจากหน่วยงานที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหา ระดับมากมี 2 ประเด็นตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ได้แก่ ไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน ($\bar{X} = 3.78$) และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคมีสภาพเก่า ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหา ระดับมากมี 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ติดต่อขอ ($\bar{X} = 4.41$) ไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน ($\bar{X} = 4.35$) ไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูล

ชุมชนจากหน่วยงานที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 4.00$) และไม่ทราบแหล่งผลิตสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาระดับมากมี 1 ประเด็น คือ ไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน ($\bar{X} = 3.68$)

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาระดับมากมี 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน ($\bar{X} = 4.00$) และไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจากหน่วยงานที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 19

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านวิธีการจัดหา

ปัญหาด้านวิธีการจัดหา	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน																	
	เหนือ (N=16)			ตะวันออก (N=9)			กลาง (N=17)			ตะวันออกเฉียงเหนือ (N=19)			ใต้ (N=14)			รวม (N=75)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ
ไม่ทราบแหล่งผลิตสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน	3.31	0.79	ป.	3.11	0.93	ป.	3.71	1.16	ม.	3.21	0.92	ป.	3.29	1.20	ป.	3.35	1.01	ป.
ไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ติดต่อขอ	3.38	0.81	ป.	3.44	0.88	ป.	4.41	2.15	ม.	3.11	0.88	ป.	3.14	1.23	ป.	3.51	1.39	ม.
สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้แลกเปลี่ยนมีสภาพ เก่า	3.25	0.93	ป.	2.67	1.12	ป.	3.41	0.87	ป.	2.79	1.03	ป.	2.93	1.00	ป.	3.04	0.99	ป.
สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคมีสภาพเก่า	3.44	0.89	ป.	3.56	0.53	ม.	3.47	1.07	ป.	3.11	0.99	ป.	3.14	0.77	ป.	3.32	0.90	ป.
สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคซ้ำกับที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชนมี	3.06	1.24	ป.	2.89	0.93	ป.	3.12	0.99	ป.	2.68	1.11	ป.	3.14	0.53	ป.	2.97	1.00	ป.
ไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน	3.94	1.12	ม.	3.78	0.83	ม.	4.35	0.86	ม.	3.68	1.25	ม.	4.00	0.68	ม.	3.96	1.01	ม.
ไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจากหน่วยงานที่มี ข้อมูลชุมชน	3.56	1.21	ม.	3.33	1.12	ป.	4.00	0.79	ม.	3.32	1.25	ป.	3.64	0.84	ม.	3.59	1.07	ม.

3.5 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการจัดเก็บ

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ด้านการจัดเก็บ จำแนกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ในห้องสมุด ไม่มีการจัดระบบสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน และเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาการดำเนินงาน ด้านการจัดเก็บ ในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.17$) ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.12$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.00$) และ ไม่มีการจัดระบบสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 2.99$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามภาคพบว่าศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาด้านการจัดเก็บ ที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ระดับปานกลาง ดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาใน ระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน และ เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.19$) เท่ากัน ไม่มีการจัดระบบสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.06$) และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ในห้องสมุด ($\bar{X} = 2.94$) ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาใน ระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.22$) ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.11$) เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 2.89$) และไม่มีการจัดระบบสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 2.78$) ตามลำดับ

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.29$) ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน ($X = 3.00$) ไม่มีการจัดระบบสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 2.94$) และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ในห้องสมุด ($\bar{X} = 2.82$) ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน และเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.37$) เท่ากันสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.32$) และไม่มีการจัดระบบสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.26$) ตามลำดับ

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 2.89$) ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 2.86$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ในห้องสมุด และไม่มีการจัดระบบสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 2.71$) เท่ากัน ตามลำดับ
ดังรายละเอียดในตารางที่ 20

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการจัดเก็บ

ปัญหาด้านการจัดเก็บ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน																	
	เหนือ			ตะวันออก			กลาง			ตะวันออกเฉียงเหนือ			ใต้			รวม		
	(N=16)			(N=9)			(N=17)			(N=19)			(N=14)			(N=75)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ
สื่อสารสนเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามสถานที่ต่างๆในห้องสมุด	2.94	0.85	ป.	3.22	1.09	ป.	2.82	1.13	ป.	3.32	1.16	ป.	2.71	0.99	ป.	3.00	1.05	ป.
ไม่มีการจัดระบบสื่อสารสนเทศที่มีข้อมูลชุมชน	3.06	0.93	ป.	2.78	1.09	ป.	2.94	0.90	ป.	3.26	1.05	ป.	2.71	1.20	ป.	2.99	1.02	ป.
ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน	3.19	0.98	ป.	3.11	0.78	ป.	3.00	0.94	ป.	3.37	1.01	ป.	2.86	1.23	ป.	3.12	1.00	ป.
เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย	3.19	1.17	ป.	2.89	0.93	ป.	3.29	0.92	ป.	3.37	1.01	ป.	2.93	1.21	ป.	3.17	1.04	ป.

3.6 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการให้บริการ

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ด้านการให้บริการ จำแนกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ไม่สามารถให้บริการยืมสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนได้ ขาดบุคลากรให้บริการตอบคำถาม และช่วยค้นหา ด้านข้อมูลชุมชน ขาดการประชาสัมพันธ์บริการข้อมูลชุมชน และไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาการดำเนินงานด้านการให้บริการในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ประเด็น คือ ไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร ($\bar{X} = 3.95$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ขาดการประชาสัมพันธ์บริการข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.36$) ขาดบุคลากรให้บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นหาข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.31$) และ ไม่สามารถให้บริการยืมสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนได้ ($\bar{X} = 2.96$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามภาค พบว่าศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคต่างๆ ประสบปัญหาด้านการให้บริการ ที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ระดับมาก ดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมาก 1 ประเด็น คือ ไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร ($\bar{X} = 3.88$)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมาก 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร ($\bar{X} = 4.11$) และ ขาดบุคลากรให้บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นหาข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.56$) ตามลำดับ

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมาก 1 ประเด็น คือ ไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร ($\bar{X} = 4.00$)

ภาคตะวันออก ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมาก 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร ($\bar{X} = 4.11$) และ ขาดการประชาสัมพันธ์บริการข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.58$) ตามลำดับ

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมาก 1 ประเด็น คือ ไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร ($\bar{X} = 3.64$)

ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการให้บริการ

ปัญหาด้านการให้บริการ	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน																	
	เหนือ (N=16)			ตะวันออก (N=9)			กลาง (N=17)			ตะวันออกเฉียงเหนือ (N=19)			ใต้ (N=14)			รวม (N=75)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ
ไม่สามารถให้บริการยืมสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนได้	2.94	1.34	ป.	2.67	0.87	ป.	3.12	1.27	ป.	3.05	1.03	ป.	2.86	1.03	ป.	2.96	1.12	ป.
ขาดบุคลากรให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า ด้านข้อมูลชุมชน	3.00	1.15	ป.	3.56	1.24	ม.	3.18	1.01	ป.	3.42	1.02	ป.	3.50	1.22	ป.	3.31	1.10	ป.
ขาดการประชาสัมพันธ์บริการข้อมูลชุมชน	3.13	1.02	ป.	3.33	0.87	ป.	3.35	1.00	ป.	3.58	1.12	ม.	3.36	0.63	ป.	3.36	0.95	ป.
ไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร	3.88	1.50	ม.	4.11	1.45	ม.	4.00	1.12	ม.	4.11	1.20	ม.	3.64	1.55	ม.	3.95	1.32	ม.

3.7 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 7 ประเด็น ได้แก่ ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ ไม่มีสถานที่จัดกิจกรรม สถานที่จัดกิจกรรมคับแคบ ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม ขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรม และไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการมาร่วมกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาการดำเนินงานด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชนในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบระดับมากมี 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.91$) และ ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.64$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 5 ประเด็น ดังนี้ ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ($\bar{X} = 3.45$) เท่ากัน สถานที่จัดกิจกรรมคับแคบ ($\bar{X} = 3.29$) ไม่มีสถานที่จัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.19$) และ ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการมาร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.15$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามภาคพบว่าศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคต่างๆ ประสบปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน ที่มีระดับค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ระดับมาก ดังนี้

ภาคเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 1 ประเด็น คือ ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.81$)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ สถานที่จัดกิจกรรมคับแคบ และ ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 4.22$) เท่ากัน และไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ และไม่มีสถานที่จัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.89$) เท่ากัน ตามลำดับ

ภาคกลาง ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม ($X = 4.12$) ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.06$) ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.76$) และขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาระดับมากมี 1 ประเด็น คือ ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.79$)

ภาคใต้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาระดับมาก 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.71$) และไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

ดังรายละเอียดในตารางที่ 22

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน

ปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน	ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน																	
	เหนือ (N=16)			ตะวันออก (N=9)			กลาง (N=17)			ตะวันออกเฉียงเหนือ (N=19)			ใต้ (N=14)			รวม (N=75)		
	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ	\bar{X}	S.D	ระดับ
ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.25	0.93	ป.	3.44	0.88	ป.	3.76	1.09	ม.	3.37	0.96	ป.	3.43	1.16	ป.	3.45	1.00	ป.
ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ	3.50	0.82	ป.	3.89	0.93	ม.	4.06	1.03	ม.	3.26	0.99	ป.	3.64	1.15	ม.	3.64	1.01	ม.
ไม่มีสถานที่จัดกิจกรรม	3.13	1.20	ป.	3.89	0.93	ม.	3.12	0.93	ป.	2.95	1.13	ป.	3.21	1.42	ป.	3.19	1.15	ป.
สถานที่จัดกิจกรรมคับแคบ	3.19	1.11	ป.	4.22	0.97	ม.	3.24	0.90	ป.	3.00	1.11	ป.	3.29	1.33	ป.	3.29	1.12	ป.
ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม	3.81	0.83	ม.	4.22	0.97	ม.	4.12	1.11	ม.	3.79	1.08	ม.	3.71	1.27	ม.	3.91	1.05	ม.
ขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรม	3.50	0.73	ป.	3.11	0.60	ป.	3.71	1.05	ม.	3.37	0.90	ป.	3.43	0.94	ป.	3.45	0.87	ป.
ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการมาร่วมจัดกิจกรรม	3.25	0.68	ป.	2.78	0.97	ป.	3.35	0.93	ป.	2.95	1.03	ป.	3.29	1.07	ป.	3.15	0.94	ป.

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

ข้อคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนมี 2 ส่วน ได้แก่ ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคำตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 9 ราย มีดังนี้

4.1 ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน มีผู้ตอบ 8 ราย จาก 75 ราย สรุปได้ 3 ด้าน เรียงลำดับตามจำนวนปัญหา ได้แก่ การให้บริการ (3 ราย) การจัดเก็บ (3 ราย) และการบริหาร (2 ราย) ดังนี้

จำนวนผู้ตอบ

4.1.1 การให้บริการ (3)

- 1) การให้บริการแบบชั้นเปิด ทำให้สื่อสารนิเทศสูญหาย (2)
- 2) สื่อสารนิเทศมีจำนวนจำกัดทำให้ไม่สามารถให้ยืมออกจากห้องสมุดได้ (1)

4.1.2 การจัดเก็บ (3)

- 1) สถานที่ในการจัดเก็บคับแคบ (1)
- 2) ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดเก็บมีสภาพเก่า (1)
- 3) เจ้าหน้าที่จัดเก็บหนังสือไม่ตรงหมวดหมู่ (1)

4.1.3 การบริหาร (บุคลากร 2)

- 1) บุคลากรไม่มีความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์ (1)
- 2) บุคลากรขาดประสบการณ์ในการจัดทำสื่อสารนิเทศ (1)

4.2 ข้อเสนอแนะการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน มีผู้ตอบ 17 ราย สรุปได้ 6 ด้าน เรียงลำดับตามจำนวนข้อเสนอแนะ ดังนี้ วิธีการจัดหา (17 ราย) การจัดเก็บ (15 ราย) กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน (12 ราย) การบริหาร (10 ราย) การให้บริการ (9 ราย) และ สื่อสารนิเทศ (4 ราย) ดังนี้

จำนวนผู้ตอบ

4.2.1 วิธีการจัดหา (17)

- 1) ควรจัดหาสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชนที่ทันสมัย (3)
- 2) ควรจัดหาสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชนให้หลากหลาย (3)
- 3) ควรจัดหาสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชนเพิ่มมากขึ้น (3)
- 4) หน่วยงานที่ผลิตสื่อสารนิเทศควรประชาสัมพันธ์ หรือจัดส่งสื่อที่ผลิตให้ห้องสมุดเพื่อเผยแพร่โดยตรงเพราะส่วนใหญ่ห้องสมุดจะไม่ได้รับสื่อเหล่านี้และไม่ทราบว่ามีการจัดทำหรือเผยแพร่ข้อมูลชุมชนในจังหวัดของตน (3)
- 5) สสำรวจความต้องการของสมาชิกในท้องถิ่น และให้สมาชิกมีส่วนร่วมเสนอข้อมูลชุมชนที่ต้องการเพื่อให้คณะกรรมการห้องสมุดดำเนินการจัดซื้อ (2)
- 6) ควรมีศูนย์กลาง แหล่งข้อมูล เช่น สำนักพิมพ์ หรือบริษัทที่มีมาตรฐานการผลิตสื่อที่ดี ประสานงานกับผู้มีหน้าที่รับผิดชอบศูนย์ข้อมูลชุมชน ในการจัดหาสื่อสารนิเทศ (1)
- 7) บรรณารักษ์ควรไปเลือกซื้อสื่อสารนิเทศจากบริษัทใหญ่ๆ ไม่ควรจัดหาจากรายการหนังสือที่ทางบริษัทส่งมาให้ (1)
- 8) ควรมีศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนระหว่างห้องสมุดภายในจังหวัด (1)
- 9) หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ควรประชาสัมพันธ์สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมายังห้องสมุด เพื่อให้ห้องสมุดได้รวบรวม จัดเก็บและให้บริการ (1)

4.2.2 การจัดเก็บ (15)

- 1) การจัดระบบ (6)
 - ควรจัดเก็บสื่อสารนิเทศไว้ในห้องอ้างอิง และห้ามยืมออกนอกห้องสมุด (2)
 - ควรลงทะเบียนสื่อสารนิเทศตามหมวดหมู่ระบบดิวิอี (1)
 - ควรลงข้อมูลสื่อสารนิเทศที่จัดเก็บตามระบบ PLS.Version 3. (1)
 - ควรมีรายละเอียดของหมวดหมู่ย่อยที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนใช้ (1)
 - การจัดเก็บควรคัดเลือกและแยกประเภทของสื่อสารนิเทศ (1)
- 2) เว็บไซต์ (4)
 - ควรมีเว็บไซต์ของห้องสมุดโดยเฉพาะเพื่อแก้ปัญหาการจัดเก็บ และการสูญหายของข้อมูล และความสะดวกในการค้นหาข้อมูล (3)
 - ควรมีการลิงค์ข้อมูลชุมชนที่เกี่ยวข้องกัน (1)

จำนวนผู้ตอบ

3) วัสดุอุปกรณ์ – ครุภัณฑ์ (2)

- ควรมีการปรับปรุง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดเก็บสื่อสารนิเทศ (1)
- ควรจัดหาครุภัณฑ์ในการจัดเก็บให้เหมาะสม (1)

4.2.3 กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน (12)

- 1) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้บริการทราบ ว่าห้องสมุดจัดกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชนใดบ้าง (4)
- 2) ควรมีการจัดกิจกรรม ให้ครอบคลุมข้อมูลชุมชนทุกด้าน (1)
- 3) ควรประชาสัมพันธ์โดยสื่อหลายชนิดให้มากขึ้น (1)
- 4) ควรทำโครงการจัดห้องสมุดมุ่งสู่อาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่น (1)
- 5) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และการค้นคว้าหาหนังสือเกี่ยวกับจังหวัด (1)
- 6) ควรจัดกิจกรรมประกวดการวาดภาพระบายสีตำบลต่างๆ (1)
- 7) ห้องสมุดควรจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อรวบรวมข้อมูลแต่ละชุมชน (1)
- 8) การจัดกิจกรรมข้อมูลชุมชนควรยืดหยุ่นตามผู้ใช้ ทั้งเวลา สถานที่และกิจกรรมที่จัด (1)
- 9) ควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น องค์การบริหารงานเทศบาล และองค์กรเอกชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมข้อมูลชุมชนของห้องสมุด (1)

4.2.4 การให้บริการ (11)

- 1) ควรจัดหาเครื่องถ่ายเอกสารไว้ในห้องสมุด เพื่อช่วยแก้ปัญหา การตัดฉีกเอกสาร (3)
- 2) ควรทำแบบสำรวจ หรือแบบสอบถาม แล้วนำผลมาพัฒนาปรับปรุง (2)
- 3) ควรต้อนรับสมาชิกและผู้ใช้บริการด้วยไมตรีจิต (1)
- 4) ให้คำแนะนำและช่วยค้นคว้าตอบคำถามแก่ผู้ใช้บริการ (1)
- 5) ควรให้บริการตามความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด (1)
- 6) ควรจัดบริการระบบสืบค้นที่รวดเร็วและถูกต้อง (1)
- 7) ต้องฝึกจริยธรรมและปลูกฝังจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการมากขึ้น (1)

จำนวนผู้ตอบ

4.2.5 การบริหาร (10)

1. บุคลากร (8)

- 1) ฝึกหัดให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มในการศึกษา ค้นหาข้อมูลชุมชน (3)
- 2) ฝึกหัดบุคลากรด้านการจัดทำและนำเสนอข้อมูล ข้อมูลชุมชน (2)
- 3) ควรมีบุคลากรในห้องสมุดให้พอกับภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ (2)
- 4) จัดอบรมบุคลากร หรือจัดให้มีวิทยากรมาให้ความรู้ด้านข้อมูลชุมชนแก่บุคลากรในห้องสมุดอย่างน้อยปีละครั้ง (1)

2. อื่นๆ (2)

- 1) ควรวางแผนการดำเนินงานด้านข้อมูลชุมชนให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (1)
- 2) ควรจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนกลางของแต่ละจังหวัด และร่วมมือกันดำเนินงานเป็นเครือข่ายศูนย์ข้อมูลชุมชนย่อย (1)

4.2.6 สื่อสารนิเทศ (2)

- 1) ควรมีเว็บไซต์ส่วนกลางในการขอรับการสนับสนุนสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชน (1)
- 2) ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบว่า มีสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชนอะไรบ้าง (1)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนในด้าน การบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน รวมทั้งปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

งานวิจัยที่ได้กำหนดสมมุติฐาน ไว้ดังนี้

1. ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลชุมชนจากศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด
2. สื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่เป็นหนังสือ มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น
3. ปัญหาที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนประสบในระดับมากคือ ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษากับบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 75 คน ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดประชาชนจังหวัด 72 แห่ง และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ที่สร้างขึ้นแทนห้องสมุดประชาชนจังหวัด 3 แห่ง โดยไม่รวมกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 75 แห่ง

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 75 ชุด (ตารางที่ 1) ให้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน 75 แห่ง จำนวน 75 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 75 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100.00 ดังสรุปและอภิปรายผล ต่อไปนี้

1.1 ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 75 คน ในห้องสมุดประชาชน 75 แห่ง (ตารางที่ 2) ส่วนใหญ่ จำนวน 58 ราย (ร้อยละ 77.33) เป็นผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ และจำนวน 17 ราย (ร้อยละ 22.67) เป็นผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่

พิจารณาตามภาคพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ในทุกภาคเป็นผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ ตามลำดับร้อยละดังนี้ ภาคตะวันออก จำนวน 8 ราย (ร้อยละ 88.88) ภาคใต้ จำนวน 12 ราย (ร้อยละ 85.71) ภาคเหนือ จำนวน 13 ราย (ร้อยละ 81.25) ภาคกลาง จำนวน 13 ราย (ร้อยละ 76.47) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12 ราย (ร้อยละ 63.16)

2 การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

การศึกษาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน

2.1 การบริหาร

ผลการวิจัยด้าน การบริหาร จำแนกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ บุคลากร อาคารสถานที่ และงบประมาณ ดังนี้

2.1.1 บุคลากร

ผลการวิจัย จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน และลักษณะความรับผิดชอบของบุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชน สรุปได้ดังนี้

2.1.1.1 จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน

จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชนแต่ละแห่ง (ตารางที่ 3) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ จำนวน 53 แห่ง (ร้อยละ 70.67) มีบุคลากรปฏิบัติงาน จำนวน 1 คน รองลงมา จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 21.33) มีบุคลากรปฏิบัติงาน จำนวน 2 คน และน้อยที่สุด จำนวน 1 แห่ง (ร้อยละ 1.33) มีบุคลากรปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 4 คน

พิจารณาตามภาคพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 100.00) มีบุคลากรปฏิบัติงาน 1 คน และศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ในภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง มีผู้ปฏิบัติงาน 1 คน ดังนี้ ภาคใต้ จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 78.57) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 68.42) ภาคเหนือ จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 62.50) และภาคกลาง จำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 58.82)

2.1.1.2 ลักษณะความรับผิดชอบของบุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

ลักษณะความรับผิดชอบของบุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชน (ตารางที่ 4) พบว่า บุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ จำนวน 73 แห่ง (ร้อยละ 97.34) รับผิดชอบทั้งงานศูนย์ข้อมูลชุมชนและงานห้องสมุดประชาชน ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีบุคลากรรับผิดชอบเฉพาะงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน มีเพียง 2 แห่ง (ร้อยละ 2.66) ทั้งนี้เพราะห้องสมุดประชาชนมีบุคลากรน้อย แต่งานของห้องสมุดประชาชนมีเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นงานของห้องสมุดเอง หรืองานของศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยทางกรมการศึกษานอกโรงเรียน มอบหมายงานเพิ่มให้กับทางห้องสมุดประชาชน ดังปรากฏใน “ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535” หมวดที่ 2 ลักษณะและกิจกรรม ข้อ 13 ที่กำหนดให้ห้องสมุดประชาชนเป็นห้องสมุดของประชาชนโดยจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมการอ่านและการค้นคว้า ด้านการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน ด้านส่งเสริมการร่วมกลุ่มประชาชนตามความรู้ และความสนใจ ด้านครอบครัวสัมพันธ์ และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้อื่นๆ ตามความเหมาะสม เป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน และอื่นๆ ด้านจัดและให้บริการชุดทดลอง ชุดสาธิตต่างๆ จัดพื้นที่สำหรับบริการตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนของสถาบันอื่นๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นศูนย์ประชาคม โดยจัดบริการสถานที่จัดประชุม สัมมนา การแสดงผลผลิตภัณฑ์ กิจกรรมของเยาวชนและครอบครัว และกิจกรรมอเนกประสงค์ของชุมชน โดยเน้นด้านการศึกษา ศิลปและวัฒนธรรม ด้านส่งเสริมการดำเนินงานเชิงธุรกิจในห้องสมุด ด้านส่งเสริมการจัดนันทนาการ สวนสุขภาพ สถานที่พักผ่อน สนามเด็กเล่น และกิจกรรมชุมชนอื่นๆ ที่เหมาะสม แต่ไม่ได้เพิ่มบุคลากรให้ทางห้องสมุดประชาชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2535) ทำ

ให้บุคลากรต้องรับผิดชอบงานหลายอย่าง ดังปรากฏในตารางที่ 3 ที่พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ จำนวน 53 แห่ง มีบุคลากรปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชนเพียง 1 คน ส่วนศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีผู้ปฏิบัติงาน 2 คน มี 16 แห่ง 3 คน มี 5 แห่ง และมีห้องสมุดประชาชนเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่มีผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน 4 คน และปรากฏในตารางที่ 17 ที่พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาด้านบุคลากรในระดับมาก เนื่องจากบุคลากรไม่เพียงพอดำเนินงาน และไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง

พิจารณาตามภาคพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ และศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 94.74) และภาคกลางจำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 94.12) มีบุคลากรรับผิดชอบทั้งงานศูนย์ข้อมูลชุมชนและงานห้องสมุดประชาชน

2.1.2 อาคารสถานที่ของศูนย์ข้อมูลชุมชน

อาคารสถานที่ของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ตารางที่ 5) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ มีอาคารสถานที่ 2 ลักษณะ คือ จำนวน 39 แห่ง (ร้อยละ 52.00) อยู่ในห้องสมุดโดยแยกเป็นสัดส่วน จำนวน 36 แห่ง (ร้อยละ 48.00) อยู่ในห้องสมุดโดยไม่แยกเป็นสัดส่วน และไม่มีศูนย์ข้อมูลชุมชนที่เป็นอาคารเอกเทศ

พิจารณาตามภาคพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ใน 3 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง จำนวน 11 แห่ง (ร้อยละ 64.71) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 63.16) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 แห่ง (ร้อยละ 55.55) มีอาคารสถานที่ที่อยู่ในห้องสมุดโดยแยกเป็นสัดส่วน

2.1.3 งบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน

ผลการวิจัยในประเด็นลักษณะงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน และแหล่งงบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน สรุปได้ดังนี้

2.1.3.1 ลักษณะงบประมาณที่ได้รับในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

งบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น งบประมาณที่ได้รับจัดสรรโดยเฉพาะ และงบประมาณร่วมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน (ตารางที่ 6) พบว่า

ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ จำนวน 71 แห่ง (ร้อยละ 94.67) ได้รับงบประมาณร่วมกับห้องสมุดประชาชน และจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 5.33) ได้รับจัดสรรงบประมาณโดยเฉพาะ

พิจารณาตามภาคพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และ ภาคใต้ ได้รับงบประมาณร่วมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน ส่วนศูนย์ข้อมูลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับงบประมาณ 2 ลักษณะ คือ ส่วนใหญ่ จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 78.95) ได้รับงบประมาณร่วมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน และ จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 21.05) ได้รับจัดสรรงบประมาณโดยเฉพาะ

2.1.3.2 แหล่งงบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน

แหล่งงบประมาณการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 5 แหล่ง ได้แก่ เงินงบประมาณ (ได้รับจัดสรรจากกองส่งเสริมปฏิบัติการ) เงินค่าบำรุงจากสมาชิกห้องสมุด เงินค่าปรับของห้องสมุด เงินบริจาค และเงินรายได้จากการจัดกิจกรรมของห้องสมุด (ตารางที่ 7) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ มีแหล่งงบประมาณหลายแหล่ง โดย ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด จำนวน 75 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีแหล่งงบประมาณการดำเนินงานคือ เงินงบประมาณ (ได้รับจัดสรรจากกองส่งเสริมปฏิบัติการ) นอกจากนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชนบางแห่งยังมีแหล่งงบประมาณอื่น ดังนี้ จำนวน 25 แห่ง (ร้อยละ 33.33) คือ เงินค่าบำรุงจากสมาชิกห้องสมุด และจำนวน 8 แห่ง (ร้อยละ 10.67) คือ เงินบริจาค

พิจารณาตามภาคพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนในทุกภาคมีแหล่งงบประมาณหลายแหล่ง โดยศูนย์ข้อมูลชุมชน ของทุกภาคทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) เท่ากัน มีแหล่งงบประมาณ คือ เงินงบประมาณได้รับจัดสรรจากกองส่งเสริมปฏิบัติการ

2.2 ด้านสื่อสารนิเทศ

ผลการวิจัยด้านสื่อสารนิเทศ จำแนกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ประเภท และเนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ดังนี้

2.2.1 ประเภทของสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน

ประเภทของสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ตารางที่ 8) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด

จำนวน 75 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีสื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากนี้ศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 76.00) ยังมี สื่อโสตทัศนวัสดุ และจำนวน 52 แห่ง (ร้อยละ 69.33) มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ

พิจารณาตามประเภทย่อยของสื่อสารนิเทศ ปรากฏผลดังนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์ที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ มี 3 ประเภท ได้แก่ หนังสือวารสาร หนังสือพิมพ์ และจุลสาร ตามลำดับ ดังนี้ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 71 แห่ง (ร้อยละ 94.66) มีหนังสือ รองลงมา จำนวน 46 แห่ง (ร้อยละ 61.33) มีวารสาร และ จำนวน 38 แห่ง (ร้อยละ 50.66) มีจุลสาร

สื่อโสตทัศนวัสดุ สื่อโสตทัศนวัสดุที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ จำนวน 39 แห่ง (ร้อยละ 52.00) มี 1 ประเภท คือ วัสดุภาพและเสียง

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ จำนวน 40 แห่ง (ร้อยละ 53.33) มี 1 ประเภท คือ แผ่นซีดีรอม

จากผลการวิจัยพบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ เป็นสื่อสารนิเทศที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวนมากที่สุด 71 แห่ง จากศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด 75 แห่ง การพิจารณาตามภาคพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ภาคกลาง ทุกแห่ง มีสื่อสิ่งพิมพ์ประเภท หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ส่วนใหญ่ มีสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ

ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 2 ส่วนที่กำหนดว่า สื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่เป็นหนังสือ

การที่สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ ในศูนย์ข้อมูลชุมชนมีจำนวนมากที่สุด ทั้งในภาพรวม และในภาคแต่ละภาค อาจเนื่องจากหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดประชาชนบางส่วนมีข้อมูลชุมชนอยู่บ้างแล้ว เมื่อมีการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนจึงได้นำหนังสือมาให้บริการในศูนย์ข้อมูลชุมชน นอกจากนี้หนังสือยังเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีการจัดพิมพ์อย่างแพร่หลาย หาซื้อสะดวก ส่วนสื่อสารนิเทศประเภทอื่นๆ ได้แก่ สื่อโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการจัดทำสื่อที่เสนอข้อมูลชุมชนน้อย และมีราคาสูง ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ต้องใช้งบประมาณร่วมกับห้องสมุด ดังปรากฏในตารางที่ 6 จึงทำให้จัดซื้อสื่อสารนิเทศประเภทหนังสือ มากกว่าสื่อสารนิเทศประเภทอื่น

2.2.2 เนื้อหาของข้อมูลชุมชน

เนื้อหาของข้อมูลชุมชนในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 9 เนื้อหา ได้แก่ สภาพทั่วไปของท้องถิ่น สภาพสังคมของท้องถิ่น การเมืองการปกครองท้องถิ่น การศึกษาของท้องถิ่น วัฒนธรรมของท้องถิ่น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น การเกษตรของท้องถิ่น อุตสาหกรรมของท้องถิ่น และเศรษฐกิจในท้องถิ่น(ตารางที่ 9)พบว่าศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่มีสื่อสารนิเทศเกือบทุกเนื้อหาที่กำหนดให้มีในศูนย์ข้อมูลชุมชนดังนี้ จำนวน 73 แห่ง(ร้อยละ 97.33) มีเนื้อหาสภาพทั่วไปของท้องถิ่น จำนวน 68 แห่ง (ร้อยละ 90.66) มีเนื้อหาสภาพสังคมของท้องถิ่น จำนวน 65 แห่ง (ร้อยละ 86.67) มีเนื้อหาวัฒนธรรมของท้องถิ่น จำนวน 56 แห่ง 2 กลุ่ม (ร้อยละ 74.67) เท่ากัน มีเนื้อหาการเกษตรของท้องถิ่น และ เศรษฐกิจในท้องถิ่น จำนวน 50 แห่ง (ร้อยละ 66.67) มีเนื้อหาการเมืองการปกครองท้องถิ่น จำนวน 46 แห่ง (ร้อยละ 61.33) มีเนื้อหาการศึกษาของท้องถิ่น และจำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 58.67) มีเนื้อหาอุตสาหกรรมของท้องถิ่น และเนื้อหาที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวนน้อยที่สุด 32 แห่ง (ร้อยละ 42.67) คือเนื้อหาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น

ผลการวิจัยซึ่งพบว่า ข้อมูลชุมชนที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น ซึ่งผลการวิจัยออกมาตรงกันทั้งในภาพรวม และในแต่ละภาค

ดังนั้นผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 2 ส่วนที่กำหนดว่า สื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น โดยเป็นเนื้อหาที่มีค่าร้อยละสูงกว่าเนื้อหาอื่นๆ ที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่อีก 8 เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏผลเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะเนื้อหาสภาพทั่วไปของท้องถิ่น เป็นข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ข้อมูลลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยว และการคมนาคม เป็นข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ซึ่งมักมีในเอกสารและหนังสือที่เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลที่ศูนย์ข้อมูลชุมชน ต้องเก็บรวบรวมไว้อยู่แล้ว (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2538 : 26) ดังที่ Makepeace (1997: 184) กล่าวว่าขอบเขตเนื้อหาของข้อมูลชุมชนที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชน คือ ข้อมูลเรื่องทั่วไปของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลที่มักจะมีในสื่อสารนิเทศแทบทุกรายการ ที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับจังหวัดต่างๆ

2.3 วิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศ

ผลการวิจัยวิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศ จำแนกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ วิธีการจัดหา และแหล่งที่จัดหา ดังนี้

2.3.1 วิธีการจัดหา และแหล่งที่จัดหาสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน

วิธีการจัดหาสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 4 วิธี ได้แก่ การรับมอบ การซื้อ การแลกเปลี่ยน และจัดทำขึ้นเอง (ตารางที่ 10) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 75 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการจัดหา คือ การรับมอบ นอกจากนี้ จำนวน 46 แห่ง (ร้อยละ 61.33) มีวิธีการจัดหาโดยการจัดทำขึ้นเอง และ จำนวน 42 แห่ง (ร้อยละ 56.00) จัดหาโดยการแลกเปลี่ยน ตามลำดับ

แหล่งจัดหาสื่อสารนิเทศในแต่ละวิธีการจัดหารูปได้ดังนี้

การรับมอบ แหล่งจัดหาสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 15 แหล่ง ได้แก่ สำนักงานจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด สถาบันการศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สำนักงานเกษตร สำนักงานพัฒนาการ สำนักงานสาธารณสุข อุตสาหกรรมจังหวัด/อำเภอ การท่องเที่ยวจังหวัด สถิติจังหวัด/อำเภอ ศาสนสถาน อาสาสมัครวิทยากรวิชาชีพท้องถิ่น สมาคม/องค์กร และบริษัท/ห้างร้าน พบว่า แหล่งที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ได้รับมอบสื่อสารนิเทศ มีดังนี้ ส่วนใหญ่ จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 76.00) ได้รับมอบจากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด รองลงมา จำนวน 56 แห่ง (ร้อยละ 74.66) ได้รับมอบจากสำนักงานจังหวัด จำนวน 48 แห่ง (ร้อยละ 64.00) ได้รับมอบจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และ จำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 58.66) ได้รับมอบจากการท่องเที่ยวจังหวัด ตามลำดับ

การซื้อ จำแนกเป็น 2 แหล่ง ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งจำแนกย่อยเป็น 2 กลุ่ม คือ สมาคม/องค์กร และร้านหนังสือ พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่จัดซื้อสื่อสารนิเทศ ส่วนใหญ่ 27 แห่ง (ร้อยละ 81.81) ซื้อจากหน่วยงานภาคเอกชน โดยศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 55.55) ซื้อจากร้านหนังสือ และจำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 44.44) ซื้อจากสมาคม/องค์กร

การแลกเปลี่ยน จำแนกเป็น 7 แหล่ง ได้แก่ หอสมุดประชาชนจังหวัด หอสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” หอสมุดประชาชนอำเภอ หอสมุดประชาชนตำบล หอสมุดสถาบันการศึกษา หอสมุดหน่วยงานภาครัฐ หอสมุดหน่วยงานเอกชน พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีการแลกเปลี่ยนส่วนใหญ่ จำนวน 33 แห่ง (ร้อยละ 78.57) แลกเปลี่ยนกับ หอสมุดประชาชนอำเภอ และรองลงมา จำนวน 22 แห่ง (ร้อยละ 52.38) แลกเปลี่ยนกับหอสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ตามลำดับ

การจัดทำขึ้นเอง จำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ (หนังสือ กฤตภาค และแฟ้มข้อมูล) สื่อโสตทัศนวัสดุ (วัสดุภาพและเสียง) และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (แผ่นซีดีรอม และแผ่นดีสก์เก็ต) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีการจัดทำขึ้นเอง ทั้งหมด จำนวน 46 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ โดยศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 21 แห่ง (ร้อยละ 45.65) จัดทำกฤตภาค จำนวน 15 แห่ง (ร้อยละ 32.60) จัดทำแฟ้มข้อมูล และจำนวน 10 แห่ง (ร้อยละ 21.73) จัดทำหนังสือ ตามลำดับ

การที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ได้รับมอบข้อมูลชุมชน เนื่องจากศูนย์ฯมีงบประมาณในการจัดซื้อน้อย เพราะศูนย์ฯ ส่วนใหญ่ต้องใช้งบประมาณร่วมกับหอสมุดประชาชน ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณเฉพาะ ดังที่ปรากฏในตารางที่ 6 จึงต้องใช้วิธีติดต่อขอ หรือขอรับบริจาค จากแหล่งที่มีการผลิต นอกจากนี้ศูนย์ฯได้รับมอบจากหลายแหล่ง เนื่องจากในแต่ละแหล่งข้อมูลมีการรวบรวม จัดทำ และจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน โดยข้อมูลที่ได้จากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย ส่วนสำนักงานจังหวัดจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการของจังหวัด ข้อมูลข่าวสาร และระเบียบปฏิบัติของทางราชการ และศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ข้อมูลที่มีจะเป็นข้อมูลด้านการศึกษา สำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาทางไกล การศึกษาอาชีพ เป็นต้น

ผลการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 1 ส่วนที่กำหนดว่าศูนย์ข้อมูลชุมชนในหอสมุดประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลชุมชนจากศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เนื่องจากพบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 75 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีวิธีการจัดหาสื่อสารสนเทศ โดยการรับมอบ โดยศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ จำนวน 48 แห่ง (ร้อยละ 64.00) ได้รับมอบข้อมูลชุมชนจากศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด อย่างไรก็ตามผลการวิจัยยังได้พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ได้รับมอบข้อมูลชุมชน จากหลายแหล่ง ตามลำดับร้อยละ

ดังนี้ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 76.00) สำนักงานจังหวัด จำนวน 56 แห่ง (ร้อยละ 74.66) และ ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด จำนวน 48 แห่ง (ร้อยละ 64.00) (ตารางที่ 10)

2.4 การจัดเก็บ

ผลการวิจัยการจัดเก็บจำแนกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ศึกษาลักษณะการจัดเก็บ ระบบการจัดเก็บ และเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ

2.4.1 ลักษณะการจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน

ลักษณะการจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน มี 2 แบบ คือ จัดเก็บแบบชั้นเปิด และจัดเก็บแบบชั้นปิด (ตารางที่ 11) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ จัดเก็บสื่อสารนิเทศ ทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งแบบชั้นเปิดและชั้นปิด ดังต่อไปนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 75 แห่ง ที่มีสื่อสิ่งพิมพ์จัดเก็บ หนังสือวารสาร จุลสาร และกฤตภาค แบบชั้นเปิด และศูนย์ข้อมูลชุมชนทุกแห่ง จัดเก็บหนังสือพิมพ์แบบชั้นเปิด ดังรายละเอียดการจัดเก็บสื่อสารนิเทศแต่ละชนิด ต่อไปนี้

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือ ส่วนใหญ่ จำนวน 68 แห่ง (ร้อยละ 95.77) จัดเก็บแบบชั้นเปิด มีเพียง 3 แห่ง (ร้อยละ 4.22) ที่จัดเก็บแบบชั้นปิด

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวารสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 45 แห่ง (ร้อยละ 97.82) จัดเก็บแบบชั้นเปิด มีเพียง 1 แห่ง (ร้อยละ 2.17) ที่จัดเก็บแบบชั้นปิด

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือพิมพ์ ทั้งหมด จำนวน 35 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

จุลสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีจุลสาร ส่วนใหญ่ จำนวน 36 แห่ง (ร้อยละ 94.73) จัดเก็บแบบชั้นเปิด มีเพียง 2 แห่ง (ร้อยละ 5.26) ที่จัดเก็บแบบชั้นปิด

กฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีกฤตภาค ส่วนใหญ่ จำนวน 34 แห่ง (ร้อยละ 97.14) จัดเก็บแบบชั้นเปิด มีเพียง 1 แห่ง (ร้อยละ 2.86) ที่จัดเก็บแบบชั้นปิด

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 57 แห่ง ที่มีสื่อโสตทัศนวัสดุ ประเภท วัสดุกราฟิก และวัสดุแผนที่ จัดเก็บแบบชั้นปิด และศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มี วัสดุภาพและเสียง และ วัสดุบันทึกเสียง จัดเก็บแบบชั้นเปิด ดังรายละเอียดการจัดเก็บสื่อสารนิเทศแต่ละชนิด ต่อไปนี้

วัสดุกราฟิก ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิก ทั้งหมด จำนวน 12 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นปิด

วัสดุแผนที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุแผนที่ ทั้งหมด จำนวน 31 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นปิด

วัสดุภาพและเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุภาพและเสียง ทั้งหมด จำนวน 39 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

วัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุบันทึกเสียง ทั้งหมด จำนวน 25 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนจำนวน 52 แห่ง ที่มีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภท ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ และแผ่นซีดีรอม จัดเก็บแบบชั้นเปิด และศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่น ดิสก์เก็ต ส่วนใหญ่ จัดเก็บแบบชั้นเปิด ดังรายละเอียดการจัดเก็บสื่อสารนิเทศแต่ละชนิด ต่อไปนี้

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ที่มีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทั้งหมด จำนวน 27 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

ซีดีรอม ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีซีดีรอม ทั้งหมด จำนวน 40 แห่ง (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บแบบชั้นเปิด

แผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นดิสก์เก็ต ส่วนใหญ่ จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 72.22) จัดเก็บแบบชั้นเปิด มีเพียง 5 แห่ง (ร้อยละ 27.77) ที่จัดเก็บแบบชั้นปิด

2.4.2 ระบบการจัดเก็บสื่อสารนิเทศ

ระบบการจัดเก็บสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ จำแนกตามประเภทของ สื่อสารนิเทศมี 7 แบบ ได้แก่ ระบบดิวอี้ ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ระบบตามเนื้อหาข้อมูล ชุมชน ระบบตามอักษรชื่อเรื่อง ระบบตามหัวเรื่อง ระบบตามเลขทะเบียน และไม่มีระบบจัดเก็บ (ตารางที่ 12) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนทุกแห่ง ที่มีสื่อสารนิเทศ ประเภทต่างๆ มีระบบการจัดเก็บ สื่อสารนิเทศแต่ละประเภท ดังต่อไปนี้

สื่อสิ่งพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ จัดเก็บ หนังสือ ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน ส่วนวารสาร และหนังสือพิมพ์ จัดเก็บตามอักษรชื่อเรื่อง นอกจากนี้ จุลสาร และกฤตภาค จัดเก็บตามหัวเรื่อง ดังรายละเอียดระบบการจัดเก็บสื่อสารนิเทศ แต่ละชนิดต่อไปนี้

หนังสือ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือ จำนวน 71 แห่ง ส่วนใหญ่ จำนวน 37 แห่ง (ร้อยละ 52.11) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน และจำนวน 34 แห่ง (ร้อยละ 47.88) จัดเก็บระบบตัวอักษร

วารสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวารสาร จำนวน 46 แห่ง ส่วนใหญ่ จำนวน 28 แห่ง (ร้อยละ 60.86) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง และจำนวน 18 แห่ง (ร้อยละ 39.13) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

หนังสือพิมพ์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีหนังสือพิมพ์ จำนวน 35 แห่ง ส่วนใหญ่ จำนวน 26 แห่ง (ร้อยละ 74.28) จัดเก็บระบบตามอักษรชื่อเรื่อง และจำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 25.71) จัดเก็บระบบตามวันที่

จุลสาร ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีจุลสาร จำนวน 38 แห่ง ส่วนใหญ่ จำนวน 33 แห่ง (ร้อยละ 86.84) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง รองลงมา จำนวน 3 แห่ง (ร้อยละ 7.89) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน และ น้อยที่สุด จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 5.26) จัดเก็บระบบตามเลขทะเบียน

กฤตภาค ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีกฤตภาค จำนวน 35 แห่ง ส่วนใหญ่ จำนวน 31 แห่ง (ร้อยละ 88.57) จัดเก็บระบบตามหัวเรื่อง และจำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 11.42) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

สื่อโสตทัศนวัสดุ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มี วัสดุกราฟิก วัสดุแผ่นที่ วัสดุบันทึกเสียง และวัสดุภาพและเสียง ดังรายละเอียดระบบการจัดเก็บสื่อสารนิเทศ แต่ละชนิดต่อไปนี้

วัสดุกราฟิก และวัสดุแผ่นที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุกราฟิก จำนวน 12 แห่ง และวัสดุแผ่นที่ จำนวน 31 แห่ง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

วัสดุภาพและเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุภาพและเสียง จำนวน 39 แห่ง ส่วนใหญ่ จำนวน 30 แห่ง (ร้อยละ 76.92) ไม่มีระบบการจัดเก็บ และ จำนวน 9 แห่ง (ร้อยละ 23.07) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

วัสดุบันทึกเสียง ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีวัสดุบันทึกเสียง จำนวน 25 แห่ง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) ไม่มีระบบการจัดเก็บ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ไม่มีระบบจัดเก็บ แผ่นซีดีรอม และ แผ่นดิสก์เก็ต แต่ศูนย์ข้อมูลชุมชน ทั้งหมด มีระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ตามเนื้อหา ข้อมูลชุมชน ดังรายละเอียดระบบการจัดเก็บสื่อสารนิเทศ แต่ละชนิดต่อไปนี้

ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มี ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ จำนวน 27 แห่ง ทั้งหมด (ร้อยละ 100.00) จัดเก็บระบบตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

แผ่นซีดีรอม ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นซีดีรอม จำนวน 40 แห่ง ทั้งหมด(ร้อยละ 100.00)ไม่มีระบบการจัดเก็บ

แผ่นดิสก์เก็ต ศูนย์ข้อมูลชุมชนที่มีแผ่นดิสก์เก็ต จำนวน 18 แห่ง ส่วนใหญ่ จำนวน 16 แห่ง (ร้อยละ 88.88) ไม่มีระบบการจัดเก็บ และจำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 11.11) จัดเก็บระบบ ตามเนื้อหาข้อมูลชุมชน

2.4.3 เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน

เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ในศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 5 ชนิด ได้แก่ บัตรรายการ บรรณานุกรม ดรรชนี ฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) และ เว็บไซต์ (ตารางที่ 13) พบว่าจากจำนวนศูนย์ข้อมูลชุมชน 71 แห่ง ที่มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ ศูนย์ ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ มีเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศ 2 ชนิด ได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) จำนวน 49 แห่ง (ร้อยละ 69.01) และ เว็บไซต์ จำนวน 41 แห่ง (ร้อยละ 57.74) อย่างไรก็ตามยังมีศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 4 แห่ง (ร้อยละ 5.33) ไม่มีเครื่องมือในการ เข้าถึงสื่อสารนิเทศ

การที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ มีฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) เป็นเครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชน อาจเป็นเพราะว่า ฐานข้อมูลออนไลน์ (Public Library Services) เป็นโปรแกรมการบริการงานห้องสมุด ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง เป็นผู้จัดทำขึ้น เพื่อใช้ในการทำงานของห้องสมุดประชาชน ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้แล้วยังเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงสื่อสารนิเทศ เพื่อให้บริการข้อมูลชุมชนของศูนย์ ข้อมูลชุมชน สำหรับเว็บไซต์สาเหตุที่พบว่าศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่มีเว็บไซต์เป็นเครื่องมือ เข้าถึงสื่อสารนิเทศ เพราะว่ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีการจัดทำเว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนขึ้น และนอกจากนี้ยังได้ให้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดทุกแห่ง จัดทำเว็บไซต์ห้องสมุด ของตัวเองขึ้น โดยเชื่อมโยงผ่านทางเว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือจะเข้าใช้ได้ โดยตรงจากห้องสมุดก็ได้ ดังปรากฏในตารางที่ 13 ที่พบว่า เว็บไซต์ที่เครื่องมือที่ทำให้สามารถ

เข้าถึงข้อมูลชุมชนในศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ คือ เว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และเว็บไซต์ของห้องสมุด ในปัจจุบันห้องสมุดเกือบทุกแห่งได้มีการจัดทำเว็บไซต์โดยเชื่อมโยงผ่านทางเว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ภาคผนวก จ)

2.5 การให้บริการ

การให้บริการ ในศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ซึ่งจำแนกเป็น 8 ประเภท ได้แก่ บริการยืม-คืน บริการให้อ่าน บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ บริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ บริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน บริการยืมระหว่างห้องสมุด และบริการถ่ายเอกสาร (ตารางที่ 14) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนทั้งหมด จำนวน 75 แห่ง (ร้อยละ 100.00) มีบริการให้อ่าน และศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ มีบริการ 5 ประเภท ตามลำดับร้อยละ ดังนี้ จำนวน 68 แห่ง (ร้อยละ 90.66) มีบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จำนวน 57 แห่ง (ร้อยละ 76.00) มีบริการยืม-คืน จำนวน 50 แห่ง (ร้อยละ 66.66) มีบริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน จำนวน 44 แห่ง (ร้อยละ 58.66) มีบริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ และ จำนวน 40 แห่ง (ร้อยละ 53.33) มีบริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์

สาเหตุที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนมีบริการที่หลากหลาย ก็เป็นเพราะว่าการบริการถือเป็นหัวใจสำคัญของห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลชุมชน บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ต้องจัดบริการให้ผู้เข้าใช้เกิดความประทับใจ ในบริการที่ทางศูนย์ข้อมูลชุมชนจัดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลชุมชน เป็นข้อมูลที่ใหม่ ยังไม่แพร่หลายในศูนย์ข้อมูลชุมชนของห้องสมุดประชาชน ทำให้บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ข้อมูลชุมชน ต้องให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ จึงทำให้มีบริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน บริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ และบริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ อนึ่งการจัดบริการสืบค้นข้อมูลฯ อาจเป็นเพราะศูนย์ข้อมูลชุมชนมีสื่อสารนิเทศน้อยและมีไม่เพียงพอ ดังปรากฏในตารางที่ 18 ซึ่งอาจจะเป็นเพราะการที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนไม่ได้รับงบประมาณสำหรับดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ จึงไม่สามารถจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับให้ผู้ใช้ค้นหาข้อมูลได้เอง ต้องให้บรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ค้นหาข้อมูลให้

2.6 กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน

กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน ในศูนย์ข้อมูลชุมชน ซึ่งจำแนกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ นิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน การจัดประชุมสัมมนาและปาฐกถาหัวข้อเกี่ยวกับชุมชน ทักษะศึกษา (แหล่งธรรมชาติ และแหล่งโบราณคดีในท้องถิ่น) การฝึกอบรม/สาธิตภูมิปัญญาชาวบ้าน และการแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมชุมชน (ตารางที่ 15) พบว่า จากจำนวนศูนย์ข้อมูลชุมชน 73 แห่ง ที่มีกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ จำนวน 68 แห่ง (ร้อยละ 93.15) มีนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน รองลงมาจำนวน 35 แห่ง (ร้อยละ 47.94) มีการแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชุมชน และจำนวน 26 แห่ง (ร้อยละ 35.61) มีการฝึกอบรม/สาธิตภูมิปัญญาชาวบ้าน นอกจากนี้ พบว่ามีศูนย์ข้อมูลชุมชน จำนวน 2 แห่ง (ร้อยละ 2.66) ไม่มีกิจกรรม

กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชนที่มีการจัดมากที่สุด คือ การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน ตามที่ (ตารางที่ 15) สอดคล้องกับลักษณะการจัดกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชนในต่างประเทศ ซึ่งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ จะเป็นรูปแบบการจัดนิทรรศการ (Etheridge 1982: 1002-1004) นอกจากนี้การจัดนิทรรศการ ยังเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์อีกด้วย

3. ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

การศึกษาปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ครอบคลุม ประเด็นต่างๆ ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหาร สื่อสารนิเทศ วิธีการจัดหา การจัดเก็บ การให้บริการ และด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน สรุปได้ดังนี้

3.1 ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหาร ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ ปัญหาด้านวิธีการจัดหา ปัญหาด้านการจัดเก็บ ปัญหาด้านการให้บริการและปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน (ตารางที่ 16) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาในระดับมาก 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ ($\bar{X} = 3.69$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 5 ด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.44$) ปัญหาด้าน

วิธีการจัดหา และปัญหาด้านการให้บริการ ($\bar{X} = 3.39$) เท่ากัน ปัญหาด้านการบริหาร ($\bar{X} = 3.38$) และปัญหาด้านการจัดเก็บ ($\bar{X} = 3.07$)

3.2 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการบริหาร

ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนด้านการบริหาร จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และงบประมาณ (ตารางที่ 17) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก 2 ด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.06$) และด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.56$) และประสบปัญหาระดับปานกลาง ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 2.84$)

ปัญหาการบริหารแต่ละด้านจำแนกตามประเด็นย่อย สรุปได้ดังนี้

บุคลากร ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาบุคลากรในระดับมากและระดับปานกลาง ปัญหาในระดับมากมี 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ บุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.17$) และไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ($\bar{X} = 4.13$) ปัญหาระดับปานกลาง มี 2 ประเด็น ได้แก่ บุคลากรไม่มีความรู้งานศูนย์ข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.13$) และบุคลากรมีการโอนย้ายหน้าที่ หรือลาออกบ่อย ($\bar{X} = 2.79$) ตามลำดับ

การที่บุคลากรไม่เพียงพอ และไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง ประสบปัญหาในระดับมาก ปัญหาด้านบุคลากรสอดคล้องกับผลการวิจัยตารางที่ 3 ที่พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่มีผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ข้อมูลชุมชน เพียง 1 คน นอกจากนี้ตารางที่ 4 ยังพบว่าบุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ต้องรับผิดชอบทั้งงานศูนย์ข้อมูลชุมชนและงานห้องสมุดประชาชน ในขณะเดียวกัน ศูนย์ข้อมูลชุมชนเกือบทุกแห่ง ก็ไม่มีบุคลากรของตนเอง ปัญหาไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรงจึงอยู่ในระดับมาก

อาคารสถานที่ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาอาคารสถานที่ ในระดับปานกลางและระดับน้อย ปัญหาในระดับปานกลางมี 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ อาคารสถานที่คับแคบ ($\bar{X} = 3.45$) อาคารสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน ($\bar{X} = 2.97$) อาคารสถานที่ไม่เป็นเอกเทศ ($\bar{X} = 2.77$) และสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.69$) ปัญหาระดับน้อยมี 1 ประเด็น คือ อาคารสถานที่อยู่ห่างไกลจากชุมชน ($\bar{X} = 2.32$)

งบประมาณ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาทางงบประมาณ ในระดับมาก ทั้ง 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ งบประมาณสำหรับดำเนินงานไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 4.12$) ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ ($\bar{X} = 4.08$) และไม่ได้รับงบประมาณเพิ่ม ($\bar{X} = 3.97$)

ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาในระดับมาก ในเรื่องของงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในตารางที่ 6 ที่พบว่าศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ต้องใช้งบประมาณร่วมกับห้องสมุดประชาชน

ผลการวิจัยปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน จึงสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อที่ 3 ที่กำหนดว่าปัญหาที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนประสบในระดับมากคือ ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง อย่างไรก็ตามปัญหาบุคลากรในด้านนี้ก็เป็นปัญหาระดับมาก ค่าเฉลี่ย อันดับรองจาก ปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินงาน แต่ค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมากนัก

3.3 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านสื่อสารนิเทศ

ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ด้านสื่อสารนิเทศ จำแนกเป็น 7 ประเด็น ได้แก่ ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีสภาพเก่า สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนชำรุด สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย และเนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ตารางที่ 18 พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาการดำเนินงานด้านสื่อสารนิเทศ ในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาระดับมากมี 6 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 3.99$) ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.95$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีสภาพเก่า ($\bar{X} = 3.76$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.69$) เนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.63$) และสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.60$) และประสบปัญหาระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนชำรุด ($\bar{X} = 3.24$)

การที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาด้านสื่อสารนิเทศในระดับมาก ทั้ง 6 ประเด็น น่าจะแสดงถึงความจำกัดด้านสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชน ซึ่งอาจมีสาเหตุจาก ขาดบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง และปัญหาด้านงบประมาณ ตารางที่ 17 ซึ่งอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ งบประมาณสำหรับดำเนินงานไม่เพียงพอ ไม่มีงบประมาณในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน โดยเฉพาะ และไม่ได้รับงบประมาณเพิ่ม นอกจากนี้อาจเป็นเพราะสื่อสารนิเทศข้อมูลชุมชน ยังมีไม่มากนัก ทำให้ไม่สามารถจัดหาสื่อสารนิเทศได้มาก หลากหลาย และทันสมัย ดังปรากฏในข้อเสนอนี้

3.4 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านวิธีการจัดหา

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ด้านวิธีการจัดหา จำแนกเป็น 7 ประเด็น ได้แก่ ไม่ทราบแหล่งผลิตสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ติดต่อขอ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้แลกเปลี่ยนมีสภาพเก่า สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคมีสภาพเก่า สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคซ้ำกับที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน และไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจากหน่วยงานที่มีข้อมูลชุมชน ตารางที่ 19 พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาการดำเนินงานด้านวิธีการจัดหาในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบระดับมากมี 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยน ($\bar{X} = 3.96$) ไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจากหน่วยงานที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.59$) และไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ติดต่อขอ ($\bar{X} = 3.51$) ปัญหาที่ประสบระดับปานกลางมี 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่ทราบแหล่งผลิตสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.35$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคมีสภาพเก่า ($\bar{X} = 3.32$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้แลกเปลี่ยนมีสภาพเก่า ($\bar{X} = 3.04$) และ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลที่ได้รับบริจาคซ้ำกับที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 2.97$)

3.5 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการจัดเก็บ

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ด้านการจัดเก็บ จำแนกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ในห้องสมุด ไม่มีการจัดระบบสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน และเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ตารางที่ 20 พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาการ

ดำเนินงาน ด้านการจัดเก็บ ในระดับปานกลางทั้ง 4 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย ($\bar{X} = 3.17$) ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.12$) สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามสถานที่ต่างๆ ในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.00$) และ ไม่มีการจัดระบบสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 2.99$)

3.6 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการให้บริการ

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ด้านการให้บริการ จำแนกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ไม่สามารถให้บริการยืมสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนได้ ขาดบุคลากรให้บริการตอบคำถาม และช่วยค้นหา ด้านข้อมูลชุมชน ขาดการประชาสัมพันธ์บริการข้อมูลชุมชน และไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร (ตารางที่ 21) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาการดำเนินงานด้านการให้บริการในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาระดับมากมี 1 ประเด็น คือ ไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร ($\bar{X} = 3.95$) ปัญหาระดับปานกลางมี 3 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ขาดการประชาสัมพันธ์บริการข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.36$) ขาดบุคลากรให้บริการตอบคำถาม และช่วยการค้นหาข้อมูลชุมชน ($\bar{X} = 3.31$) และ ไม่สามารถให้บริการยืมสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนได้ ($\bar{X} = 2.96$)

ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ด้านการให้บริการ พบว่า ปัญหาที่ประสบในระดับมาก คือ ไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศูนย์ข้อมูลชุมชนมีสื่อสารนิเทศ ที่มีข้อมูลชุมชนน้อย นอกจากนี้ไม่มีการทำสำเนาสื่อสารนิเทศรายการที่เก่า หรือหายาก ซึ่งไม่ให้ขอยืมออกจากศูนย์ข้อมูล ทำให้จำเป็นต้องมีบริการถ่ายสำเนาเอกสารในศูนย์ข้อมูลชุมชน นอกจากนี้แล้วการที่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสารจัดให้บริการแก่ผู้ใช้ ยังถือว่าเป็นการป้องกัน การฉีก หรือตัดหนังสือ รวมถึงการสูญหายของสื่อสารนิเทศอีกด้วย การไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร จึงเป็นปัญหาในระดับมาก

3.7 ปัญหาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน

ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนฯ ด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน จำแนกเป็น 7 ประเด็น ได้แก่ ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ ไม่มีสถานที่จัดกิจกรรม สถานที่จัดกิจกรรมคับแคบ ขาด

อาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม ขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรม และไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการมาร่วมกิจกรรม (ตารางที่ 22) พบว่า ศูนย์ข้อมูลชุมชนประสบปัญหาการดำเนินงานด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชนในระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบระดับมาก มี 2 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.91$) และไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.64$) ปัญหาในระดับปานกลางมี 5 ประเด็น ตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ($\bar{X} = 3.45$) เท่ากัน สถานที่จัดกิจกรรมคับแคบ ($\bar{X} = 3.29$) ไม่มีสถานที่จัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.19$) และ ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการมาร่วมกิจกรรม ($\bar{X} = 3.15$)

จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชนที่ประสบปัญหาในระดับมาก ได้แก่ ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม และไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งปัญหาการขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม อาจเป็นเพราะต้องใช้อาสาสมัครหรือวิทยากร เป็นผู้มีความรู้ หรือผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับชุมชนอาจเป็นผู้สูงอายุ หรือผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ จึงไม่สามารถให้ความร่วมมือกับศูนย์ข้อมูลชุมชนได้เต็มที่ ส่วนปัญหาที่ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ อาจเป็นเพราะศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยเฉพาะ ดังปรากฏในตารางที่ 4 และมีบุคลากรน้อย ตารางที่ 3 ทั้งยังต้องปฏิบัติงานด้านห้องสมุดประชาชนด้วย จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอได้

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่กำหนดไว้ มี 3 ข้อ ดังนี้

1. ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลชุมชนจากศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัด
2. สื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่เป็นหนังสือ มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไป
ของท้องถิ่น
3. ปัญหาที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนประสบในระดับมากคือ ไม่มีบุคลากร
รับผิดชอบโดยตรง

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานข้อ 1 กำหนดว่า **ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลชุมชนจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด**

ผลการวิจัยปรากฏว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลชุมชน จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ร้อยละ 64.00 อย่างไรก็ตามศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ได้รับข้อมูลชุมชนจากแหล่งอื่นๆอีก คือ ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ร้อยละ 76.00 และสำนักงานจังหวัด ร้อยละ 74.66 โดยศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดมีค่าร้อยละต่ำสุด

สมมติฐานข้อ 2 กำหนดว่า **สื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่เป็นหนังสือ และมีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น**

ผลการวิจัยปรากฏว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ สื่อสารนิเทศในศูนย์ข้อมูลชุมชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 94.66 คือหนังสือ และศูนย์ข้อมูลชุมชน ส่วนใหญ่มีสื่อสารนิเทศหลายเนื้อหา โดยเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น มีค่าร้อยละสูงสุด

สมมติฐานข้อ 3 กำหนดว่า **ปัญหาที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชนประสบในระดับมากคือ ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง**

ผลการวิจัย ปรากฏว่า สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ ศูนย์ข้อมูลชุมชน ประสบปัญหาไม่มีบุคลากรรับผิดชอบโดยตรงในระดับมาก อย่างไรก็ตามปัญหานี้มีค่าเฉลี่ยลำดับที่สอง รองจากปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะและการประยุกต์ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยเสนอแนะแนวทางดำเนินงานในด้าน การบริหาร วิธีการจัดหา การให้บริการ และกิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน ดังต่อไปนี้

การบริหาร

กรมการศึกษานอกโรงเรียน และผู้บริหารห้องสมุดประชาชน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. ในด้านบุคลากรควรมีบุคลากรรับผิดชอบงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ และจัด

อบรมบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการข้อมูลชุมชน

2. ควรมีการจัดสถานที่แยกเป็นสัดส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับ “ระเบียบกรมการศึกษา
นอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535” และเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของห้องสมุด
ประชาชน

3. งบประมาณ ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินงานส่วนงานศูนย์ข้อมูลชุมชน
โดยเฉพาะ และผู้บริหารห้องสมุดประชาชนที่รับผิดชอบศูนย์ข้อมูลชุมชนควรขอความสนับสนุน
ด้านงบประมาณจากองค์กร บุคคลในท้องถิ่น

วิธีการจัดหา

กรมการศึกษานอกโรงเรียน และบรรณารักษ์ควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดหาสื่อสารนิเทศที่มีเนื้อหาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น
2. จัดหาสื่อทดลอง และสื่อสาธิต เพื่อให้สอดคล้องกับ “ระเบียบกรมการศึกษานอก
โรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535” ที่กำหนดให้ห้องสมุดประชาชนต้องมีสื่อสิ่งพิมพ์
สื่อโสตทัศน สื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สื่อทดลอง และสื่อสาธิต(กรมการศึกษานอกโรงเรียน,
2535)
3. สนับสนุนให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้สืบค้นข้อมูล สำหรับบริการผู้ใช้
4. จัดให้ห้องสมุดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชนภายในจังหวัด
5. รวบรวมรายชื่อแหล่งสารนิเทศชุมชนของแต่ละท้องถิ่นให้สมบูรณ์ทั้งที่เป็นสถาบัน
และบุคคล
6. จัดให้มีตัวแทนของห้องสมุดประชาชนในการติดต่อกับหน่วยงานที่ผลิตสื่อสารนิเทศ
เกี่ยวกับชุมชน เพื่อให้ห้องสมุดประชาชนได้รับ และเผยแพร่ให้มีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

การให้บริการ

ห้องสมุดประชาชน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร ในบริเวณห้องสมุดประชาชนทุกแห่ง

2. จัดทำเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลชุมชนแต่ละแห่ง และจัดให้เป็นบริการแบบเครือข่าย เพื่อให้บริการและ การประชาสัมพันธ์ศูนย์ข้อมูลชุมชน
3. ประชาสัมพันธ์งานด้านศูนย์ข้อมูลชุมชน เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนเข้าใช้บริการ และให้การสนับสนุน
4. จัดอบรมเทคนิคการแสวงหาข้อมูลชุมชนแก่ผู้ใช้

กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน และบรรณารักษ์ ควรดำเนินการ ดังนี้

1. กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และบุคลากรแก่ศูนย์ข้อมูลชุมชน ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับชุมชน
2. บรรณารักษ์ควรประสานงานกับสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมมือกันในการทำกิจกรรมของศูนย์ข้อมูลชุมชน
3. บรรณารักษ์ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์ข้อมูลชุมชน

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ในด้านการบริการ การจัดหา สื่อสารนิเทศ การจัดเก็บ การบริการ เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน
2. ควรมีการศึกษาการใช้บริการ และความต้องการสื่อสารนิเทศของผู้ใช้ ต่องานศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. “ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

http://www.moe.go.th/main2/Moe_his.htm

กันยา อื้อประเสริฐ. ทรัพยากรสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาท้องถิ่นในภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การจัดองค์กรและระบบบริหารการศึกษานอกโรงเรียน 2538.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2538.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “การปฏิรูปการศึกษานอกโรงเรียนตามนโยบาย “ปัญจปฏิรูป” ปีงบประมาณ 2546.” วารสารการศึกษานอกโรงเรียน (2546) : 6-11.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “ข้อมูลท้องถิ่น.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/index.html> 2547.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “ข้อมูลท้องถิ่น.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/index.html> 2549.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มือการฝึกอบรม: บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน.

กรุงเทพฯ: กรม, 2535.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “โครงสร้างการบริหารกรมการศึกษานอกโรงเรียน.” [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://www.nfe.go.th.html> 2547.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “ทำเนียบรายชื่อห้องสมุดประชาชนจังหวัด.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.nfe.go.th/provincenlib.html> 2546.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “ทำเนียบรายชื่อห้องสมุดประชาชนจังหวัด.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.nfe.go.th/provincenlib.html> 2547.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “ทำเนียบรายชื่อห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”.” [ออนไลน์].

แหล่งที่มา: <http://www.nfe.go.th/chalermplib.html> 2547.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “ทำเนียบรายชื่อห้องสมุดประชาชนตำบล.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.nfe.go.th/tumbollib.html> 2547.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “ทำเนียบรายชื่อห้องสมุดประชาชนอำเภอ.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.nfe.go.th/amplib.html> 2547.

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. นโยบายและยุทธศาสตร์การศึกษานอกโรงเรียนสำนักบริหารงาน
การศึกษานอกโรงเรียน ปีงบประมาณ 2547. กรุงเทพฯ: กรม, 2547.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. แนวความคิดพัฒนาห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ ศูนย์การเรียนรู้.
กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน จำกัด อาร์ตโปรเกรส, 2538.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ.
2529. กรุงเทพฯ: กรม, 2529.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ
2535. กรุงเทพฯ: กรม, 2535.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน
พ.ศ. 2535.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/
webimage/procedure.html](http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/webimage/procedure.html) 2548.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. “ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”.” วารสารการศึกษานอก
โรงเรียน (2546) : 3-4.
- กิติเกษม ใจชื่น. แนวทางการนิเทศห้องสมุดประชาชนกรมการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ :
บริษัทเชษฐา สตูดิโอ แอนด์กราฟิคดีไซน์ จำกัด, 2532
- กุลธร เลิศสุริยะกุล. “ห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย”. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน 2,3
(2542) : 19- 24.
- จารุทัศน์ โสมส่องแสง. บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดระยอง, สัมภาษณ์ 12 ตุลาคม
2547.
- จารุวรรณ สินธุโสภณ. มาตรฐานเพื่อพัฒนาบริการห้องสมุด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ปรเมษฐ์
การพิมพ์, 2529.
- จิราพร พันธุ์ลาวัณย์. บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” จังหวัดขอนแก่น,
สัมภาษณ์ 15 ตุลาคม 2547.
- จุมพจน์ วณิชกุล. “ข้อมูลท้องถิ่นกับการพัฒนาประเทศ.” [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<http://arc.rikc.ac.th/localpaper1.html> 2546.
- จวี ศรียทอง. บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา, สัมภาษณ์ 15 ตุลาคม 2547.
- ช่อ สันถนพพัฒนา. “ภูมิปัญญาไทยในการจัดการศึกษา.” วารสารวิชาการ 6, 7 (กรกฎาคม
2546) : 42-47.+

- ฐิติ บุญยศ. "โปรแกรมบริการงานห้องสมุด." วารสารการศึกษานอกโรงเรียน 4,12 (2544) : 46-47.
- ธานินทร์ ธรรมนิรัตน์เกษม. การพัฒนาศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2493 – 2503. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.
- นคร พันธุ์ณรงค์. เอกสารประกอบการสอนประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2522.
- นงเยาว์ โตใจ. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหา และการใช้บริการของห้องสมุดในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู, 2533.
- นัยนา รักสกุล. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2541.
- นายิกา เดิดขุนทด. "ข้อมูลท้องถิ่น : ความสำคัญและประโยชน์." อินฟอเมชัน = Information 10, 1 (2546):16-23.
- บุญเรือน แสงทอง. รายงานการวิจัยการศึกษาศาสนาการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนมิติใหม่. กรุงเทพฯ: กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539.
- เบ็ญจมาศ เพ็ชรพิรุณ. ความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- ประคอง กรวรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. "พฤติกรรมสารนิเทศ." ชมรมนิสิตบรรณารักษศาสตร์ 9 (2532) : 27-35.
- "พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542." ราชกิจจานุเบกษา 116 (2542).
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. "ข้อมูลท้องถิ่น." [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://lib.vru.ac.th/wservice/wser8.html> 2548.
- มานิจ ชุมสาย. ประวัติการศึกษาภาคบังคับในประเทศไทย. พระนคร: โรงพิมพ์ตำรวจ, 2498.
- แมนมาส ชวลิต. คู่มือบรรณารักษ์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข). กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, 2541.
- เรณู เปี้ยชื้อ. การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์, 2538.
- วิโชค ชุติวรเจริญชัย. บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดราชบุรี, สัมภาษณ์ 13 ตุลาคม 2547.

- สมชาย จิตวิรัตน์อัศว. การศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ตามนโยบายพัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปี พ.ศ. 2538. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539.
- สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. มาตรฐานห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ: สมาคม, 2533.
- สุปราณี กวีกุล. บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี, สัมภาษณ์ 14 ตุลาคม 2547.
- สุภัทรา ฉัตรเงิน. ห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ห้องสมุดประชาชน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nfe.go.th> 2548.
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน, กรมการศึกษานอกโรงเรียน. โครงสร้างและอัตรากำลังสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.nfe.go.th/nfe_upg/structure.php 2549.
- สำนักสวัสดิการสังคม, กองนันทนาการ. รายงานประจำปีงบประมาณ 2545. กรุงเทพฯ : ฝ่ายห้องสมุดประชาชน, 2545.
- สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. รายงานการสัมมนา เรื่อง แนวทางการดำเนินงานสร้างฐานข้อมูลท้องถิ่น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2534.
- ห้องสมุดประชาชนแห่งประเทศไทย, สมาคม. มาตรฐานห้องสมุด. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.
- อัมพร ทีชะระ, ผู้รวบรวม. ศัพท์วิชาการทางบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- อัมพร นามเหล่า. ห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2542.
- อำภรณ์ ช่างเกวียน. บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลำปาง, สัมภาษณ์ 12 ตุลาคม 2547.

ภาษาอังกฤษ

American Library Association. Public Library, in A.L.A Cataloging Rules For Author and Title Entries. Chicago: American Library Association, 1949.

- Cumbria Libraries. Torbay Library Services: Policy Statement for Local Studies Services. [Online]. Available from: <http://www.torbay.gov.uk/index/learning/libraries> 2005.
- Dewe, Michael. Local Studies Collections: A Manual Volume 1. England: Gower, 1999.
- Etheridge, Sally Everett. "Local Documents At the Chicago Municipal Reference Library." Illinois Libraries 64 (October 1982): 1002-1004.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. Chicago: Mcqraw-Hill, 1973.
- Hobbs, J.L. Libraries and the Materials of Local History. London, Grafton, 1948.
- Landau, Thomas. Local History Collections Encyclopedia of Librarianship. New York: Hafner, 1961.
- London Borough of Waltham Forest. Local Studies Collection Standards. [Online]. Available from: <http://www.slq.qld.gov.au/serv/publib/policy/2005>.
- Lynes, A. How to Organise a Local Collection. London: Dentsch, 1974.
- Makepeace, Chris E. Acquisition In Michael Dewe, Local Studies Collections: A Manual, Volume 1, Hants : Gower, 1997.
- Moon, I and Eric, Moon. Libraries. In the New Book of Knowledge Vol.11 Danbury Connecticut: Grawlier Inc. 1991.
- Nakata, Yuri. Oranizing a Local Government Documents Collection. Chicago: American Library Association, 1979.
- Nelms, W. "Using Local History and Genealogy to Build Library Support." Library Journal 104 (6) 15 March, 1979. 686-687.
- Nichols, Harold. Local Studies Librarianship. London: Redwood Burn, 1979.
- Paul, Derryan. "The Expansion of Local History: Its Impact on Libraries." Library Review 38, 1 (1989)
- Prytherch, Ray. "Public Libraries." In Harrod's librarians' Glossary. Aldershort : Gower, 1996.
- Radmacher, Mary. "What is the Local Document? Why Should Libraries Collect Them?" Illinois Libraries 57 (April 1975) : 248-250.
- Reed, M. "Local History at Loughborough." Journal of Education for Librarianship 16, 2 (Fall 1975): 100-101.

Smith, C.E. "Building a Local History Collection." The Australian Library Journal 21 (November 1972): 411-415.

The ESCAP Secretarial. "Regional Woman's Information Network for Asia and Pacific: a Proposed Model." In Women's Information Network for Asia and Pacific (WINAP), Ed. Economic and Social Commission for Asia and the Pacific 124-131, New York : ESCAP, 1987.

Usherwood, Bob. Public Libraries. in International Encyclopedia of Information and Library Science. London : Routledge, 1997.

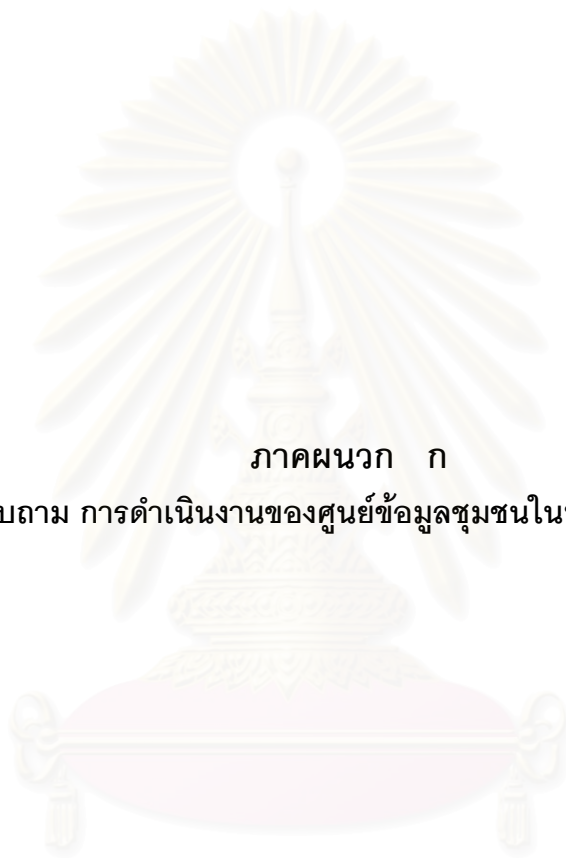

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม
การดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

.....

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน
- ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน
- ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความและกรณากรอกข้อมูลที่ตรงกับสภาพ

ความเป็นจริงของท่านในแต่ละข้อดังต่อไปนี้

1. ท่านดำรงตำแหน่ง

- บรรณารักษ์
- เจ้าหน้าที่ห้องสมุด
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความและกรณากรอกข้อมูลที่ตรงกับสภาพ

ความเป็นจริงในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน ในแต่ละด้านดังต่อไปนี้
(กรุณาตอบทุกข้อ)

การบริหาร

1. บุคลากร

1.1 ศูนย์ข้อมูลชุมชนของท่านมีบุคลากรรับผิดชอบศูนย์ข้อมูลชุมชนหรือไม่

- มี โปรดระบุจำนวน.....คน
 ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 2)

1.2 ความรับผิดชอบของบุคลากรงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

- รับผิดชอบเฉพาะงานของศูนย์ข้อมูลชุมชน
 รับผิดชอบงานศูนย์ข้อมูลชุมชนและงานอื่นของห้องสมุด
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. อาคารสถานที่

อาคารสถานที่ของศูนย์ข้อมูลชุมชนของท่านมีลักษณะเช่นใด

- อยู่ในห้องสมุดโดยไม่แยกเป็นสัดส่วน
 อยู่ในห้องสมุดโดยแยกเป็นสัดส่วน
 เป็นอาคารเอกเทศ
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. งบประมาณ

3.1 งบประมาณดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนของท่านมีลักษณะเช่นใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ได้รับความจัดสรรงบประมาณโดยเฉพาะสำหรับศูนย์ข้อมูลชุมชน
 ใช้ร่วมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3.2 แหล่งงบประมาณของศูนย์ข้อมูลชุมชนของท่านคือ(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- เงินงบประมาณ (ได้รับความจัดสรรจากกองส่งเสริมปฏิบัติการ)
 เงินค่าบำรุงจากสมาชิก

- เงินค่าปรับ
- เงินบริจาค
- เงินรายได้จากการจัดกิจกรรม
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

สื่อสารนิเทศ

4. ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชนของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- สื่อสิ่งพิมพ์
 - หนังสือ
 - วารสาร
 - หนังสือพิมพ์
 - จุลสาร
 - กฤตภาค
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- สื่อโสตทัศนวัสดุ
 - วัสดุกราฟิก (แผนภูมิ แผนภาพ แผนสถิติ)
 - วัสดุแผนที่ (แผนที่ ลูกโลก)
 - วัสดุภาพและเสียง (รูปภาพ สไลด์ ภาพยนตร์ วีดิทัศน์)
 - วัสดุบันทึกเสียง (แผ่นเสียง แถบบันทึกเสียงตลับ/ม้วน)
 - อื่นๆโปรดระบุ.....
- สื่ออิเล็กทรอนิกส์
 - ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์
 - แผ่นซีดีรอม
 - แผ่นดิสก์เก็ต
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- สื่ออื่นๆ โปรดระบุ.....

5. เนื้อหาของข้อมูลชุมชนที่มีในสื่อสารนิเทศของศูนย์ข้อมูลชุมชน (ตอบได้มากกว่า

1 คำตอบ)

- สภาพทั่วไปของท้องถิ่น (ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะอากาศ)
- สังคมของท้องถิ่น (ประวัติความเป็นมาของชุมชน)

- การเมืองการปกครองท้องถิ่น (ส่วนราชการต่างๆ กฎข้อบังคับในท้องถิ่น)
- การศึกษาของท้องถิ่น (จำนวนสถาบันทางการศึกษาในท้องถิ่น)
- วัฒนธรรมของท้องถิ่น (ขนบธรรมเนียม สุภาษิตคำพังเพย ความเชื่อ)
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของท้องถิ่น (เทคโนโลยีชาวบ้าน แร่ธาตุ)
- การเกษตรของท้องถิ่น (การเลี้ยงสัตว์ การประมง ผลผลิตของชุมชน)
- อุตสาหกรรมของท้องถิ่น(สถานประกอบการ ลักษณะของสถานประกอบการ)
- เศรษฐกิจในท้องถิ่น (อาชีพ รายได้ อัตราการจ้างงาน)
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

วิธีการจัดหา

6. วิธีการจัดหาข้อมูลชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- การรับมอบ แหล่งที่มา
 - สำนักงานจังหวัด
 - ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด
 - สถาบันการศึกษา
 - ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
 - ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ
 - สำนักงานเกษตร
 - สำนักงานพัฒนาการ
 - สำนักงานสาธารณสุข
 - อุตสาหกรรมจังหวัด/อำเภอ
 - การท่องเที่ยวจังหวัด
 - สถิติจังหวัด/อำเภอ
 - ศาลากลาง
 - อาสาสมัคร/วิทยากรวิชาชีพท้องถิ่น
 - สมาคม/องค์กร
 - บริษัท/ห้างร้าน
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- การซื้อ แหล่งที่ซื้อ
 - หน่วยงานภาครัฐ โปรดระบุ.....

6. วิธีการจัดหาข้อมูลชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ) (ต่อ)

- หน่วยงานภาคเอกชน
 - สมาคม/องค์กร
 - ร้านหนังสือ
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- การแลกเปลี่ยน แหล่งที่แลกเปลี่ยน
 - ห้องสมุดประชาชนจังหวัด
 - ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี”
 - ห้องสมุดประชาชนอำเภอ
 - ห้องสมุดประชาชนตำบล
 - ห้องสมุดสถาบันการศึกษา
 - ห้องสมุดหน่วยงานภาครัฐ
 - ห้องสมุดหน่วยงานเอกชน
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- จัดทำขึ้นเอง ประเภทของวัสดุที่จัดทำ
 - สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภท.....
 - สื่อโสตทัศน์ ประเภท.....
 - สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภท.....
 - สื่ออื่น ๆ โปรดระบุ.....
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

การจัดเก็บ

7. ลักษณะการจัดเก็บสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนในศูนย์ข้อมูลชุมชนของท่าน

สื่อสารนิเทศ		ลักษณะการจัดเก็บ		
		ชั้นเปิด	ชั้นปิด	อื่นๆ
สื่อสิ่งพิมพ์	หนังสือ
	วารสาร
	หนังสือพิมพ์
	จุลสาร
	กฤตภาค

สื่อทัศนวัสดุ	วัสดุกราฟิก วัสดุแผ่นที่ วัสดุภาพและเสียง วัสดุบันทึกเสียง
สื่ออิเล็กทรอนิกส์	ฐานข้อมูล คอมพิวเตอร์ แผ่นซีดีรอม แผ่นดิสก์เก็ต
อื่น ๆ โปรดระบุ.....	

8. ระบบการจัดเก็บสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนในศูนย์ข้อมูลชุมชนของท่าน

สื่อสิ่งพิมพ์

- หนังสือ
- จัดเก็บตามหมวดหมู่ระบบดิวอี้
 - จัดเก็บตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
 - จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
 - ไม่มีระบบ
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- วารสาร
- จัดเก็บตามอักษรชื่อเรื่อง
 - จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
 - ไม่มีระบบ
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- หนังสือพิมพ์
- จัดเก็บตามอักษรชื่อเรื่อง
 - จัดเก็บตามวันที่
 - จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
 - ไม่มีระบบ
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- จุลสาร
- จัดเก็บตามหัวเรื่อง
 - จัดเก็บตามเลขทะเบียน
 - จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
 - ไม่มีระบบ

- กฤตภาค
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- จัดเก็บตามหัวเรื่อง
- จัดเก็บตามเลขทะเบียน
- จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
- ไม่มีระบบ
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

สื่อโสตทัศนวัสดุ

- วัสดุกราฟิก
- จัดเก็บตามหัวเรื่อง
- จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
- ไม่มีระบบ
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- วัสดุแผนที่
- จัดเก็บตามหัวเรื่อง
- จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
- ไม่มีระบบ
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- วัสดุภาพและเสียง
- จัดเก็บตามหัวเรื่อง
- จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
- ไม่มีระบบ
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- วัสดุบันทึกเสียง
- จัดเก็บตามหัวเรื่อง
- จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
- ไม่มีระบบ
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- วัสดุย่อส่วน
- จัดเก็บตามหัวเรื่อง
- จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
- ไม่มีระบบ
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- สำนวนข้อมูลคอมพิวเตอร์
- จัดเก็บตามหัวเรื่อง
- จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน

- ไม่มีระบบ
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
 แผ่นซีดีรวม จัดเก็บตามหัวเรื่อง
 จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
 ไม่มีระบบ
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
 แผ่นดิสก์เก็ต จัดเก็บตามหัวเรื่อง
 จัดเก็บตามเนื้อหาของข้อมูลชุมชน
 ไม่มีระบบ
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

9. เครื่องมือเข้าถึงสื่อสารนิเทศที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชนของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- มีเครื่องมือเข้าถึง
 - บัตรรายการ
 - บรรณานุกรม
 - ดรรชนี
 - ฐานข้อมูลออนไลน์ Public Library (PLS.)
 - เว็บไซต์
 - เว็บไซต์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน
 - เว็บไซต์ของห้องสมุด
 - เว็บไซต์ไทยตำบล
 - เว็บไซต์ของจังหวัด
 - เว็บไซต์ มสธ.
 - เว็บไซต์อื่น ๆ โปรดระบุ.....
 - อื่นๆ โปรดระบุ..... ไม่มีเครื่องมือในการเข้าถึง

การให้บริการ

10. บริการที่มีในศูนย์ข้อมูลชุมชนของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- บริการยืม - คืน
 - บริการให้อ่าน
 - บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

- บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลออนไลน์ Public Library (PLS.)
- บริการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์
- บริการแนะนำแหล่งสารนิเทศชุมชน
- บริการยืมระหว่างห้องสมุด
- บริการถ่ายเอกสาร
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน

11. กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชนที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนของท่านจัด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- มีการจัดกิจกรรม
 - นิทรรศการเกี่ยวกับชุมชน/ท้องถิ่น
 - การจัดประชุม สัมมนา และปาฐกถาหัวข้อเกี่ยวกับชุมชน/ท้องถิ่น
 - ทักษะศึกษา (แหล่งธรรมชาติ และแหล่งโบราณคดีในท้องถิ่น)
 - การฝึกอบรม/สาธิตภูมิปัญญาชาวบ้าน
 - การแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของชุมชน/ท้องถิ่น
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- ไม่มีการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับระดับของปัญหาที่ท่านประสบในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน(โปรดตอบทุกข้อ)

มากที่สุด	หมายถึง	ประสบปัญหามากที่สุด
มาก	หมายถึง	ประสบปัญหามาก
ปานกลาง	หมายถึง	ประสบปัญหาปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ประสบปัญหาน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ประสบปัญหาน้อยที่สุด

ข้อที่	ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน	ระดับของปัญหาที่ประสบ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ปัญหาด้านการบริหาร					
	บุคลากร					
1.	ไม่มีบุคลากรรับผิดชอบงานโดยตรง
2.	บุคลากรไม่เพียงพอดำเนินงาน
3.	บุคลากรมีการโอนย้ายหรือลาออกบ่อย
4.	บุคลากรไม่มีความรู้ด้านข้อมูลชุมชน
5.	อื่นๆ โปรดระบุ.....
	อาคารสถานที่					
6.	อาคารสถานที่ไม่เป็นสัดส่วน
7.	อาคารสถานที่ไม่เป็นเอกเทศ
8.	อาคารสถานที่คับแคบ
9.	อาคารสถานที่อยู่ห่างไกลจากชุมชน
10.	สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม (เช่น แสงสว่างไม่เพียงพอ มีเสียงรบกวน)
11.	อื่นๆ โปรดระบุ.....
	งบประมาณ					
12.	ไม่มีงบประมาณดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชนโดยเฉพาะ
13.	งบประมาณสำหรับดำเนินงานไม่เพียงพอ
14.	ไม่ได้รับงบประมาณเพิ่ม
15.	อื่นๆ โปรดระบุ.....
	ปัญหาด้านสื่อสารนิเทศ					
16.	ประเภทของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่หลากหลาย
17.	สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีจำนวนน้อย
18.	สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย
19.	สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีสภาพเก่า
20.	สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนชำรุด
21.	สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนมีเนื้อหาไม่หลากหลาย
22.	เนื้อหาของสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย
23.	อื่นๆ โปรดระบุ.....

ข้อที่	ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน	ระดับของปัญหาที่ประสบ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ปัญหาด้านวิธีการจัดหา					
24.	ไม่ทราบแหล่งผลิตสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน
25.	ไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ติดต่อขอ
26.	สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้แลกเปลี่ยนมีสภาพเก่า
27.	สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคมีสภาพเก่า
28.	สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนที่ได้รับบริจาคซ้ำกับที่ศูนย์ข้อมูลชุมชนมี
29.	ไม่มีศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูลชุมชน (ที่จะเป็นตัวกลางให้ทราบว่าสื่อสารนิเทศอะไรและมีที่ไหนจะแลกเปลี่ยน)
30.	ไม่ได้รับสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจากหน่วยงานที่มีข้อมูลชุมชน
31.	อื่นๆ โปรดระบุ.....
	ปัญหาด้านการจัดเก็บ					
32.	สื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนจัดเก็บแยกอยู่ตามที่ต่างๆในห้องสมุด
33.	ไม่มีการจัดระบบสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชน
34.	ไม่มีการจัดทำเครื่องมือเข้าถึงข้อมูลชุมชน
35.	เครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนไม่ทันสมัย
36.	อื่นๆ โปรดระบุ.....
	ปัญหาด้านการให้บริการ					
37.	ไม่สามารถให้บริการยืมสื่อสารนิเทศที่มีข้อมูลชุมชนได้
38.	ขาดบุคลากรให้บริการตอบคำถามและช่วยค้นหาข้อมูลชุมชน
39.	ขาดการประชาสัมพันธ์บริการข้อมูลชุมชน
40.	ไม่มีบริการถ่ายสำเนาเอกสาร
41.	อื่นๆ โปรดระบุ.....
	ปัญหาด้านกิจกรรมข้อมูลชุมชน					
42.	ไม่สามารถจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น
43.	ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างสม่ำเสมอ
44.	ไม่มีสถานที่จัดกิจกรรม
45.	สถานที่จัดกิจกรรมคับแคบ

ข้อที่	ปัญหาในการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลชุมชน	ระดับของปัญหาที่ประสบ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
46.	ขาดอาสาสมัคร/วิทยากรในการจัดกิจกรรม
47.	ขาดการประชาสัมพันธ์กิจกรรม
48.	ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการมาร่วมกิจกรรม
49.	อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลชุมชนในห้องสมุดประชาชน

การบริหาร

.....

.....

สื่อสารนิเทศ

.....

.....

วิธีการจัดหา

.....

.....

การจัดเก็บ

.....

.....

การให้บริการ

.....

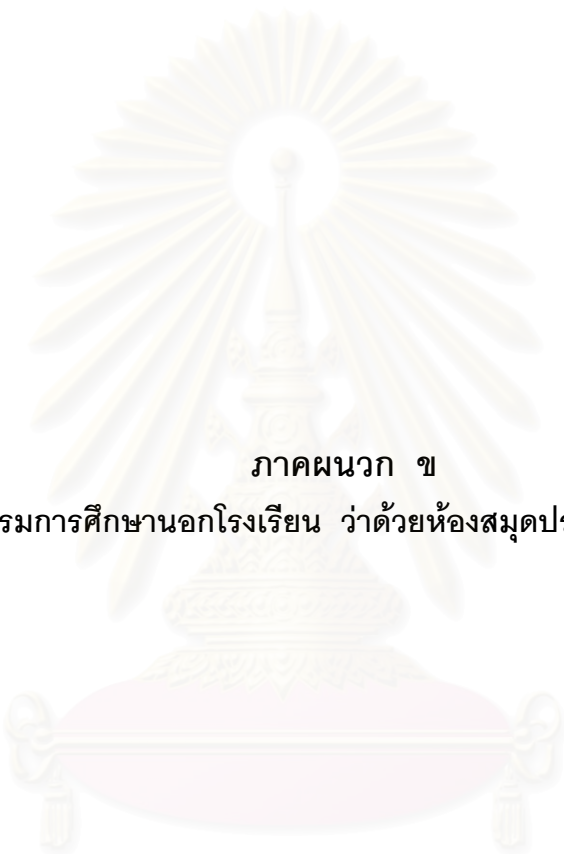
.....

กิจกรรมด้านข้อมูลชุมชน

.....

.....

ภาคผนวก ข
ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2529

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ระเบียบกรมการศึกษาเอกชนโรงเรียน
ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน
พ.ศ. 2529**

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศจัดตั้งศูนย์การศึกษาเอกชนจังหวัดขึ้นในแต่ละจังหวัด โดยให้ยุบรวมห้องสมุดประชาชนจังหวัดและห้องสมุดประชาชนอำเภอเป็นกิจการและหน้าที่ของศูนย์การศึกษาเอกชน ตามความในหมวด 6 ข้อ 33 แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2524 นั้น เป็นผลให้ห้องสมุดประชาชนดังกล่าวไม่มีฐานะเป็นสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมดูแลของจังหวัด อำเภอ หรือกิ่งอำเภออีกต่อไป ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินงานห้องสมุดประชาชนจังหวัดและห้องสมุดประชาชนอำเภอที่รวมเป็นกิจการของศูนย์การศึกษาเอกชนจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและดำเนินงานไปในลักษณะเดียวกัน กรมการศึกษาเอกชนจึงได้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมการศึกษาเอกชนโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2529”
- ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ 3 บรรดาระเบียบ คำสั่ง หรือ ข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน
- ข้อ 4 ให้ผู้อำนวยการออกปฏิบัติการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวดที่ 1

วัตถุประสงค์

- ข้อ 5 ห้องสมุดประชาชนจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้
- (1) เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน
 - (2) เป็นศูนย์รับบริจาคหนังสือ
 - (3) ให้บริการการอ่าน และการให้ยืมหนังสือแก่ประชาชน
 - (4) ให้บริการข่าวสารและความรู้ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเป็นคนทันต่อเหตุการณ์
 - (5) ให้บริการทางโสตทัศนอุปกรณ์แก่ประชาชน
 - (6) ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และการพักผ่อนหย่อน

ใจ

- (7) ส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้า
- (8) ส่งเสริม เผยแพร่ ประสานงาน ให้บริการด้านวิชาการใหม่ๆ แก่ชุมชนและการจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

หมวดที่ 2

การจัดตั้ง การยุบเลิก และการย้ายห้องสมุดประชาชน

ข้อ 6 การจัดตั้ง การยุบเลิก และการย้ายห้องสมุดประชาชน ให้จัดทำโดยประกาศของจังหวัด ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนก่อน และเมื่อจังหวัดออกประกาศแล้ว ให้แจ้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบ

ข้อ 7 ห้องสมุดประชาชนจังหวัด อาจมีได้จังหวัดละมากกว่าหนึ่งแห่งตามความจำเป็น และเหมาะสม ใช้ชื่อว่า “ห้องสมุดประชาชนจังหวัด.....” โดยระบุชื่อตำบล ถนน สถานที่ สิ่งสำคัญอื่นๆ หรือลำดับที่ต่อท้าย

ข้อ 8 ห้องสมุดประชาชนอำเภอ อาจมีได้อำเภอละมากกว่าหนึ่งแห่งตามความจำเป็น และเหมาะสม ใช้ชื่อว่า “ห้องสมุดประชาชนอำเภอ.....” โดยระบุชื่อตำบล ถนน สถานที่ สิ่งสำคัญอื่นๆ หรือลำดับที่ต่อท้าย

หมวดที่ 3

ผู้ดำเนินงานและคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน

ข้อ 9 ห้องสมุดประชาชนอยู่ในความรับผิดชอบและควบคุมดูแลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

ข้อ 10 ศึกษาธิการจังหวัดและศึกษาธิการอำเภอ มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และเสนอแนะ ในการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนในเขตจังหวัดและอำเภอนั้นๆ แล้วแต่กรณี

ข้อ 11 ห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่งให้มีบรรณารักษ์ที่เป็นข้าราชการเป็นผู้รับผิดชอบงานของห้องสมุดประชาชนแห่งนั้น และมีเจ้าหน้าที่ห้องสมุด นักการภารโรง หรือเจ้าหน้าที่อื่น เป็นผู้ช่วยเหลือในการดำเนินงานตามความจำเป็น

ห้องสมุดประชาชนแห่งใดยังมีได้กำหนดตำแหน่งบรรณารักษ์ เป็นข้าราชการพลเรือน หรือข้าราชการครู ให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่เป็นข้าราชการเป็นผู้รับผิดชอบงานของห้องสมุดประชาชนไปก่อน จนกว่าจะได้รับการกำหนดตำแหน่งบรรณารักษ์ที่เป็นข้าราชการ

ห้องสมุดประชาชนแห่งใดยังมีได้กำหนดตำแหน่งบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนเป็นข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการครู ให้จังหวัดแต่งตั้งข้าราชการหรือลูกจ้างศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด หรืออาสาสมัคร ทำหน้าบรรณารักษ์ รับผิดชอบงานของห้องสมุดประชาชนไปพลางก่อน

ข้อ 12 ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการห้องสมุดประชาชนจังหวัด และคณะกรรมการห้องสมุดประชาชนอำเภอ เพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ปรีกษา ช่วยเหลือ และให้การสนับสนุนในการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่ง ประกอบด้วยบุคคลตามที่กำหนดไว้ในข้อ 13 และ ข้อ 14

ข้อ 13 คณะกรรมการห้องสมุดประชาชนจังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี

ข้อ 14 คณะกรรมการห้องสมุดประชาชนอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอ เป็นประธานกรรมการ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ หัวหน้าฝ่ายการศึกษามวลชน เป็นกรรมการและเลขานุการ และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนอำเภอ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี

หมวดที่ 4

กำหนดเวลาทำการของห้องสมุดประชาชน

ข้อ 15 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ใช้บริการ ให้จังหวัดกำหนดวันเปิด ปิด และเวลาทำการของห้องสมุดประชาชนได้ตามความเหมาะสม โดยได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานห้องสมุดมีชั่วโมงทำงานต่อวันเท่ากับชั่วโมงทำงานของข้าราชการพลเรือนและมีวันหยุดราชการปกติคนละ 2 วันต่อสัปดาห์

ห้องสมุดประชาชนแห่งใดมีเจ้าหน้าที่เพียงพอ จังหวัดอาจพิจารณาให้เปิดบริการได้ทุกวัน ตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ โดยกำหนดวันหยุดราชการปกติของเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงาน ไม่ให้ตรงกัน

ข้อ 16 เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินงานห้องสมุดประชาชนคนใดจำเป็นต้องปฏิบัติงานในวันที่ได้รับ อนุมัติให้เป็นวันหยุดราชการปกติของตน ให้ขออนุมัติปฏิบัติราชการในวันดังกล่าว และให้มีสิทธิ เบิกเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน ตามระเบียบว่าด้วยการจ่ายเงินค่าอาหารทำการล่วงเวลา

หมวดที่ 5

สิ่งพิมพ์และสื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์ในห้องสมุดประชาชน

ข้อ 17 ให้ห้องสมุดประชาชนจัดให้มีสิ่งพิมพ์และสื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์ ตามความ เหมาะสมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน ดังต่อไปนี้

(ก) หนังสือพิมพ์ และวารสาร

(1) หนังสือพิมพ์รายวันอย่างน้อย 3 ฉบับ ในจำนวนนี้ควรให้มี หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรวมอยู่ด้วย

(2) หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ รายปักษ์ และรายเดือน

(3) สารสาร นิตยสาร อนุสาร และจุลสาร ที่พิจารณาเห็นว่าเป็น ประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ

(ข) หนังสือ

(1) หนังสืออ้างอิง

(2) หนังสือประเภทส่งเสริมความรู้ ศาสนา และวัฒนธรรม

(3) หนังสือประเภทกฎหมาย เศรษฐกิจ และการเมือง ที่ส่งเสริมการปก ครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(4) หนังสือประเภทส่งเสริมพัฒนาอาชีพ

(5) หนังสือประเภทวิชาการ ส่งเสริมการเรียนการสอน การค้นคว้า การ วิจัย

(6) หนังสือประเภทสารคดี

(7) หนังสือประเภทนวนิยาย หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน

ห้องสมุดควรมีหนังสือประเภทใดเป็นอัตราส่วนเท่าใด ให้เป็นไปตามที่กรมการศึกษา นอกโรงเรียนกำหนด

(ค) โสตทัศนวัสดุอุปกรณ์

- (1) ประเภทลูกโลก หุ่นจำลอง และของจริง
- (2) ประเภทแผนที่ แผนที่ภูมิ และรูปภาพ
- (3) ประเภทแถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ และแผ่นเสียง
- (4) ประเภทฟิล์มภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป ภาพนิ่ง วิดิทัศน์ และอื่นๆ
- (5) ประเภทโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้กับสิ่งต่างๆ ข้างต้น

หมวดที่ 6

สมาชิกและการเก็บเงินค่าบำรุง

ข้อ 18 สมาชิกห้องสมุดประชาชนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- (1) สมาชิกประจำปี ได้แก่ ผู้ที่เสียค่าบำรุงประจำปี
- (2) สมาชิกอุปการะ ได้แก่ ผู้ที่บริจาคเงิน สิ่งของ หนังสือมีมูลค่าตั้งแต่ 500

บาทขึ้นไป

ข้อ 19 สมาชิกห้องสมุดประชาชน มีสิทธิยืมหนังสือออกจากห้องสมุดได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ 20 การเก็บเงินค่าบำรุงจากสมาชิก ให้เก็บตามอัตราที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเก็บเงินบำรุงการศึกษา

ข้อ 21 การเก็บเงินค่าบำรุงจากสมาชิกประจำปี ให้เก็บครั้งแรกในวันที่สมัครเป็นสมาชิกครั้งต่อไปให้เก็บเมื่อเป็นสมาชิกครบรอบปี สมาชิกอุปการะไม่ต้องเสียค่าบำรุง

ข้อ 22 ห้องสมุดอาจเรียกเก็บเงินค่าปรับจากสมาชิกที่ส่งหนังสือยืมช้ากว่ากำหนดตามอัตราที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเก็บเงินบำรุงการศึกษา

ข้อ 23 การรับจ่ายเงินค่าบำรุงสมาชิกและเงินค่าปรับให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา

หมวดที่ 7

สถานที่และมาตรฐานห้องสมุดประชาชน

ข้อ 24 ห้องสมุดประชาชนต้องมีที่ทำการเป็นเอกเทศ หรือเป็นส่วนส่วนขนาดและแบบตามเกณฑ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

หมวดที่ 8

เบ็ดเตล็ด

ข้อ 25 การตั้งชื่อห้องสมุดประชาชน โดยมีข้อความต่อท้ายเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ผู้บริจาค อาจกระทำได้ในกรณีที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลบริจาคทรัพย์ สิ่งของ ก่อสร้างอาคารห้องสมุดประชาชนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของราคาก่อสร้าง และต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ข้อ 26 ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด มีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประชาชน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการห้องสมุด

ข้อ 27 ให้จังหวัดส่งรายงานผลการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนทุกประเภทให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบปีละ 1 ครั้ง หรือตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

ข้อ 28 การดำเนินการอื่นๆ นอกเหนือจากระเบียบนี้ให้ข้อความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

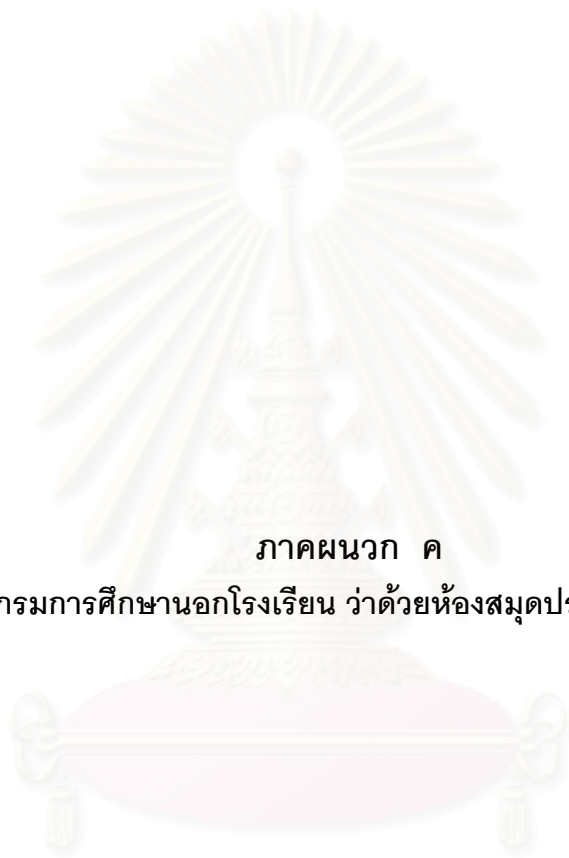
ประกาศ ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2529

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิเวก ปางพุดผิงศ์

(วิเวก ปางพุดผิงศ์)

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ภาคผนวก ค

ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ระเบียบกรมการศึกษาออกโรงเรียน
ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน
พ.ศ. 2535**

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบกรมการศึกษาออกโรงเรียนว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2529 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กรมการศึกษาออกโรงเรียน จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2535”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกรมการศึกษาออกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2529 บรรดาระเบียบ คำสั่ง หรือ ข้อบังคับอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือที่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้อธิบดีกรมการศึกษาออกโรงเรียน รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวดที่ 1

บททั่วไป

ข้อ 5 ห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- (1) เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล ข่าวสารของชุมชน
- (2) เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน
- (3) เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของชุมชน
- (4) เพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

ข้อ 6 การจัดตั้ง การยุบเลิก ห้องสมุดประชาชน ต้องได้รับความเห็นชอบจาก กระทรวงศึกษาธิการโดยจัดทำเป็นประกาศของจังหวัด และเมื่อจังหวัดออกประกาศแล้วให้แจ้ง กระทรวงศึกษาธิการทราบ ภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันประกาศ

ข้อ 7 ห้องสมุดประชาชนจังหวัดในจังหวัดหนึ่งๆ อาจมีห้องสมุดประชาชนได้มากกว่า 1

แห่ง ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยระบุชื่ออำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล ถนน หรือสถานที่สำคัญ
อื่นๆต่อท้าย ข้อ 8 ห้องสมุดประชาชนอำเภอในอำเภอหนึ่งๆ อาจมีได้มากกว่า 1 แห่ง ตาม
ความจำเป็นและเหมาะสม โดยระบุชื่ออำเภอ ตำบล ถนน หรือสถานที่สำคัญอื่นๆต่อท้าย

ข้อ 9 ห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ให้ประกาศจัดตั้งเป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด
หรือห้องสมุดประชาชนอำเภอแล้วแต่กรณี

ข้อ 10 ห้องสมุดประชาชนที่จัดตั้งให้ลักษณะอื่นๆ ให้เป็นไปตามที่กรมการศึกษานอก
โรงเรียนกำหนด

ข้อ 11 การตั้งชื่อห้องสมุดประชาชน โดยมีข้อความต่อท้ายเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ผู้บริจาค
อาจกระทำได้ในกรณีที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลบริจาคทรัพย์สิน และหรือสิ่งของเพื่อการก่อสร้าง
อาคารห้องสมุดประชาชน ตั้งแต่กึ่งหนึ่งของราคาก่อสร้าง และต้องได้รับความเห็นชอบจาก
กรมการศึกษานอกโรงเรียนก่อน

ข้อ 12 ห้องสมุดประชาชนที่มีผู้บริจาค หรือจัดสร้างให้สามารถกระทำได้ แต่ต้องได้รับ
ความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

หมวดที่ 2

ลักษณะและกิจกรรม

ข้อ 13 ห้องสมุดประชาชนมีลักษณะ ดังนี้

(1) เป็นห้องสมุดของประชาชนโดยจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมการอ่านและการค้น
คว้า ด้านการไขปัญหาท้องถิ่น ด้านห้องสมุดเคลื่อนที่สู่ชุมชน ด้านส่งเสริมการร่วมกลุ่ม
ประชาชนตามความรู้ และความสนใจ ด้านครอบครัวสัมพันธ์ และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้
อื่นๆ ตามความเหมาะสม

(2) เป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียน
และอื่นๆ ด้านจัดและให้บริการชุดทดลอง ชุดสาธิตต่างๆ จัดพื้นที่สำหรับบริการตามหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียนของสถาบันอื่นๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

(3) เป็นศูนย์ประชาคม โดยจัดบริการสถานที่จัดประชุม สัมมนา การแสดง
ผลิตภัณฑ์ กิจกรรมของเยาวชนและครอบครัว และกิจกรรมอนุเคราะห์ของชุมชน โดยเน้นด้าน
การศึกษา ศิลปและวัฒนธรรม ด้านส่งเสริมการดำเนินงานเชิงธุรกิจในห้องสมุด ด้านส่งเสริมการ
จัดนันทนาการ สวนสุขภาพ สถานที่พักผ่อน สนามเด็กเล่น และกิจกรรมชุมชนอื่นๆ ที่เหมาะสม

(4) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ โดยจัดและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภาครัฐ และเอกชน ในด้านข้อมูลข่าวสารและสื่อ ในด้านพัฒนาการผลิต เผยแพร่ จัดหา และเปลี่ยนแปลง ภูมิทัศน์และฝึกอบรม ให้เป็นไปอย่างกว้างขวางและเหมาะสม

หมวดที่ 3

การบริหาร

ข้อ 14 ห้องสมุดประชาชนอยู่ในความควบคุม ดูแลของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด หรือศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนอำเภอแล้วแต่กรณี

ข้อ 15 ห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่ง ให้มีคณะกรรมการห้องสมุดประชาชน 2 คณะ ดังนี้

(1) คณะกรรมการที่ปรึกษา มีหน้าที่ให้คำปรึกษา เสนอแนะ และส่งเสริมกิจการ ห้องสมุดประชาชน

(2) คณะกรรมการดำเนินงาน มีหน้าที่วางแผนการปฏิบัติงาน ช่วยเหลือ สนับสนุนกิจกรรมห้องสมุดประชาชน ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับนโยบายของจังหวัด และกรมการ ศึกษาออกโรงเรียน และสามารถแต่งตั้งอนุกรรมการดำเนินงานได้ตามความจำเป็น

ข้อ 16 ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา ดังนี้

(1) ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน กรรมการ ศึกษาธิการจังหวัดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการ สสามัญศึกษาจังหวัดหรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 5 คน เป็นกรรมการและให้ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ หัวหน้าฝ่าย การศึกษามวลชนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(2) ห้องสมุดประชาชนอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการ จังหวัดมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ศึกษาธิการอำเภอหรือผู้แทน หัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ หรือผู้แทน และผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 5 คน เป็นกรรมการ และให้หัวหน้าศูนย์การศึกษา ออกโรงเรียนอำเภอ หรือผู้ประสานงานอำเภอ หรือผู้ที่จังหวัดมอบหมายเป็นกรรมการและ เลขานุการ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดในห้องสมุดนั้นๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

ข้อ 17 ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนจังหวัด และ ห้องสมุดประชาชนอำเภอ โดยให้พิจารณาจากผู้ที่เหมาะสมในชุมชนนั้นไม่น้อยกว่า 15 คน เป็น กรรมการและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในห้องสมุดนั้นๆ ที่ได้รับมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการเลือกประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการ หรือตำแหน่งอื่นๆ ตามความเหมาะสม คณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี

ข้อ 18 ห้องสมุดประชาชนตาม ข้อ 9 และ ข้อ 10 ให้จังหวัดพิจารณาแต่งตั้ง คณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการดำเนินงาน โดยให้นำความในข้อ 15 และ 16 และข้อ 17 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวดที่ 4

สื่อ

ข้อ 19 ให้ห้องสมุดประชาชนมีสื่อที่พิจารณาเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อชุมชนในท้องถิ่นตาม ความเหมาะสมกับงบประมาณของห้องสมุดประชาชน ดังต่อไปนี้

- (1) สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ฯลฯ
- (2) สื่อโสตทัศน ได้แก่ วีดิทัศน์ (VDO) ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว แถบบันทึกเสียง แผ่นเสียง แผ่นดิสก์ (DISKETT) คอมพิวเตอร์ ไมโครฟิล์ม ฯลฯ
- (3) สื่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ข้อมูลดิสก์ ข้อมูลรูปแบบอื่นๆ
- (4) สื่อทดลอง ได้แก่
 - 4.1 สื่อทดลองวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและคณิตศาสตร์
 - 4.2 สื่อเครื่องเล่น และเกมส์ต่างๆ
 - 4.3 สื่อประเภทเครื่อง หรือชุดตรวจสอบ
 - 4.4 สื่อทดลองเพื่อคุณภาพชีวิต และการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา
นอกโรงเรียน
- (5) สื่อสาริต ได้แก่
 - 5.1 สื่อสาริตประเภทแผ่นภาพ แผนภูมิ ป้ายนิเทศ หุ่นจำลอง
 - 5.2 สื่อสาริตประเภทโสตทัศน และคอมพิวเตอร์
 - 5.3 สื่อสาริตประเภทสื่อผสม
- (6) สื่ออื่นๆ ที่คณะกรรมการดำเนินงานเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น

หมวดที่ 5
สมาชิกและการรับจ่ายเงิน

ข้อ 20 สมาชิกห้องสมุดประชาชน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- (1) สมาชิกสามัญ ได้แก่ บุคคล นิติบุคคล หน่วยงาน ซึ่งชำระเงินค่าบำรุงเป็นรายปี หรือตลอดชีพ
- (2) สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ที่บริจาคทรัพย์สินมีมูลค่าตั้งแต่ 1,000 บาทขึ้นไป หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่จังหวัดเห็นสมควร

ข้อ 21 สมาชิกห้องสมุดประชาชนแต่ละประเภทมีสิทธิได้รับบริการตามที่คณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนกำหนด

ข้อ 22 การเก็บเงินบำรุงสมาชิก ให้เก็บตามอัตราที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา

ข้อ 23 การเก็บค่าเงินบำรุงประจำปีจากสมาชิก ให้เก็บครั้งแรกในวันที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก ครั้งต่อไปให้เก็บเมื่อเป็นสมาชิกครบรอบปี การเก็บเงินค่าบำรุงตลอดชีวิตจากสมาชิก ให้เก็บในวันที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 24 ให้ห้องสมุดเรียกเก็บเงินค่าปรับจากสมาชิกที่ส่งคืนหนังสือ หรือสื่อต่างๆ ที่ล่าช้ากว่ากำหนด ตามอัตราและวิธีการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา

ข้อ 25 การรับจ่ายเงินบำรุงสมาชิก เงินค่าปรับหรือเงินรายได้อื่นใดของห้องสมุด ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 6
สถานที่ และมาตรฐานห้องสมุดประชาชน

ข้อ 26 ห้องสมุดประชาชนต้องมีที่ทำการเป็นเอกเทศ หรือเป็นสัดส่วน ขนาด และแบบตามเกณฑ์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ข้อ 27 ห้องสมุดประชาชนมี 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

ข้อ 28 ห้องสมุดประชาชนแต่ละขนาด สามารถปรับขนาดได้ตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

หมวดที่ 7
เบ็ดเตล็ด

ข้อ 29 ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดประชาชนแต่ละประเภท โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน

ข้อ 30 ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ส่งรายงานผลการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนทุกประเภท ให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนทราบปีละ 1 ครั้ง หรือตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด ทั้งนี้ ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอรายงานผลการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนอำเภอต่อไปยังกรมการศึกษานอกโรงเรียนต่อไป

ข้อ 31 ในระหว่างที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอยังไม่มีบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ให้ห้องสมุดประชาชนอำเภออยู่ในความควบคุมดูแลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดไปพลางก่อน

ข้อ 32 การดำเนินการใดๆ ตามระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ. 2529 ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ให้ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ และให้ถือว่าการดำเนินการดังกล่าวชอบด้วยระเบียบนี้

ข้อ 33 การดำเนินการอื่นๆ นอกเหนือจากระเบียบนี้มีผลใช้บังคับให้ขอความเห็นชอบจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนก่อน

ประกาศ ณ วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2535

นายสุรัฐ ศิลปอนันต์

(นายสุรัฐ ศิลปอนันต์)

อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

ภาคผนวก ง

รายชื่องานวิจัยที่ศึกษาเรื่องห้องสมุดประชาชนจังหวัด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่องานวิจัยที่ศึกษาเรื่องห้องสมุดประชาชนจังหวัด

รายชื่องานวิจัยที่ศึกษาเรื่องห้องสมุดประชาชนจังหวัด ตั้งแต่ พ.ศ. 2514 - พ.ศ. 2544
จำนวน 38 เรื่อง (จัดลำดับตามปี และชื่อผู้วิจัย) ดังนี้

การดำเนินงานและปัญหาของห้องสมุดประชาชน จำนวน 22 เรื่อง

- สมบุรณ์ ภูหล้า. ปัญหาของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. 2514.
- บุญเกื้อ หลงสวาสดี. สภาพเกณฑ์ปกติของห้องสมุดประชาชนจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งเขตการศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2519.
- พงศ์ศิริ ลำลี. แนวโน้มของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในอนาคต. 2525.
- จุมพจน์ วณิชกุล. สภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนจังหวัด และห้องสมุดประชาชนอำเภอ
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนในปัจจุบัน. วารสารห้องสมุด. 28: (2) 16-25; เมษายน-
มิถุนายน 2527.
- วนิดา ศรีประดิษฐ์. บทบาทผู้บริหารศูนย์การศึกษาโรงเรียนจังหวัดด้านห้องสมุดประชาชน. วิทยา
นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษร
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531.
- สารภี ภูมิประเทศ. บทบาทที่ปฏิบัติจริงของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดตามทัศนะ
ของบรรณารักษ์และหัวหน้าฝ่ายส่งเสริมปฏิบัติการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2531.
- เรณู เปี้ยชื่อ. รูปแบบห้องสมุดประชาชนจังหวัดตามทัศนะของ บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน
จังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2532.
- เฉลิมฤทธิ์ เขมชัย. พัฒนาการของห้องสมุดประชาชนในประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2459-
2532. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
2534.

- อัญชลีกร กุลสุวรรณ. แนวโน้มการจัดห้องสมุดประชาชนจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปี พุทธศักราช 2534. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2534.
- วิไลลักษณ์ โรจนาศรีรัตน์. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชนจังหวัดในสังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียน : ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารและบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2537.
- สุรางค์ นันทกาวงศ์. สาเหตุของปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนจังหวัดตามทัศนคติของ บรรณารักษ์ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญด้านห้องสมุด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2537.
- อุดม พักผล. การศึกษาระยะงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2537.
- บุษยากร โรหิตเสถียร. ปัญหาและความต้องการของสมาชิกที่มีต่อการบริการของห้องสมุดประชาชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2538.
- บุญเรือน แสงทอง. รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการดำเนินงานห้องสมุดประชาชนมิติใหม่ กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2539.
- สมชาย วิจิตรรัตนอักษร. การศึกษาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนตามนโยบาย พัฒนาห้องสมุดประชาชน กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปี พ.ศ. 2538. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2539.
- ถนอม โยวัง. การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนตามนโยบาย การจัดห้องสมุดเป็นศูนย์การเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2540.
- ปราณี อินทรกุลไชย. ศึกษาปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามนโยบาย การจัดห้องสมุดเป็นศูนย์การเรียนรู้ทางไกลไทยคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2540.
- สุกัญญา เยาวชิรพงศ์. การศึกษาคุณลักษณะของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนตามนโยบายใหม่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540.

นัยนา รักสกุล. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2541.

สงัด ประดิษฐ์สุวรรณ. ขวัญในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดและบรรณารักษ์ ห้องสมุด
ประชาชน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2541.

สุธิกานต์ แยมนิล. ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน
ในเขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร. 2544.

Aree Cheunwattana. Information For Rural Development : A Multiple-Case Study Of
Library And Information Services To The Rural Communication In Thailand. (CD-
ROM). 60 (1) : 12. Available : UMI; Dissertation abstracts (Jul 1999).

**การใช้ ความต้องการ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด
ประชาชน จำนวน 12 เรื่อง**

บุปผา เจริญทรัพย์. สำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริการห้องสมุดประชาชนระดับ
จังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในภาคเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย. 2519.

พัชรินทร์ ชันทอง. การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ต่อบริการห้องสมุดประชาชนระดับ
จังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519

สุนิตย์ เย็นสบาย. การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ต่อบริการห้องสมุดประชาชนระดับ
จังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในภาคกลางตอนบนของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519.

- สุภาพร นาทีกาญจนกุล. การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ต่อบริการห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519.
- อุบล รอดเยี่ยม. การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการห้องสมุดประชาชนระดับจังหวัด สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519
- อรุณรักษ์ สุวรรณราช. ปัญหาและความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2520.
- บุญช่วย ตามไท. การเลือกอ่านหนังสือของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนในเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2522.
- สุกัญญา ตันติภัทยาภรณ์. ศึกษาความต้องการบริการและกิจกรรมจากห้องสมุดประชาชน ของประชาชนในเขตเมืองภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2523.
- ลัดดา รุ่งวิสัย. ศึกษาผู้ใช้และไม่ใช้ห้องสมุดประชาชนเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2526.
- ประภาศิลป์ ผ่องแผ้ว. ปัญหาและความต้องการรับบริการจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. 2534.
- ประหยัด ช่วยงาน. ความต้องการรับสารนิเทศของพระสงฆ์จากห้องสมุดประชาชนจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2539.
- เบญจมาศ เพ็ชรพิรุณ. ความต้องการของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2541.

การประเมินผล และการประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 เรื่อง

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. ประเมินโครงการห้องสมุดประชาชนทั่วประเทศ ปีงบประมาณ 2525. กรุงเทพฯ : กองปฏิบัติกร, 2527.

พัชรา เต็งจรัสวรรค์. การประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดประชาชน ในสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530.

เพทาย นาคสุข. การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดประชาชนสำหรับนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541.

การรับและเผยแพร่สารนิเทศ จำนวน 1 เรื่อง

ยุคลธร ธรรมมา. การรับและการเผยแพร่สารนิเทศเกี่ยวกับโครงการการศึกษาทางไกล ของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
รายชื่อเว็บไซต์ข้อมูลชุมชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อเว็บไซต์ข้อมูลชุมชน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้มีการจัดทำช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลชุมชนของแต่ละจังหวัด เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ และเจ้าหน้าที่ของห้องสมุดประชาชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2549) มีรายละเอียด ดังนี้

ภาคเหนือ จำนวน 16 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด 15 แห่ง และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” 1 แห่ง ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดกำแพงเพชร

<http://www.kppweb.com/travel/data.php>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงราย

http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/ChiangRai/cr_province/crms1.html

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่

http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/Chiangmai/in_chiang.htm

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดตาก

http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/tk/Inx_TAK.htm

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครสวรรค์

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/NaKhonSaWan/index2.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดน่าน

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/Nan/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพะเยา

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/Phayao/INDEXPY.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิจิตร

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/PhiJit/3501101.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/PisSaNuRolk/Index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเพชรบูรณ์

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/PhetChaBoon/backgroundnew.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดแพร่

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/Phear/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

<http://www.geocities.com/prmaehongson/index.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลำปาง

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/51/5100/index/Index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุโขทัย

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/sukhothai/index.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรดิตถ์

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/uttaradit/ut1.html>

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ลำพูน

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNorth/LamPhun/index.html>

ภาคตะวันออก จำนวน 9 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนทั้งหมด ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดจันทบุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Reast/chanthaburi/Index.htm> (ไม่มีข้อมูล)

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทรา

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Reast/07/chachoengsao.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชลบุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Reast/08/08/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดระยอง

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Reast/RaYong/MAIN/MAIN2.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดตราด

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Reast/Tard/main.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครนายก

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Reast/nakornayong/background/indexbackground.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดปราจีนบุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Reast/29/2900/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรปราการ

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Reast/58/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสระแก้ว

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Reast/Sakhaw/Index.htm> (ไม่มีข้อมูล)

ภาคกลาง จำนวน 17 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนทั้งหมด ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดกาญจนบุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/kanchanaburi/Index.htm> (ยังไม่มีข้อมูล)

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชัยนาท

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/ChaiNat/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐม

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/Nakhonpathom/Index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนนทบุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/nonthaburi/King5.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดปทุมธานี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/Patumtane/patumthani/patumthani1.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/AYuTaYa/Index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเพชรบุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/PhetChaBuRi/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/28/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดราชบุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/rajjaburi/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดลพบุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/LopBuRi/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรสงคราม

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/Samutsongkram/index.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรสาคร

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/samutsakhon/Index.htm> (ไม่มีข้อมูล)

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสระบุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/SaraBuri/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสิงห์บุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/Singburi/singburi.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/suphanburi/Index.htm> (ไม่มีข้อมูล)

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอ่างทอง

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/angthong/Index.htm> (ไม่มีข้อมูล)

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุทัยธานี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/Rcent/U-ThaiTaNee/alpha.html>

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 19 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด 18 แห่ง และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” 1 แห่ง ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดกาฬสินธุ์

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/kallasin/index.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดขอนแก่น

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/KhonKan/khonkan.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชัยภูมิ

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/0041/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครราชสีมา

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/20/alpha.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดบุรีรัมย์

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/burirump/index.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดมหาสารคาม

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/MaHaSaRaKram/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดมุกดาหาร

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/MukDaHan/Muang/background/index1.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดยโสธร

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/44/Index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/RoyEd/4600101.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเลย

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/L412/main1.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/SriSaKet/Index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสกลนคร

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/SaKonNaKhon/index1.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุรินทร์

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/Surin/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดหนองคาย

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/nongk/index.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอำนาจเจริญ

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/75/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/U-Don/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครพนม

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/19/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/U-bon/index.htm>

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” หนองบัวลำพู

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RNEast/NongBuaLamPhu/Muang/index.htm> (ไม่มีข้อมูล)

ภาคใต้ จำนวน 14 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด 13 แห่ง และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” 1 แห่ง ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดกระบี่

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/KraBe/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชุมพร

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/chumporn/main.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดตรัง

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/Trang/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/NaKhonSi/Index1.html>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนราธิวาส

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/NaRaTiWat/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพังงา

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/PhangGua/Index/Index1.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพัทลุง

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/PhatThaLung/muang/Index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดภูเก็ต

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/phuket/Index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดยะลา

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/yala/Index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดระนอง

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/ranong/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสงขลา

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/songkhla/index.htm>

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสตูล

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/SaToon/Index.htm>

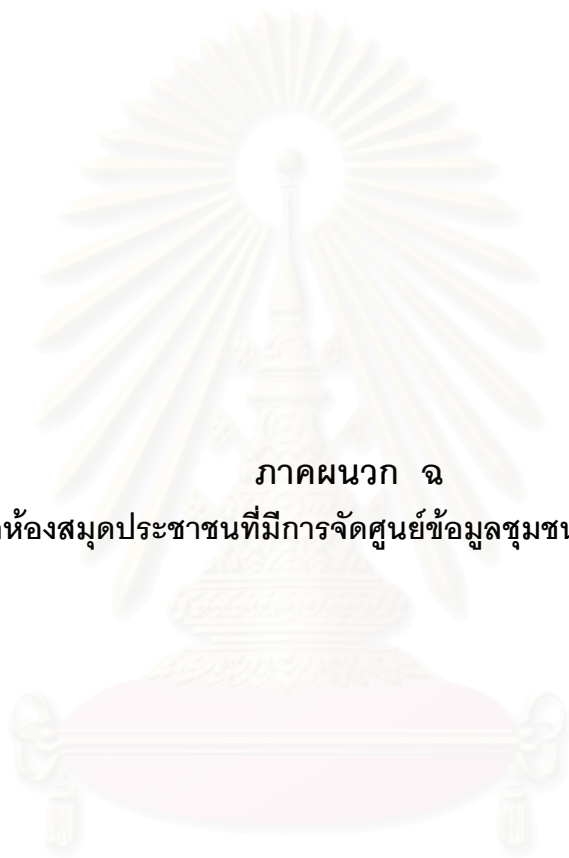
ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/suratthani/index.htm> (ไม่มีข้อมูล)

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ปัตตานี

<http://dnfe5.nfe.go.th/localdata/RSouth/pattane/index15.htm>

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อห้องสมุดประชาชนที่มีการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนแยกเป็นสัดส่วน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อห้องสมุดประชาชนที่มีการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนแยกเป็นสัดส่วน

รายชื่อห้องสมุดประชาชนที่มีการจัดศูนย์ข้อมูลชุมชนแยกเป็นสัดส่วน จำนวน 39 แห่ง มีรายละเอียด ดังนี้

ภาคเหนือ จำนวน 5 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด 4 แห่ง และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” 1 แห่ง ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครสวรรค์

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิจิตร

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดแพร่

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” ลำพูน

ภาคตะวันออก จำนวน 5 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนทั้งหมด ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดจันทบุรี

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดฉะเชิงเทรา

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชลบุรี

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรปราการ

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสระแก้ว

ภาคกลาง จำนวน 11 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนทั้งหมด ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชัยนาท

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐม

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนนทบุรี

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดปทุมธานี

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเพชรบุรี

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดราชบุรี

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสมุทรสาคร

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสระบุรี

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุทัยธานี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนจังหวัด 11 แห่ง และห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” 1 แห่ง ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดขอนแก่น

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดชัยภูมิ

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครราชสีมา

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดบุรีรัมย์

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดมุกดาหาร

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดยโสธร

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดศรีสะเกษ

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอำนาจเจริญ

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุดรธานี

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี

ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” หนองบัวลำภู

ภาคใต้ จำนวน 6 แห่ง เป็นห้องสมุดประชาชนทั้งหมด ดังนี้

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดตรัง

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดภูเก็ต

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดยะลา

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดระนอง

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำนักงานวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพรทิพย์ แจ่มสว่าง เกิดเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521 ที่แขวง บ่อมปราบ เขตปทุมวัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ จากภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในปีการศึกษา 2543 และเข้าศึกษาต่อใน สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2545 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งบรรณารักษ์ บริษัท ไฟเซอร์ (ประเทศไทย) จำกัด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย